

Oskariņa balva Latvijā

Dienas
kinototalizators
— 4.lpp.

DP un Saimnieks atbalsta apvienošanos

Nellija Ločmele

Rīga, 22.febr. Demokrātiskās partijas dome trešdien nolēma atbalstīt apvienošanos ar Tautsaimnieku politisko apvienību un partiju *Saimnieks* un organizēt darba grupu kopēju statūtu un programmas izveidošanai. Galīgi šo jautājumu izlems DP kongress, kā arī abu pārējo partiju augstākās lēmējinstīcijas līdz marta beigām. *Saimnieks* atbalsta partiju apvienošanos, bet TPA pagaidām ir atturīgāka, atzīstot tikai priekšvēlēšanu koalīcijas izveidi.

Neviens no DP domniekiem trešdien neatbalstīja iespēju partijai startēt vēlēšanās vienai pašai, vairākums starp koalīciju un apvienošanos atbalstīja pēdējo (Māris Lukaičis: «Vieņi cākstam ārā»). Sadarbību dažādās formās atbalsta arī partijas vietējās nodaļas. Apliecinot milzīgu gatavību uz kompromisiem, līdzīgu viedokli DP domē trešdien pauda arī

Saimnieka priekšsēdētājs Ziedonis Čevers: «Mēs esam gatavi atteikties no programmu pretrunām spēcīgas partijas izveidošanas vārdā. Ja spēram soli, tad nekad mūžā vairs nevaram šķīrties.» Viņš, līdzīgi DP biedram Aivaram Kreitūsam, prognozēja potenciālai partijai līdz 25 deputātu vietām 6.Saeimā. «Jāņem vērā, ka mēs vēl savu muti priekšvēlēšanu kampaņā vajā neesam taistījuši. Un tas ir mūsu spēks», teica Z.Čevers. TPA nostāja ir rezervētāka — tā runā tikai par koalīcijas izveidi, kam partiju apvienošanos varētu sekot talākā nākotnē. «Vispirms jābūt mīlestībai un tikai tad — laulībām», *tautsaimnieku* valdes viedokli DP domē pauda Juris Iesalnieks. DP dome nolēma kongresā 25.martā lemt par apvienošanos, aicinot galīgo lēmumu līdz marta beigām pieņemt arī abiem potenciālajiem partneriem, lai līdz aprīļa beigām noorganizētu apvienošanos kongresu. ♦

Valdības koalīcijas partneri parakstīs papildu vienošanos

Nellija Ločmele

Rīga, 22.febr. Tautsaimnieku politiskā apvienība un *Latvijas ceļš* pēc otrdienas kopīgajām vakariņām vienošanos parakstīt papildu vienošanos pie LC un TPA Saeimas frakciju līguma par sadarbības valdības izveidošanu, kas tika noslēgts pagājušā gada septembrī. Dokumentā formulēti stingri lēmumi turpināt valdības deklarācijas izpildi neatkarīgi no priekšvēlēšanu apvienību izveidošanas un izņemtas abu spēku sadarbības iespējas pēc vēlēšanām.

Vienošānās netika parakstīta trešdien, jo aizkavējās tās apspriešana LC frakcijā, taču dokumenti tiks parakstīti ceturtdien. Vienošānās teksts gandrīz pilnīgi saglabāts TPA otrdien piedāvātajā redakcijā

— tajā teikts, ka LC un TPA sadarbības valdības enerģiska, uz reformu politikas turpināšanu orientēta darbība līdz 6.Saeimas vēlēšanām ir nepieciešama un reāli iespējama. Valdības deklarācijas realizēšana rada pamatu iespējai abu partiju sadarbībai arī nākamajā Saeimā, balstoties uz iepriekš paveikto. Iesaistoties kādā priekšvēlēšanu apvienībā, partneri pilnībā saglabā valdības deklarāciju un koalīcijas līguma noteiktās saistības. LC un TPA frakcijas apņemas arī turpmāk Saeimā ar balsojumu atbalstīt likumprojektus, ko atbilstoši valdības deklarācijai virzīs kāds no partneriem. TPA bija vēlējusies uzskatīt vairāk nekā 14 konkrētos likumprojektus, taču dokumentā precīzs uzskaitījums nav dots. ♦

Velta Puriņa gatavojas kļūt par bankas prezidentu

Anita Smolenska

Rīga, 22.febr. Saeimas deputāte un Latvijas televīzijas ziņu diktores Velta Puriņa pašreiz studē banku biznesu un nākotnē, iespējams, pretendēs uz Rīgas Starptautiskās bankas prezidentes amatu.

Dienai V.Puriņa pastāstīja, ka Rīgas Starptautiskās bankas akcionāri organizējuši konkursu valdes priekšsēdētāja jeb prezidenta amatam un pēc ilgākām sarunām viņa

piekritusi pretendēt uz šo amatu. Diemžēl Latvijas Banka neakceptēja V.Puriņas kandidātūru, jo viņai nebija divu šim amatam nepieciešamu prasību — pieredzes vadībā darbā bankā un banku darba organizācijas iemaņu. Deputāte *Dienai* sacīja, ka viņu bankām pievērsties iedrošināja tas, ka banku sistēma no LB puses ir ļoti pāraudzīta, taču «nez vai ir pareizi, ka LB uzņemās drosmi no teikt, kurš būs pareizais kādas bankas vadītājs, jo to izvēlēties var tikai

Čečeniņā krievi
apgāna likus
un nomet aizās
Atis Klimovičs — 3.lpp.

Lata aizdevusi Latvijas valdībai 500 000 dolāru

Akvilina Liepiņa

Rīga, 22.febr. *Dienas* rīcībā nonākušas dokumentu kopijas, kas liecina, ka 1992.gada 17.septembrī ārējās tirdzniecības apvienība *Lata* pārskaitījusi uz Latvijas Republikas valdības kontu Briselē 500 000 ASV dolāru. Šie dokumenti ir zviedru bankas *Gota Bank* paziņojumi firmai *Barterinvest AB* un *Bartertrade AB* par to, ka banka ir veikusi naudas pārskaitījuma uzdevumu. Nauda pārskaitīta pa daļām — ar *Barterinvest* starpniecību Briselē kontā nr.210 039853 009 nonāca 399 951,68 dolāri, bet ar *Bartertrade* starpniecību — 100 048,32 dolāri. Abas šīs firmas ir *Lata International* partneres, *Barterinvest* ir viens no tās dibinātājiem.

Sajā lakoniskajā dokumentā nav redzams, kas *Lata* devis rīkojumu pārskaitīt naudu, taču, spriežot pēc stāvokļa, kādu tajā laikā *Lata* ieņē-

ma Lauksaimniecības ministrijā un kāda loma tai bija ārējos sakaros, var pieņemt, ka tādu rīkojumu varēja dot tikai divas augsta ranga amatpersonas — premjerministrs Ivars Godmanis vai lauksaimniecības ministrs Dainis Ģēģers.

Kādā citā materiālā, ko var uzskatīt par dokumenta uzmetumu (to parakstījis speciālists A.Mežstība), *Lata International* pārskatā par valūtas izdevumiem — teikts, ka šī summa izsniegta kā aizdevums «valdības neatliekamām maksājumiem».

Dienai pagaidām nav oficiālas informācijas, kādi bijuši šie neatliekamie maksājumi, nav arī zināms, kas ar šo naudu ir rīkojies vai tā ir iztērēta pilnīgi, vai arī kaut kas no šīs summas atlicis. Spriežot pēc Valsts kontroles pārskata pēc pārbaudes *Lata International*, valdība nav iekļauta *Lata International* debitoru skaitā.

Skat. *Lata aizdevusi* 12.lpp.

Igaunija kļūs par ES asociēto dalībvalsti bez pārejas perioda

Tallina, 22.febr. (BNS) Igaunija varēs kļūt par Eiropas savienības (ES) asociēto dalībvalsti bez pārejas perioda, kas paredzēts pārējām Austrumeiropas valstīm, — tā trešdien tika nolēmts Briselē, kur norisinājās un sekmīgi tika pabeigti Igaunijas un ES sarunas par asociēto līdzdalību savienībā. Apstiprinātajā gala dokumentā pārejas periods netiek paredzēts.

Igaunijas delegācijas sarunām ar ES vadītājs Prits Kolbre paskaidroja, ka galvenais iemesls, kas sekmējis šādu notikumu attīstības gaitu, ir Igaunijas straujš 1994. gada ekonomiskajā attīstībā, kas ļauj uzsākt līguma īstenošanu nekavējoties. Ar Igauni-

jas vēstnieks Briselē Kļāids Kuls uzskata, ka šāds panākums ir apliecinājums tam, ka Brielse acimredzot ir atzinusi, ka Igaunijā sākusī strādāt tirgus saimniecības sistēmā.

Parakstītais līgums regulē jautājumus par darbspēka pārvietošanos starp Igauniju un ES valstīm, uzņēmumu tiesībām veidot filiāles ES, pakalpojumu tirgu, kā arī citus jautājumus.

Tādējādi Igaunija ir pirmā no Austrumeiropas un Centrāleiropas valstīm, ar kuru ES noslēgusi šādu līgumu, neparedzot pārejas periodu. Līgums stāties spēkā pēc tā ratifikācijas Igaunijas un ES parlamentā. ♦

Bankas akcionāri». Patlaban deputāte Rīgas Biznesa skolā, bet Rīgas Starptautiskajā bankā praksē agūst banku darba organizāciju.

Pēc pusgada viņa, iespējams, mēģinās atkal oficiāli kļūt par bankas vadītāju. V.Puriņa pastāstīja, ka saskarsmē ar citām bankām viņa jau tagad pārstāv Rīgas Starptautisko banku, bet paraksta tiesību viņai nav. Algu bankā viņa nesaeņemot.

Jautāta par pēkšņo pagrieziena biogrāfiju, V.Puriņa sacīja, ka doma

strādāt bankā nav radusies vienā dienā. «Pirms izšķiros par šo soli, es ilgi runāju ar draugiem, bankas klientiem un akcionāriem. Uzskatu, ka Latvija, tāpat kā Šveice, būs banku zeme, un šis darbs, šķiet, mani ļoti interesē.»

Rīgas Starptautiskā banka ir viena no mazākajām Latvijas komercbankām, tās statūtkapitāls ir 500 000 latu. Iepriekšējais bankas prezidents bija Dainis Ritiņš, pašlaik viņš veic viceprezidenta funkcijas. ♦

Latvija nekad nevarēs nopirkt iznīcinātājlidmašīnas

Līga Laizāne

Rīga, 22.febr. Latvija nekad nevarēs atļauties nopirkt iznīcinātājlidmašīnas, apgalvoja Latvijas aizsardzības ministrs Jānis Arveds Trapāns, šodien uzturoties Lielvārdes lidlaukā un iepazīstoties ar militāro aviātoru problēmām. Viņš sacīja, ka nevar solīt vairāk kā var izpildīt — Latvijas militārā aviācija turpmāk var cerēt tikai uz pāris jauniem helikopteriem.

Taču nešķīta, ka aviātoru prātus nodarbina iznīcinātājlidmašīnas, jo viņiem ir citas rūpes — drīzumā aviācija var palikt tikai ar vienu transporta lidmašīnu L410, ja netiks atzīti līdzekļi pārējo remontam, un lidotāji, paliekot bez iespējām lidot, zaudēs kvalifikāciju.

Ka informēja gaisa spēku galvenais inženieris Māris Ansons, patlaban Latvijas gaisa spēkiem ir divas lidmašīnas L 410 (no kurām viena nelido), pieci helikopteri Mi 2 (no kuriem divi atrodas remontā Polijā) un divas lidmašīnas AN 2. Visi 16 militārie lidotāji pirms dienesta Latvijas armijā dienējuši PSRS gaisa spēkos un lidojuši ar iznīcinātājiem

Aizsardzības ministrs Jānis Arveds Trapāns, tiekoties ar aviācijas bāzes virsniekiem. Foto — Uldis Briedis, *Diena*

MIG 21, 23, 27, 29 kā arī ar SU, 4 lidotāji dienējuši transporta aviācijā, 4 lidojuši ar helikopteriem. Taču degvielas trūkuma dēļ pašlaik viņi lido ļoti maz, aptuveni 10 reizes mazāk nekā padomju armijā. Patlaban

lidotāji mācoties speciālos kursos Rīgas lidostā, kuros apgūst sakaru terminoloģiju angļu valodā, lai varētu doties starptautiskos lidojumos.

Ministrs un AM Valsts sekretārs Jānis Davidovičs, uzklaušījuši aviāci-

jas bāzes virsnieku problēmas, kas galvenokārt rodas naudas līdzekļu trūkuma dēļ, aicināja izveidot prioritāro vajadzību sarakstu, lai saņemtu finansējumu kaut vai dažām no tām. Skat. *Latvija nevarēs* 12.lpp.

159

Diena

Latvijas Republikas Laikraksts

mājai un
ģimenei

CETURTDIENA, 23.FEBRUĀRIS, 1995
NR.46 (1140)
CENA — Ls 0,12

Visa jūra
vienā zupā

9.lpp.

Darba likumdošanas ievērošana

Uz jūsu jautājumiem atbildēs
Valsts darba inspekcijas direktors
Jānis Bērziņš, ja piezvanīsiet
piektdien, 24.februārī, no
plkst. 10 līdz 12 pa tālruni 212170

Saeima izvēlas Latvijas ceļa vēlēšanu likumprojektu

Kā beidza balsojuma rezultāti, LC frakcijas biedriem A.Panteļejevam un P.Elftartam izdevies par LC vēlēšanu likumprojektu parliecināt M.Budovski, bet ne A.Žiguru. Foto — Boriss Kolesnikovs, A.F.I.

Nellija Ločmele

Rīga, 22.febr. Saeima trešdien ārkārtas plenārsēdē konceptuāli atbalstīja *Latvijas ceļa* izstrādāto Saeimas vēlēšanu likumprojektu, kas salīdzinājumā ar *Tēvzemi* un *brīvībai* un LNNK piedāvātajiem projektiem guva divreiz lielāku balsu pārsvaru. Projekts kandidātu sarakstus ļauj iesniegt tikai partijām vai to apvienībām, paredz 5% vēlēšanu barjeru un stingrus ierobežojumus kandidātiem. Divu stundu debatēs izskanēja gan konstruktīvi likumprojekta papildinājumi, gan aicinājums atteikties no Latvijā izmantotās vēlēšanu sistēmas.

LC vēlēšanu projekts atbilstoši

Satversmei paredz proporcionālas vēlēšanas, kurās Saeimā var ievēlēt LR pilsoni, kas sasniedzis 21 gada vecumu, dzīvo Latvijas teritorijā vismaz pēdējos 12 mēnešus pirms vēlēšanām un prot valsts valodu augstākajā pakāpē. Par kandidātu nevar būt persona, kas bijusi sodīta par šiem noziegumiem (izņemot reabilitētos), ir vai ir bijusi PSRS vai LPSR VDK, PSRS Aizsardzības ministrijas, Krievijas un citu valstu drošības dienestu, izlūkdienestu vai pretizlūkošanas štata vai ārštata darbinieks, agents, rezidents vai konspiratīvā dzīvokļa turētājs. Saraksta iesniedzējiem jāieieņem maksā drošības nauda 2000 latu. Projekts paredz grozāmus vēlēša-

nu sarakstus, kuros vēlētais ar plusu vai svītrošanas palīdzību var mainīt kandidāta vietu sarakstā. LC projektu pirmajā lasījumā atbalstīja 56 deputāti, pret balsoja 13, atturējās 6. Par nebalsoja TB, KDS, Zemnieku savienības, daļa LNNK deputātu. Zemnieku savienības deputāti vai nu balsoja pret, vai atturējās. Atbalstīt LC projektu aicināja Saeimas juridiskā, Valsts pārvaldes un pašvaldību komisija un Centrālā vēlēšanu komisija.

Tautsaimnieku politiskās apvienības deputāts Leonards Stašs debatēs aicināja dot vēlētajiem «vismaz tik daudz tiesību» kā svītrot kandidātu uzvārdus no partiju sastādītajiem sarakstiem un to vietā ierakstīt

pilsonus no citu partiju listēm. Juridiskās komisijas priekšsēdētājs Aivars Endziņš noslēguma vārdā pēc debatēm sacīja, ka L.Staša aizstāvētā vēlēšanu kārtība neveicina partiju atbildību un līdz ar to arī stabilitāti valstī. TPA frakcijas vairākums tomēr atbalsta jauktu vēlēšanu sistēmu — kad puse parlamenta tiek ievēlēta proporcionālās vēlēšanās, bet otra puse — mazorītārās, balsojot par atsevišķiem kandidātiem. TPA atzīst, ka līdz 7.Saeimas vēlēšanām būtu jāsarīko referendums par vēlēšanu sistēmu Latvijā.

Saeima pirmajā lasījumā trešdien pieņēma arī likumu «Par rajonu, pilsetu, pagastu vēlēšanu komisijām un vēlēšanu iecirkņu komisijām». ♦

Zviedrija militāri neaizstāvēs Baltijas valstis

Stokholma, 22.febr. (DPA) Valsts ārpolitikas pamatnostādņu izklāstā trešdien parlamentā Zviedrijas ārlietu ministrs Lēna Hjelmā-Valēna paziņoja, ka Zviedrijas neitralitātes politika paliks nemainīga, sevišķi akcentējot to, ka Stokholma neveiktu nekādas militāras akcijas gadījumā, ja Krievija uzbruktu Baltijas valstīm.

«Zviedrijas nepiedalīšanās militārajās savienībās, lai mūsu valsts varētu palikt neitrala kara gadījumā nevajadzīgi apkaime, paliek nemainīga», sacīja ministrs. «Mēs arī nedrīkstam maldināt citas valstis gaidīt Zviedrijas militāro iekaušanos bruņota konflikta gadījumā», uzsvēra L.Hjelmā-Valēna, kas pārstāv Zviedrijas valdo-

šo sociāldemokrātu partiju.

Savukārt konservatīvo opozīcijas vadītājs un valsts bijušais premjers Karls Bilts kritizēja sociāldemokrātu valdību, ka tā citīgi turas pie neitralitātes politikas vienīgi savu personisko interešu dēļ, un tādēļ pieprasīja, lai valsts neitralitātes politika tiktu pārdefinēta, par prioritāti izvirzot Zviedrijas līdzdalību Eiropas savienībā. Isi pirms parlamenta debatēm K.Bilts kārtējo reizi bija atkārtojis, ka Zviedrija nevarētu palikt neitrala gadījumā, ja Krievija uzbruktu Baltijas valstīm. Vēlāk arī L.Hjelmā-Valēna atzina, ka Zviedrijas neitralitāte nenozīmē Stokholmas «vienaldzību» iespējamā konflikta gadījumā Baltijas valstīs. ♦

Pazīstamas firmas nevarēs atmaksāt ārvalstu kredītus

Baiba Melnace

Rīga, 22.febr. Auditorfirmu veikto pārbauzu rezultāti firmās, kuras saņēmušas ārvalstu kredītus, rāda, ka lielākās daļas firmu finansiālais stāvoklis patlaban ir nestabils, tās strādā ar zaudējumiem. Tādēļ kredītu atmaksas iespējas būs ierobežotas, bet daļa firmu vispār nevarēs atmaksāt aizdevumus. Starp firmām, kuru iespējas atdot kredītu ir apšaubāmas, minēti arī vairāki Latvijā plaši pazīstami lieli uzņēmumi.

Auditorpārbaude veikta 83 firmās, un atzinumā skaidri pateikts, ka 15 no tām noteikti nevarēs atmaksāt kredītu noteiktajā laikā, piemēram, *Nākotnē* (2 000 000 USD),

Satio (730 000 USD), kopuzņēmums *Baltijas ķieģelis* (500 000 USD), *SIA Wolf-Lat Balt* (500 000 USD), *SIA Kapar* (370 000 USD), *SIA House building* (183 414 USD), zemnieku saimniecība *Nagļi* (100 000 USD).

Tikai par 24 aizdevumu saņēmējiem auditori ir parliecināti, ka tie atdos kredītu laikā (vai jau ir atdevuši). Minētas tādas firmas kā akciju sabiedrība *Laima* (1 500 000 USD), *SIA Ceplis* (500 000 USD), *SIA Bergu nams* (300 000 USD), *SIA Orion* (480 000 USD), kredītu jau atmaksājusi akciju sabiedrība *AGM* (227 000 USD), zemnieku saimniecība *Zilītes* (500 000 USD), Lejietes individuālais uzņēmums (500 000 USD). Skat. *Pazīstamas firmas* 12.lpp.

Saeima, iespējams, neapstiprinās Cepurnieku

Juris Tihonovs

Rīga, 22.febr. Saeimas lielāko frakciju nostāja par Nacionālās drošības padomes ieteikto kandidātu Satversmes aizsardzības biroja vadītāja amatam Eizenu Cepurnieku liek domāt, ka ceturtdienas plenārsēdē Saeima, iespējams, neapstiprinās vi-

ņu šajā amatā. E.Cepurnieks ir Ministru prezidenta Māra Gaļa padomnieks ekonomikas jautājumos. Viņa kandidātūru SAB vadītāja amatam atbalsta arī M.Gailis. Viņš presi teica, ka neesot deputāts, tāpēc viņam par E.Cepurnieku jābalso nebušot. Skat. *Neapstiprinās Cepurnieku* 12.lpp.

Darīsim kopīgu darbu!

TREŠDIENĀS

DARBA
PIEDĀVĀJUMUS
PUBLICĒJAM AR
**20%
ATLAIDI**

LAIKRAKSTA Diena REKLĀMAS AĢENTŪRA.
PILS IELA 12, 2.STĀVS.

SAULE LEC 7.33 RIET 17.42 MĒNESS LEC 3.03 RIET 10.55

5 — 10 m/s

D +1° +6°
N -2° +2°

Laika ziņas

Šodien Latvijā mainīgs mākoņu daudzums, īslaicīgs lietus, slapjš sniegs. Pūtīs rietumu, dienvidrietumu vējš 5—10 m/s. Gaisa temperatūra dienā no +1° līdz +6°C, naktī no -2° līdz +2°C. Medicīniskā laika prognoze — II (labvēlīga).

KOMENTĀRI UN VIEDOKĻI

Latviešiem neuzbruks
tikai tāpēc, ka viņi ir latvieši

Radio Brīvā Eiropa diskusiju programmā *Degpunkts* ar Latvijas aizsardzības ministru Jāni Arvedu Trapānu sarunājās laikraksta *Atmoda Atpūtai* korespondente Ilona Klinšane, laikraksta *Diena* komentētājs Aivars Ozoliņš un *Radio Brīvā Eiropa* korespondente Iveta Mediņa.

Iveta Mediņa. Vai ir jau izstrādāta valsts aizsardzības koncepcija?

Jā, ir, taču mazliet jūs korigēšu — tā nav viena aizsardzības, bet gan drošības koncepcija. Aizsardzības — tas vairāk būtu saistīts ar militāro jēdzienu. Drošības koncepcija ietver sevi vismaz trīs faktorus — militāro, politisko un saimniecisko.

I.M. Kādi ir šīs koncepcijas galvenie principi?

Šī koncepcija ir mēģinājums atrast ticamu atvairšanas spēku, gadījumā ja Latvijas suverenitāte būtu apdraudēta. Baltijas valstīs negaida masīvu uzbrukumu. Diezin vai 1944. un 1945.gads vēlreiz atkārtosies. Drīzāk šis draudi varētu būt līdzīgi tam, kas notiek Čehijā, — kāda liela, nedraudzīga valsts militāri iejaucas, aizbaidinoties ar miera uzturēšanas nepieciešamību. Galvenais šādā situācijā — lai atvairītu noturētos vismaz nedēļu vai kādas 10 dienas. Ja pretestība vēl turpināsies, tad būs cēriba, ka iejauksies arī rietumu valstis. Ne jau ar militāro vienību ievešanu Latvijā. Tie varētu būt saimnieciskie un politiskie pasākumi. Neticu arī, ka Latviju tieši mēģinās inkorporēt, bet to var mēģināt padarīt par pakļāvīgu valstiņu. Ja tas neizdosies mēneša laikā un ja vēl turpināsies pretestība, turklāt, ja Latvijas valdība būs jau tiklīdz rietumu valsts atzīta, ka tā varēs darboties ārpus Latvijas, tad tā, lūk, būs mūsu drošība un drošības koncepcija!

Aivars Ozoliņš. Precizējiet, lūdzu, ko nozīmē «ticams atvairšanas spēks». Kādi ir jābūt Latvijas armijai — mazai un augsti profesionālai vai arī zemessardzes veida un piemērotai partizānu karam?

Abām. Armija — četri līdz seši tūkstoši viru, viena vai divas brigādes, kas ir atbilstīga kaujas gatavība. Turklāt šī armija darbojas kopā ar ātri mobilizējamu zemessardzi. Man tikai mazliet nepatīk tieši «partizānu karš». Tas parasti norisinās tad, kad valsts jau ir sakauta. Partizāni — tie ir civilisti, kas turpina pretestību. Es labāk teiktu tā — organizēta vietējo vienību militāra pretestība. Turklāt starptautiskie likumi diemžēl pieļauj nesaudzīgu izstrādāšanu gan ar partizāniem, gan ar viņu atbalstītājiem.

A.O. Labākā garantija Latvijas drošībai, protams, būtu šīs dalība NATO. Vai, jūsuprāt, Latvijai ir izredzes iestāties šajā organizācijā? Kad tas varētu notikt?

Izredzes ir. Pirms nedēļas Briselē runāja ar NATO ģenerālsēkretāru. Mūsu galvenais sarunu temats, protams, bija Latvija, Baltija un NATO. Šī organizācija patiešām domā par paplašināšanos. Nevienam gan tur nevarēja vai varbūt negribēja atbildēt uz jautājumu, kad tas notiks. Tas būs ļoti garš un lēns process. Nedomājiet par datumiem! Nedomājiet, ka Baltijas valstis kļūs par NATO dalībniecēm šajā gadsimtā.

A.O. Valsts, kas gribētu iestāties NATO, pašlaik tiek dalītas divās grupās. Vienā Višehradas valstis — Čehija, Ungārija, Polija un Slovākija. Tad seko citas, ieskaitot Baltiju un dažas bijušās padomju republikas.

Šāds dalījums ir. Viens no mūsu ārpolitikas uzdevumiem būtu to nepieļaut. Iestāties NATO vajadzētu vienlaikus. Vēl tikai piebilstu, ka NATO nav nemaz tik viena nota organizācija. Tajā ir vairāk politisku uzskatu un ķildu nekā mūsu Saime.

A.O. Tomēr minētais dalījums pastāv. Skaidrs, ka šīm četrām Višehradas valstīm ir lielākas izredzes iekļūt NATO ātrāk nekā Latvijai. Vai mēs nepaliksīm joslā starp ierakumiem? Vai nebūtu izdevīgāk prasīt nevis vienlaicīgu iekļaušanu, bet vispār NATO nepaplašināšanu?

Tas ir viens variants — vai nu visas, vai neviena. Par to vajadzētu patiešām nopietni padomāt. Es gan nevaru runāt Latvijas ārpolitikas vārdā — lai to dara ārlietu ministrija.

A.O. Jūs reiz minējāt, ka karš Čehijā nozīmējo atelpu Latvijai uz diviem trim gadiem. Bet vai jūs nemāc bazas, ka pēc šīs atpauzes Krievijā pie varas nāks tāds režīms, kas Latviju apdraudēs vēl vairāk? Vai tas

neliecina, ka Latvijai patiesībā ir ļoti maz laika, lai sakārtotu savus bruņotos spēkus?

Tieši tādas bažas mani nomāc. Karš Čehijā uz dažiem gadiem samazina draudus Latvijai, bet pēc tam tie pieaug. Taču mēs varam sākt sakārtot savus militāros spēkus (3—4 gadi), integrēties Eiropas struktūrās (4—6 gadi). Ja mēs apskatām 10 gadu posmu, kad Latvija būs ienākusi dažādas investīcijas, tad bažas ir mazākas. Bet tas pietiekami sestais gads! Tie man rada bažas, jo ir tas posms, kad var ienākt briesmas. Turklāt neapdraudēs jau Latviju tās iekšējā vājuma dēļ. Agresiju noteiks, pirmkārt, politiskā situācija Krievijā, otrkārt, vispārējā politiskā situācija Eiropā un Rietumos. Varētu atkārtoties kaut kas līdzīgs 1990. vai 1991.gadam, kad ASV un daļa NATO valstu iesaistījās Līča karā. Toreiz NATO, pat ja būtu gribējuši, neko nebūtu varējuši darīt Latvijas labā. Un līdzīgu situāciju labprāt izmantotu kāda liela, agresīva valsts. Latvieši jau parasti gan domā, ka viņiem kāds grāšas uzbrukums, ka viņi ir latvieši, bet tā tā nav!

Ja tomēr notiktu agresija pret Baltijas valstīm, tad, zinot par karu Dienvidslāvijā, skaidri redzams, ka NATO ir ļoti maza loma. Ar vienu «šaha gājēju» tiktu izjaukta Baltijas drošība, Skandināvijas — Baltijas kopīga darbība. NATO tiktu atstumta atpakaļ un būtu apdraudēta Centrāleiropa.

Ilona Klinšane. Es labāk tuos tepat pie mūsu Latvijas. Kādam vajadzētu būt valsts dienestam pārvaldes darbam un cik cilvēku ir jāiesauc obligātajā dienestā, lai viņus varētu normālos apstākļos izmitināt, apģērbt, pabarot un kvalitatīvi apmācīt?

Skatīsimies no šāda viedokļa — kā mēs varam viņus apmācīt? Tad — cik mums viņu vajag? Ja mums vajadzīgs tūkstošus karavīru, bet tikai kādu pusi no viņiem spējam kaut cik jēdzīgi apmācīt, tad nu gan nav par karu centu jāizpilda plāns. Diemžēl šāda doma vēl nereti pavīd arī ministrijā.

I.M. Ir zināms, ka ASV valdība ir nolēmusi atļaut pārdot ieročus bijušajam padomju bloka valstīm. Tādējādi šīs valstis tiktu sagatavotas NATO. Starp minētajām valstīm ir nosaukta arī Latvija, Lietuva un Igaunija. Vai Baltijas valstīm ir aktuāls, piemēram, izcinātājs F-16 un jaunākās paaudzes tanki? Kādi ieroču veidi interesē Latviju?

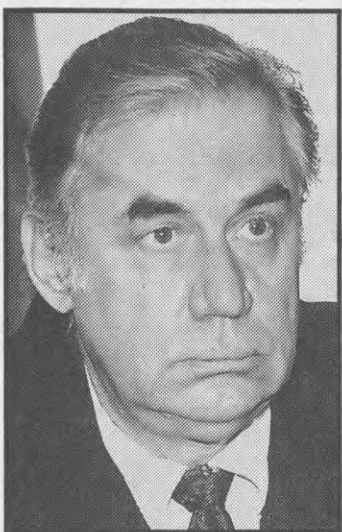
Ja patlaban trūkst resursu, lai apmācītu karavīrus, ko mēs darīsim ar to kaujas līdmasīnu? Ja budžetā nav līdzekļu un to nebūs arī nākamajos piecos gados, mums šādi ieroči nav vajadzīgi. Atgādināšu, ka Latvijas drošības koncepcija ir balstīta uz aizsardzību. Tādēļ no ieroču arsenāla tiek izsvītroti tanki, kas ir uzbrukuma ieroci, arī kaujas līdmasīnas, kuras atbalsta tanku uzbrukumu. Mēs taču nevienam negrasāmies uzbrukt, tāpēc Latvijai nekad šādu ieroču nebūs.

A.O. Nupat Latvijas aizsardzības spēki saņem Čehijas ieroču sūtījumu — dāvinājumu. Tur bija prettanku lielgabali, minmetēji, zenitlozmetēji. Vai šie ieroči atbilst tam ieroču šķīrām, kas tiek lietotas NATO valstīs?

Tie atbilst mūsu vajadzībām. Nesen Tallinā notika seminārs, kurā pārskatījām, kādi ieroči būtu vajadzīgi Baltijas valstīm. Optimāla ja kategorija bija ieskaitīti arī čehu ieroči — 100mm prettanku lielgabali, pretaviācijas lielgabali, krasta apšaušanas lielgabali, 91mm minmetēji. Tie ļoti labi iederas mūsu arsenālā. Viņi tie iederas NATO arsenālā? Tos, kuri vislabāk iederas, mēs nevaram atļauties, tie ir dārgi un nemaz tik labi nav. Kad es agrāk runāju ar NATO virsniekiem, viņi lieliski zināja visas Kalašņikova automātu labās īpašības. Višehradas valstis arī paliks pie Varšavas pakta ierociem.

Ir jāattīsta sakaru līdzekļi, komunikācijas. Mēs atgriežamies pie principa, ko formulēja Kristofers Doneljs: *Fight Edge, talk West* — cīnīties kā Austrumi, bet runāt kā Rietumi! Tā mēs integrēsimies NATO daudz ātrāk nekā pērkot dārgus ieročus un apbruņojot nelielu daļu no Latvijas armijas.

A.O. Tomēr ASV pārstāvi

Jānis Arveds Trapāns.
Foto — Uldis Briedis, Diena

uzsvēra, ka viņi saprotot Baltijas valstu grūtības, tādēļ varot pārdot šos ieročus lētāk. Vai mums nevajadzētu izmantot šo iespēju? Vai gadījumā, ja Baltija paliek pie Varšavas pakta bruņojuma, ieročus nenāksies iepirkt Krievijā?

Nē, Austrumeiropā ir pietiekami liels arsenāls. Taču tie tiem nav jāpaliek visu mūžu — varbūt kāds ceturss, piecus gadus. Patlaban tikai trešajai daļai zemessardzes ir ieroči, tādēļ es pat nesapņū par to, ka pirksim dārgus ieročus. Es saprotu ASV grūtības tikt valā no arsenāliem, kuri viņiem vairs nav vajadzīgi. Mēs būsim tik laipni un pieņemsim šos ieročus tikai kā dāvinājumu.

I.M. Mainot sarunas tēmu, cietuš kādas Dienā publicētas vēstules, kas adresēta aizsardzības ministram, fragmentus: «Mūsu vadā ir daudz «vecos», kas ieņemusi galvā, ka mums būs jādien viens gads, un mūs visus par to visādi izmēģina. Komandieris ir teicis: ja vadā kaut kas notiek, lai ziņo man. Tikai pēc tāda gājiena tu esi «divvalsts mironis»», raksta kāds anonīms jaunkareivis.

Ja, es lasīju šo vēstuli, un šādas lietas, diemžēl, patiešām notiek. Neapgalvošu, ka *ģedovščina* nav. Protams, ne vienmēr tik izteikta. Dažās vienībās tā nav tik aktuāla, taču citas ir galīgi inficētas, tajās notiek atbaidošas brutālātes. Šī ir lieta, kurai es šogad pieversīšu vislielāko uzmanību. Pirmkārt, jāprasa stingrība attiecībā uz komandieriem. Ir vairāki pulkveži, kam nācies šķirties no Latvijas.

I.M. Pavisam nesen, āmuriņam pompozi klausot, karoģa kātā tika izdzirdas trīs sudraba naglas. Tātad Baltijas bataljoni...

A.O. Jā, Latvija tagad piedalās ANO aizsardzības spēkos. Mums ir sava Latvijas rota. Bet lietuvieši pa šo laiku jau piedalījušies divās mācībās. Kāpēc aizkavējas Latvijas rotas piedalīšanās šādās kopīgās mācībās?

Čehijas nedēļas presē strauji palielinājusies interese par valodas politikas jautājumiem, sevišķi, sākoties naturalizācijai. Plaši izplatīti strīdi par vēlamajām valodas prasmes līkēm naturalizācijas kārtotāšanā. Strīdi par valodas jautājumiem izceļas ar sevišķām emocijām, jo valoda Latvijas situācijā ir kļuvusi par galveno simbolu latviešu kultūras saglabāšanai.

Taču jautājums nav tikai nākotnē, tas ir arī dziļi politisks. Stabilitāte ir neapšaubāms ieguvums Latvijas ekonomiskajai un politiskajai attīstībai, bet otrs gandrīz tikpat svarīgs, kaut ne tik slavēts, ir Valodu likums (VL). VL un to saistītie likumi ir nostiprinājuši latviešu valodu oficiālu un sabiedriskās sfērās. Ir notikusi revolūcija valodas lietotāšanā. Šeit var minēt:

— tikpat kā galīga kirilisko rakstu izsūšana no uzrakstiem un publiskām zīmēm un zinojumiem. Sevišķi pilsētas ainavas tagad skaidri atšķiras no pagātnes divvalodīguma;

— gandrīz universālas iespējas saņemt pakalpojumus, izziņas un apkalpošanu valsts valodā;

— stingri valodas noteikumi ir Pilsonības likuma sastāvdaļa, ko var uzskatīt par Pilsonības likuma pamatu;

— notiek valodas zināšanu pārbaudes (izsniegti vairāk nekā 220 000 dažādu pakāpiju atestāti);

— aktīvi darbojas valodas inspekcija;

— ievērojami paplašinājusies latviešu valodas mācīšana skolās ar krievu mācību valodu;

— valsts valodā ieviesta kā vienīgā mācību valoda gandrīz visās

viņas armijas tādēļ, ka nepildīja savus pienākumus. Otrkārt, jāuzmanās, kas notiek kazarmās naktī. Šī ir normāla prakse jebkurā rietumu valstu armijā, izņemot Latviju. Tikas izbūvētas dežūrtelpas. Vienībās būs dežūrvirsnieki.

A.O. Bet kas uzraudzīs šos dežūrvirsniekus? Dežūrtelpās taču nesēdēs ne pulkveži, ne ģenerāļi, bet gan zemākas pakāpes virsnieki. Vai neizradīsies, ka tieši viņi būs labākie «vecu» sabiedrotie?

Viņus uzraudzīs kapteiņi, bet kapteiņus uzraudzīs pulkvedis. Pulkveži izstaigās šīs dežūrtelpas vairākas reizes nedēļā. Līdz šim taču nevienam ne par ko nav bijis atbilds, visi tikai parasta plecus. Vislabākais piemērs, kā saglabāt lietišķu disciplīnu, bija Izraēlas armija. Kādā karavīru veikaliņā atklāja nekārtības un zagšanu. Šis zināt, kas zaudēja amatu? Izraēlas armijas virspavēlnieks!

I.K. Obligātā valsts dienesta realizēšana ir ieguldītī prāvi valsts līdzekļi. Kāda ir karavīru atdevē valstij pēc dienesta beigām? Vai neiznāk tā, ka armijā iegūtās zināšanas vienkārši izplēn gaisā?

Jebkurā armijā iegūtās zināšanas pēc dienesta daļēji izkūp gaisā. Taču Latvija pašlaik ir viena konkrēta vieta, kur tomēr šis iemaņas tiek saglabātas un turpinātas. Tā ir zemessardze. Tik traki Latvijas armijā nav, ka, ticis no armijas valā, karavīrs tūlīt bēgtu no militārā dienesta.

I.K. Taču ļoti daudz viru «bēg» no zemessardzes tieši tās trūcīgā materiālā nodrošinājuma dēļ. Vai tuvākā nākotnē zemessargiem ir gaidāma pretimnāksana no valsts pusē? Piemēram, kā piemaksa pensijām par nodienēto gadu skaitu?

To mēs noteikti sagatavosim. Galu galā šie viri taču ārkārtīgi daudz dara sabiedrības drošības labā. Jau šogad mēģināsim papildināt ieroču krājumus, transportu.

I.M. Pavisam nesen, āmuriņam pompozi klausot, karoģa kātā tika izdzirdas trīs sudraba naglas. Tātad Baltijas bataljoni...

A.O. Jā, Latvija tagad piedalās ANO aizsardzības spēkos. Mums ir sava Latvijas rota. Bet lietuvieši pa šo laiku jau piedalījušies divās mācībās. Kāpēc aizkavējas Latvijas rotas piedalīšanās šādās kopīgās mācībās?

Čehijas nedēļas presē strauji palielinājusies interese par valodas politikas jautājumiem, sevišķi, sākoties naturalizācijai. Plaši izplatīti strīdi par vēlamajām valodas prasmes līkēm naturalizācijas kārtotāšanā. Strīdi par valodas jautājumiem izceļas ar sevišķām emocijām, jo valoda Latvijas situācijā ir kļuvusi par galveno simbolu latviešu kultūras saglabāšanai.

Taču jautājums nav tikai nākotnē, tas ir arī dziļi politisks. Stabilitāte ir neapšaubāms ieguvums Latvijas ekonomiskajai un politiskajai attīstībai, bet otrs gandrīz tikpat svarīgs, kaut ne tik slavēts, ir Valodu likums (VL). VL un to saistītie likumi ir nostiprinājuši latviešu valodu oficiālu un sabiedriskās sfērās. Ir notikusi revolūcija valodas lietotāšanā. Šeit var minēt:

— tikpat kā galīga kirilisko rakstu izsūšana no uzrakstiem un publiskām zīmēm un zinojumiem. Sevišķi pilsētas ainavas tagad skaidri atšķiras no pagātnes divvalodīguma;

— gandrīz universālas iespējas saņemt pakalpojumus, izziņas un apkalpošanu valsts valodā;

— stingri valodas noteikumi ir Pilsonības likuma sastāvdaļa, ko var uzskatīt par Pilsonības likuma pamatu;

— notiek valodas zināšanu pārbaudes (izsniegti vairāk nekā 220 000 dažādu pakāpiju atestāti);

— aktīvi darbojas valodas inspekcija;

— ievērojami paplašinājusies latviešu valodas mācīšana skolās ar krievu mācību valodu;

— valsts valodā ieviesta kā vienīgā mācību valoda gandrīz visās

mācībās?

Jūs domājat Horvātiju? Mēs taču to nemaz nevaram darīt! Tam ir nepieciešams likums un Saicmas atļauja izsūtīt latviešu vienības ārpus Latvijas teritorijas. Aizsardzības ministrs nenodarbojas ar politiku. Tas ir Ministru kabineta jautājums, un es uz šādu jautājumu nevaru atbildēt. To es saku ar ziņāmu smaidu.

Taču, ja nopietni — jā, Baltijas bataljonu varētu nosūtīt ārpus Latvijas, ja par to lemtu Saime. Par vietu — lai tā ir uz deputātu sirdsapziņas. Manuprāt, ir viens kritērijs: vai šajā vietā tiek apdraudētas Latvijas valsts nacionālās intereses? Ja jūs būtu Saicmas deputāts un domātu, ka Latvijas nacionālās intereses tiek apdraudētas Haiti vai Somālijā, tad balsojiet vien. Pats es skatītos, ka Baltija ir vieta, kur var apmācīt 1500 karavīrus, ieskaitot zemessargus.

I.M. Trapāna kungs, ja jums būtu dēls, kuram vajadzētu iet dienēt, vai jūs gribētu, lai viņš dien Baltijas bataljonā? Jums šāds būtu mieraģis?

Jā, par dienestu Baltijas bataljonā man sirds būtu mierīga. Par sūtīšanu ārpus Latvijas... Kādreiz jau karavīriem jādodas uz bīstamām vietām. Taču es nedomāju, ka uz tādiem «karstajiem punktiem» sūtītu arī Baltijas bataljonu.

A.O. Kas finansēs Baltijas bataljonu?

Galvenokārt Rietumu valstis. Mums bija jāuzbūvē Ādaži, jo par to bijām vienojušies, parakstot memorandu. Tad nāca plašas finanses no ārzemēm. Piemēram, zviedri apgādei piešķir vismaz trīsreiz vairāk līdzekļu, nekā bijām ieguldījuši paši. Saņēmām līdzekļus no Norvēģijas, ASV, Lielbritānijas. Katra palīdz, kā vien spēš — ar transportu, mācību līdzekļiem, militāro poligonu. Šautuve, piemēram, ir viena no modernākajām Eiropā. Tas būtu garš, garš saraksts.

I.K. Šķiet, ka robežsargu brigādes pāriešana Iekšlietu ministrijas pakļautībā jau ir principiāli izlemts jautājums. Kad tas varētu notikt?

Tieši šāda robežsargu pakļautība ir visur Eiropā. Līdzīgi tas ir arī Igaunijā un Lietuvā. Pretējā viedokļa pautēji uzskata, ka nevajag tik bieži reorganizēt struktūras, jo tas rada grūtības. Taču gala lēmums ir, ka šogad robežsargu brigāde jāpārceļ no Aizsardzības uz Iekšlietu ministriju.♦

gāta, lai iegūtu pilsonību naturalizācijas kārtībā. Interesanti, ka Pilsonības likumā ļoti skaidri atdalīts pilsonības jēdziens no tautības, uzsvērot valodas principu. Starptautiski Latvijā ir izteikti liberālās pozīcijas, līdzīgi kā ASV, bet atšķirīgi no tādām valstīm kā Vācija, kur tautības princips nosaka pilsonību.

Arī pārmetumi, ka Pilsonības likums ir tautas nodevība un ka viegli pilsonību var iegūt tie, kam nevajadzētu, ir nepamatoti, jo visiem, kas pretendē uz normālu naturalizāciju, ir jāpārņem valsts valoda, un prasmes pakāpi ir skaidri noteikta likumā: «Persona prot latviešu valodu, ja tā:

- 1) pilnībā saprot sadzīves un oficiāla rakstura informāciju;
- 2) brīvi var stāstīt, sarunāties un atbildēt uz jautājumiem par sadzīves rakstura tēmas;
- 3) var tekoši lasīt un saprast jebkuras sadzīves rakstura tekstus, likumus un citus normatīvus aktus, sadzīves rakstura instrukcijas un pamācības;
- 4) prot uzrakstīt atbilstošus par sadzīves rakstura tēmu.»

Pilsonības likums diezgan skaidri nosaka valodas prasības, bet to interpretācija ir izraisījusi sīvas cīņas tieši ierēdnībā. Diskusijas ir par to, kā jāpārbauda valodas zināšanas. Ierēdnībā nedrīkst lemt par nepieciešamo valodas zināšanu līmeni, tas jādarā profesionāļiem. Mēģinājumi mazināt valodas zināšanas prasības norāda uz milzīgu politisku ieinteresētību padarīt naturalizāciju vieglāku, pat pēc nulles varianta izteiktās noraidīšanas. Iespējams, ka tieši politiskā vēlas, lai pilsonību varētu iegūt pēc iespējas vieglāk. Tad nākamie pilsoņi (vēl-

Nauda dara brīvu,
bet ne visvarenu

Vilis Kristopāns*

Latvijā par «cilvēkiem ar lielu naudu» vairs nebrīnās, tāpat kā par skaistumkara līdniek, dzērieniem plastmasas traukos vai citām kādreizējām sensācijām. Bet sabiedrība joprojām mitoloģizē cilvēkus, sauktus par bagātniekiem, piešķirot tiem gluži vai teiksmainu (ne)zvēru veidolu. Nav jābrīnās, ka attieksme pret naudu ir (nerunāsim par savtīgumu) sakoptā sulainiskās jūsmas izpausmē) pārsvarā ir izteikti naidīga. Pašam to nācis izbaudīt šā laikraksta slejās, kad manam viedoklim, kā Latvijai piešķirt ārzemju kapitālu, cietināja rakstniece oponenta ar repliku: «Kā gan viņa tirgošos uzdrošinās mūs mīcīt!» Nebrīnos, dzirdot masu medijos idejas, kas pasmeltnas no ģēniskās *Iskras* ievadrakstiem: bagātie saņem mantu vairojoši, izpostot Latvijas ekonomiku un aplaupot tautu. Viņu mērķis ir dzīt cilvēkus nabadzībā un ekspluatēt, atmetot par vergu darbu nozēlojamus grausht utt. Trūkst tikai aicinājumu uz šķiru cīņu.

Patiesībā šī bagātnieku Latvijā vēl nav, varbūt daži cilvēki kā izņēmums. Valsts, ekonomika, sabiedrība vēl tikai tot. Tāpat kā veidojas vidusskīra, pamazām top bagāto slānis. Latvijai attīstīties kā Eiropas demokrātiskai un tīrīgu ekonomikas valstij, izveidošies harmoniska un daudzslāņaina sabiedrība. Klāja šķiru pretimstāvēšana kļuvusi par vēsturisku kopā ar to proletariātu, kam nebija ko zaudēt, izņemot savas važas.

Galvenais cilvēka bagātības rādītājs ir viņa pārtības iespējas. Amerikāņu miljardieris Donalds Tramps, kad sākas neveiksmes biznesā, samazina savu personīgo pārtību no 700 000 līdz 500 000 dolāru mēnisi (vispirms viņš par šo summu nomaksāja visus nodokļus)! Mūsu bagātie var atļauties ierēdēt dažus simtus vai tūkstošus mēnisi. Katrā ziņā es nezinu tādas, kam būtu pilns, Rembranta gleznas vai zelta kļozepodi. Savrupmācīt Vācijā 70—80% bīrgeru dzīvo savās mājās un netiek ieskaitīti bagātniekos. Ar «biezājiem» S' klases mērsēdējiem tur braukā vidusskīra — ārsti, advokāti. Mūsu bagātnieki ir līdīgi, ja tiem izdevies sasniegt šo līmeni. Latvijā bagāto nav, ir tikai *privātpersonas* (ne ierēdņi), kas rīkojas ar lielu naudu, — darba devēji jeb uzņēmēji.

Daļā sabiedrības iesakņojies maldīgs uzskats, ka būt uzņēmējiem nozīmē tērēt naudu. Uzņēmējs pelna naudu — vēl priekšā gadi un gadu desmiti, kamēr viņš tiks pie sava pirktā Rembranta. Ātrākais, pēc pieciem, bet drīzāk pēc 20 gadiem droši varēs teikt — lūk, tas ir bagāts. Mūsdienu uzņēmējām (bankjēriem, tirgotājiem, zemniekiem) nav reālas

iespējas tērēt naudu to prasā viņa uzņēmums, kam vajag paplašināties un trūkst kapitāla. Tērēt naudu — nozīmē atraut līdzekļus uzņēmumam un pakļaut to bankrota briesmām. Arī zemnieks piecietis salāpītas bikses, bet savam zirdziņam nopirks labu ierīgu. Ja tu strādā ar lielu naudu, nepieciešama prestiža mašīna, labi pašūts uzvalks, gaumīga kaklasaita — solidumam. Bieži vien tam grūti atrast līdzekļus, nauda jāizdod sakostiem zobiem. **Nodarbošanās ar uzņēmējdarbību vēl ne garantē bagātību.** Paskatieties, cik pieticīgi ir daudzu firmu biroji! Pat veikali ir trūcīgi iekārtoti, reti kurš spīd un laistās.

Savulaik, kad biznesā daudzi pārtika no gādijuma veiksmes, tieši viņi, viegli aizlaizdami viegli nākušo naudu, uzklāja tenku putas. Pērka lūpnu un naftu par valsts cenām, pārdeva par tirgus cenām, nopelnīja sev *BMW*, tad to sasita — un atklājās, ka viņiem nav naudas remonta. Protams, uzņēmēji atļaujas kādu ārišķību, bet arī tā neprasas nekādas pasākainās summas.

Kāpēc tad uzņēmējām jāstrādā un jābaja nervi, ja viņš nevar baudīt pašu nopelnītās sadzīviskās ērtības? Ir jau tādi kaunīgi, kas taisnojas — pilos tikai valsts uzplaukuma un līdzpilsou labklājības vārdā! Protams, uzņēmēji vairo tautas labklājību, pretimstāvēšana kļuvusi par vēsturisku kopā ar to proletariātu, kam nebija ko zaudēt, izņemot savas važas.

Galvenais cilvēka bagātības rādītājs ir viņa pārtības iespējas. Amerikāņu miljardieris Donalds Tramps, kad sākas neveiksmes biznesā, samazina savu personīgo pārtību no 700 000 līdz 500 000 dolāru mēnisi (vispirms viņš par šo summu nomaksāja visus nodokļus)! Mūsu bagātie var atļauties ierēdēt dažus simtus vai tūkstošus mēnisi. Katrā ziņā es nezinu tādas, kam būtu pilns, Rembranta gleznas vai zelta kļozepodi. Savrupmācīt Vācijā 70—80% bīrgeru dzīvo savās mājās un netiek ieskaitīti bagātniekos. Ar «biezājiem» S' klases mērsēdējiem tur braukā vidusskīra — ārsti, advokāti. Mūsu bagātnieki ir līdīgi, ja tiem izdevies sasniegt šo līmeni. Latvijā bagāto nav, ir tikai *privātpersonas* (ne ierēdņi), kas rīkojas ar lielu naudu, — darba devēji jeb uzņēmēji.

Daļā sabiedrības iesakņojies maldīgs uzskats, ka būt uzņēmējiem nozīmē tērēt naudu. Uzņēmējs pelna naudu — vēl priekšā gadi un gadu desmiti, kamēr viņš tiks pie sava pirktā Rembranta. Ātrākais, pēc pieciem, bet drīzāk pēc 20 gadiem droši varēs teikt — lūk, tas ir bagāts. Mūsdienu uzņēmējām (bankjēriem, tirgotājiem, zemniekiem) nav reālas

iespējas tērēt naudu to prasā viņa uzņēmums, kam vajag paplašināties un trūkst kapitāla. Tērēt naudu — nozīmē atraut līdzekļus uzņēmumam un pakļaut to bankrota briesmām. Arī zemnieks piecietis salāpītas bikses, bet savam zirdziņam nopirks labu ierīgu. Ja tu strādā ar lielu naudu, nepieciešama prestiža mašīna, labi pašūts uzvalks, gaumīga kaklasaita — solidumam. Bieži vien tam grūti atrast līdzekļus, nauda jāizdod sakostiem zobiem. **Nodarbošanās ar uzņēmējdarbību vēl ne garantē bagātību.** Paskatieties, cik pieticīgi ir daudzu firmu biroji! Pat veikali ir trūcīgi iekārtoti, reti kurš spīd un laistās.

Savulaik, kad biznesā daudzi pārtika no gādijuma veiksmes, tieši viņi, viegli aizlaizdami viegli nākušo naudu, uzklāja tenku putas. Pērka lūpnu un naftu par valsts cenām, pārdeva

KARŠ ČEČENIJĀ

Grozņija drupās

No 450 tūkstošiem iedzīvotāju
Grozņijā palikuši 100 tūkstoši

Atis Klimovičs, *Dienas* speciālkorespondents Čečenijā

Sēžot pie rakstāmgalda Rīgā, Maskavā vai kādā citā pilsētā un domājot kavejoties pie Čečenijas, roka pavissam viegli uzraksta — karā kā jau karā. Tajā spridzina un šauj, un nogalina. Karš patiesi ir visai tālu, un sen jau apņēmis skaitīt bojāgājušo tūkstošus. Nav gandrīz neviena, kurš kaut reizi televīzijā nebūtu redzējis baismos skatus, sagrauto Čečenijas galvaspilsētu. Tomēr, kad esmu pārradies mājās no kārtējā komandējuma, daudzi vaicā — vai tiešām tur ir tik drausmīgi? Ko lai atbild? Saku — patiesībā viss ir vēl drausmīgāk. Kāds cits savukārt zina, ko teikt par čečenu mafiju. Jā, tāda ir, bet kur gan nav noziedznieku? Nesaprotamais karš šķiet mulīgns un nelōģisks, cilvēki nopūšas un saka — stulbums...

Beidzamajos mēnešos esmu braucis tikai uz Grozņiju. Jau sēžoties lidmašīnā, zinu, kas mani tur sagaida. Norūpējās sejas un čečenu viesmīlība, ko nav ietekmējis pat kara laiks,

Visu laiku čečeni pērk ieročus no krievu armijas

Februāra sākumā musulmaņu gavēna — ramadāna — laikā es sarunājos ar čečenu Abhāzijas bataljona komandieri Šamilu Basajevu. Šī kaujas vienība atradās turpat, kur pirms kara — bijušajā padomju daļā, aptuveni divus kilometrus no Grozņijas centra. Bija jau satumsis, un uz tumšo debesu fona izcēlās iesārtā dūmaka virs degošajām mājām frontes līnijā.

Šamilam šīs ir jau trešais karš. Viņš bijis Karabahā un Abhāzijā. Cīņās pret gruziņiem viņš vadīja slaveno Abhāzijas bataljonu. Tajā čečenu brīvprātīgie bija vieni no labākajiem karotājiem, kuriem bija liela loma tā saukto abhāzu separātistu uzvarā. Tagad, kad karš notiek Čečenijā, par savām gaitām Abhāzijā viņi runā ļoti nelabprāt. No skopajām atbildēm tomēr varēja izlozēt, ka šie karavīri ir sapratuši — toreiz viņus piemānīja. Brīvprātīgo nosūtīšanu palīgā brālīem musulmaņiem — abhāziem — neatlaidīgi organizēja tautu konfederācija. Tā bija iecerējusi kara ieplānotāji Maskavā, un konfederācijas vadītāji — bijušie komunistu līderi — šo plānu palīdzēja īstenot. Tagad par to, kas notiek Čečenijā, konfederācijai nav ko teikt un tā klusē. Tādēļ arī Gruzijā daudzi, kas jūt līdzīdus čečeniem, pat paši radikālākie Krievijas impērijas ienaidnieki, neaizmirst atgādināt, ka Abhāzijā čečeni karoja pret gruziņiem.

Ar Šamilu biju ticis neilgi pirms kara sākšanās. Toreiz vaicāju, ko viņi darīs, kad liela Krievijas armija iebruks Čečenijā. Komandieris atbildēja, ka atņemot krieviem ieročus un karošot. Tā tas arī notika. Pēc pirmajiem nemākulīgi vadītiem Krievijas armijas uzbrukumiem čečeni ieguva daudz trofeju ieroču. Taču arī tas bija par maz, municijas krājumi izsīka, arī ieroču nepietika, lai tos iedotu visiem brīvprātīgajiem zemessargiem, kas ieradās aizstāvēt pilsētu. «Kādi algotņi,» teica Šamils, «ja būtu iespējams, es maksātu savējiem, bet man daudzi jāstāda mājās, jo trūkst ieroču. Ar pilsētas centru viņi ieguva tikai tāpēc, ka mēs to atstājām. Vienkārši mums pietrūka municijas. Nevienā kaujas iecirknī viņi nesalauza mūsu pretošanās.»

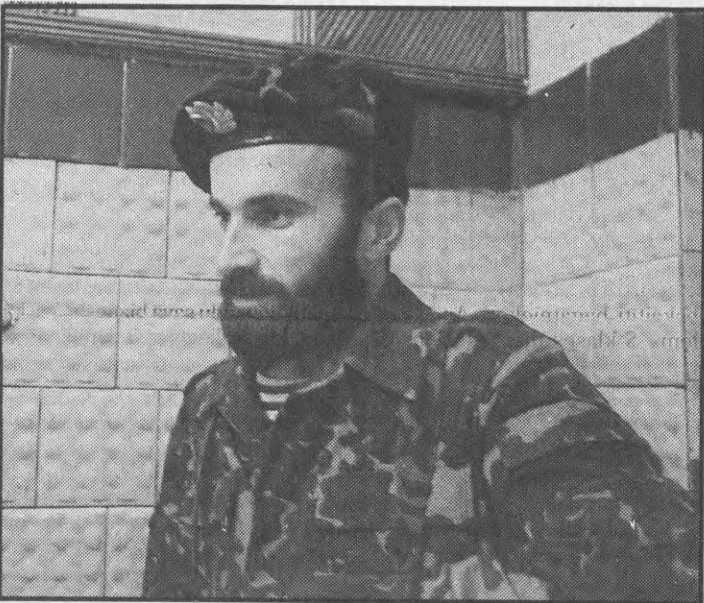
Krievijas ģenerāļi pēc pirmajiem neveiksmīgajiem uzbrukumiem, kad kriti simtiem karavīru, ir mainījuši kaujas taktiku. Tagad mājās vispirms iznīcina ar lielgabaliem, tad drupas turpina ārdīt ar tankiem, bet pēc tam uzbrukumā dodas kājnieki. Vaicāju, kā čečeni paredzējuši papildināt municijas rezerves, ja trofejas iegūti ir ļāvis daudz grūtāk. Ir dažādas iespējas, atbildēja Šamils. Viena no tām — nopirkt no Krievijas armijas. To esot darījuši viso šo laiku. Un tomēr karot pret tik labi aprūpētu pretinieku ir ļoti grūti. «Viņiem nav kaujasspējiu vienību, taču ir laba aviācija un artilērija,» teica komandieris. «Mēs mīlam dzīvī, mēs no visa spēka turamies pie tās, un tas mums dod šo cīņas spar. Krievija mums ģenētiski nav pienemama. Tā vienmēr mūs ir pazemojusi. Tagad viņi vēlas iznīcināt pēc iespējas vairāk čečenu, bet tos, kas paliks, padarīt par vergiem. Mēs karojam, un, iespējams, tas ir mūsu ieguldījums, lai atbrīvotu sevi un citas tautas. No verdzības cietī pat Krievija, un, kamēr tas tā būs, nekas labs nav gaidāms,» uzskata Šamils Basajevs.

Krava-200: četri liķi vienā šāvēņu kastē

Krievijas aizsardzības ministrs Pāvels Gračovs solīja ieņemt Grozņiju ar vienu desanta pulku divu stundu laikā. Patiesībā viņš ar neizprotamu nesaudzību nāvē ir iegādājis jau tūkstošiem karavīru. Patieso kritušo skaitu nezina neviens, taču iespējams, ka tas jau sasniedzis desmit tūkstošus. Aizsardzības ministriņai gan ir citi dati, un vēl pavissam nesēn tā ziņoja tikai par dažiem simtiem nogalināto. Savukārt krievu gūstekņiem, kas nokļuvuši pie čečeniem un labprāt sarunājas ar

Čečenu karotāji ceļā uz pozīcijām Grozņijā. Karavīrs pa kreisi sevi sauca par Vientuļo Vilku. Viņš bija izvēlējis savu taktiku — karoja viens pats.

Abhāzijas bataljona komandieris Šamils Basajevs. Foto — Atis Klimovičs

žurnālistiem, ir savas domas. 24 gadus vecais praporščiks Aleksandrs gūstā jau bija pavadījis gandrīz mēnesi.

Es redzēju, ka viņam un vēl vienam 21 gadu vecam gūsteknim Sergejam pie čečeniem klājas, iespējams, pat labāk nekā savās vienībās. Viņiem vairs nevajadzēja karot, un viņu dzīvības bija gandrīz pilnīgā drošībā. Abi karavīri palīdzēja čečeniem labot ieročus, padarīt citus darbus. Viņi gāja kopā ar čečenu zemessargiem uz karavīru ēdnici, bet naktīs gulēja daudz maz drošā pagrabā. Praporščika Aleksandra rotā kara sākumā bijuši 64 karavīri. Vēl pirms nokļūšanas Grozņijā, pirmajā kaujā Nadterečņajas rajonā, 13 no viņiem krituši. Rota gata-vojuši transportēšanai nogalinātos. Krāvusi karavīru liķus šāvēņu kastēs, vienā kastē četrus karavīrus. To sauca *krava-200*. Līdz 12.janvārim, kad viņš nokļuva gūstā, rota šajās kastēs bija ielikuši ne mazāk par 2700 nogalinātajiem krievu karavīriem. Karavīriem, kas to redzēja, bija bail. Viņi negribēja iet uz pozīcijām.

Savukārt Sergejs redzēja, ka mašīnas iekrauj liķus — bez kājām un bez rokām. Bija bail. 27.decembrī viņš redzēja 30 sievietes — snaiperes, ģērbusās Krievijas armijas formā. Iespējams, viņas bija noslēgušas līgumu, lai karotu pret čečeniem, apgādātas ar labiem ieročiem un snaiperu šautenēm ar lāzera tēmliem un skaņas slāpētāju.

Kādu laiku viņa rota bijusi teritorijā, ko pirms tam kontrolēja čečenu opozīcija. Pūsis bija redzējis, ka opozicionāri nākuši un nesuši ieročus, viņi bija paklausījuši Borisa Jelcina ultimātam atbrūpoties. Taču tad viņus sasēdinājuši helikopteros un aizveduši. Pēc tam šos cilvēkus neviens tā arī nav redzējis.

Nedaudz vēlāk es dzirdēju, ka krievi savus kritušos no helikopteriem nomet aizās. Kāds Krievijas televīzijas programmas *Vesti* korespondents ir mēģinājis par to pārliecināties. Viss beidzies ar to, ka viņam piedraudēja Krievijas pretizlūkošanas dienests.

viņu nelieluļotais prieks par atkalredzēšanos. Es jau pazistu ceļus, uz kuriem man būs jābrauc, un kalnus visapkārt, karavīrus un komandierus posteņos. Mani vairs nepārsteidz, cik stipri viņi ir ticībā, ka šī cīņa ir taisnīga, lai gan daudzi atzīst, ka cerību uzvarēt ir visai maz. Viltus pamiers beidzies, un krievu ieroči atkal strādā.

Zinu, ka brokastīs un vakariņās Grozņijā man negatavas *Franču nama* saimniecības — tā sauc viesnīcu, kur parasti apmetās visi ārzemju žurnālisti. Nams ir netālu no prezidenta pils, un to sapostīja gandrīz paša kara sākumā. Nav vairs liekas daļas Grozņijas un arī pašas pils. Tas viss nopostīts laikā, kad citur pasaulē cilvēki pieminēja traģēdiju pirms piecdesmit gadiem — kad angļu un amerikāņu aviācija iznīcināja Drēzdeni. Pēc piecdesmit gadiem varbūt tā pieminēs Grozņiju.

Vaha bija ar mieru arī raksturot situāciju radio *Svoboda* tiešajā ēterā. Pēc tam mēs varējām tikai zīlēt, vai krievu izlūki nebūs atklājuši mūsu satelīta atrašanās vietu, lai uz šejieni nosūtītu triecienlidmašīnas.

Septiņi liķi uz mošejas grīdas

Mums pastāstīja, ka uz ciematu atvesti nogalinātie čečeni no Grozņijas. Tie bija gados jauni cilvēki, kas nebija pametuši savas mājas, bet palikuši, lai pieskaitu savu ģimeņu īpašumam. Tā kā viņi palika Krievijas armijas ieņemtajā zonā, uzreiz nokļuva gūstā. Pēc dažām dienām liķus pameta uz ielām, kur čečeni viņus savāca. Pavissam iepriekšējā dienā bija atdoti 30 nogalinātie cilvēki. Čečenu zemessargi tos izveda kādus 15 kilometrus no Grozņijas, lai radnieki varētu atbraukt tiem pakal un apbedīt. Ačhoimartanas ciema mošeja uz akmeņiem grīdas gulēja septiņi mirušie. Acis viņiem bija izdurušas Krievijas specvienību karavīri. Par to, kas notiek aizturēto nometnē Grozņijā, filtrācijas nometnē — varētu to saukt par koncentrācijas nometni — Mazdoka, Čečenijā stāsta baismīgu stāstus. Ka tie ir patiesi, mēs pārliecinājāmies Ačhoimartanas mošejā. Lielākā daļa šajās nometnēs ievietoti ir civiliedzīvotāji. Ari apkārtnē Krievijas nododu cietumi ir pilni ar čečeniem, no kuriem cenšas izspiest atziņas par piederību «bandītu grupām». Zināms, ka ir Maskavas rīkojums — katru dienu sagūtīt noteikto skaitu bandītu. Nemaz nevajag atzīties, ka tu esi bijis bruņotajā grupā. Izmeklētājs cenšas pārliecināt, ka vajag atzities ieroču glabāšanā, tad arī sods būs neliels — tikai divi trīs gadi. Taču tad tiesnesim vairs nav jālauza galva — bija ieroči: tāpat esi kaujinieks.

Atbrauc žurnālisti, bet mūs pēc tam bombardē

Kopā ar kolēģiem no radio *Svoboda* braucām uz Grozņiju, lai redzētu, kas notiek Krievijas armijas ieņemtajā zonā, viens pēc otra turpat netālu, koku galotņu augstumā, aizlidoja divi helikopteri. Pēc tam kad čečeni daudzus helikopterus sašāvuši, piloti lido daudz piesardzīgāk, pēc iespējas tuvak zemei. Mēs spriedām par to, ka var tikai zīlēt, kā mums klāsies krievu posteņos. Pirmos vajadzēja šķērsot netālu no Ingušijas un Čečenijas robežas. Dokumentus pārbaudīja kāds majors. «Ak tad *Svoboda*. Tā taču no Mihenes raida. Viņi taču ir atkritēji. Bet vai jūs esat vācieši?» vaicāja krievu virsnieks kolēģiem. «Nē, mēs esam krievi, no Maskavas. Un mēs pārraidām tikai patiesu informāciju.» «Var braukt,» noteica majors. Līdzīgas sarunas jārisina daudzos krievu posteņos, un reporteriem vienmēr jācenšas uzminēt, ko šoreiz teikt. Tālāk varējām braukt bez bažām, jo priekšā bija tikai čečenu posteņi — viņi pārbaudīja dokumentus, bet jautājumus, ko mēs domājam, neuzdos.

Vai Ingušijā notiks tas pats?

Kara, nelaiemes un sāpju tuvumu jūt arī Ingušijā. Simtiem ievainoto ievietoti republikas slimnīcās. Patvērumu Ingušijā atraduši aptuveni 150 tūkstoši bēgļi. Ik dienas gaisu virs Nazraņas satricina krievu aviācija, kas lido uz Čečeniju. Pie šīm skaņām cilvēki tā arī nepierod. «Mēs nevēlamies karu un mums nav arī ieroču,» stāsta inguši. Daudzi no viņiem jau tagad domā, uz kuriem izvest savas ģimenes. Bažas par nākotni ir, un tās pastiprina Krievijas armijas rīcība. Ingušijas teritorijā nogalināti 26, bet ievainoti vairāk nekā 100 cilvēki, protams, civiliedzīvotāji.

Ingušijas viceprezidents Boriss Agapovs sarunā teica, ka tautas raizēm ir pamats: «Maskava mūs jau ilgu laiku apstīdž par bruņošanos, par kaujas vienību veidošanu. Stāsta, ka mums esot pat tanki. Mēs aicinām atbraukt un pārliecināties, ka tā nav. Taču mums atbild: mēs zinām labāk — Ingušijā gatavo *bojevikus*.» «Pret republikām,» stāstīja viceprezidents, «kas neatbalsta centra iekšpolitiku, it īpaši nacionālajā jautājumā, Maskava izturas ļoti slikti. Mūs nemīgti apsūdz separātismā.»

MEDICĪNA

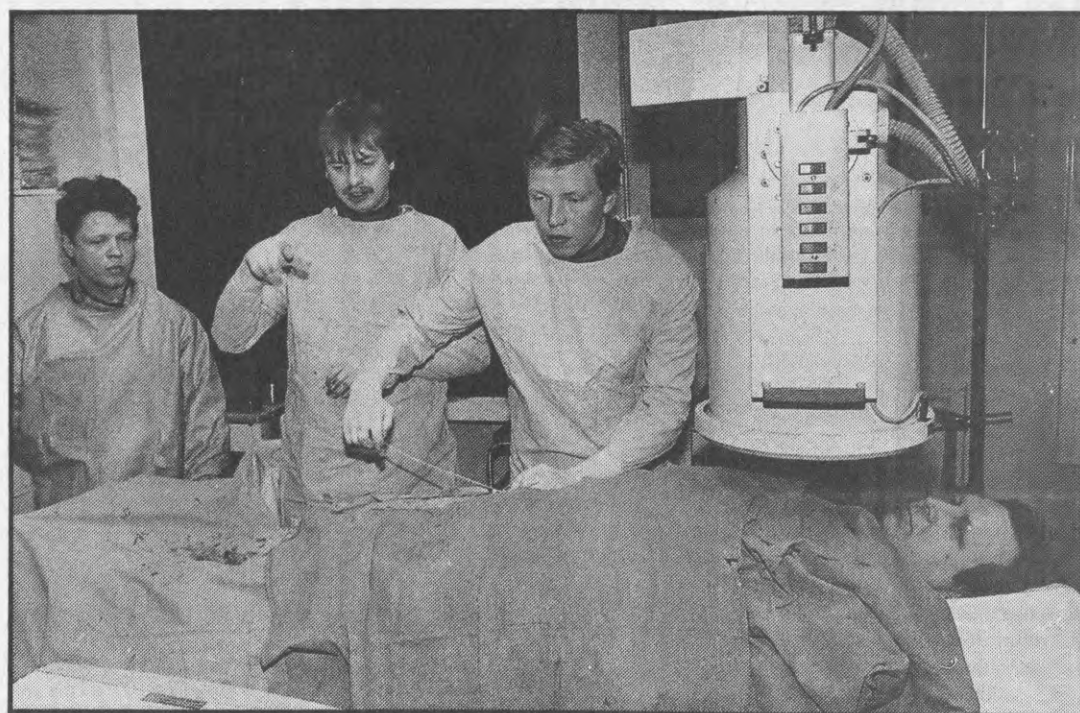
Stradiņiem vajag iespēju strādāt

Anija Pelūde

P.Stradiņa Valsts klīniskajai slimnīcai 10.februārī palika 85 gadi. Šodien, 23.februārī, slimnīcas kolektīvs pulcējās zinātniskā konferencē, kurā klausīties slimnīcai un citi citam vēltos labos vārdos, kas nebūt nav skandēti bez pamata. Taču statistika ir nepielūdzama. Skaitļi par sirds un asinsvadu slimībām liecina, ka Ludzā, Dagdā, Elejā, Smiltēnē tās joprojām ir galvenais nāves cēlonis. Turklāt pretstatā daudzām Rietumu valstīm Latvijā mirstība no aterosklerozes, infarkta, hipertensijas, insulta un to komplikācijām joprojām pieaug: 1991.gadā tā bija 738 cilvēki no 100 000 iedzīvotājiem, 1993.gadā — 844 gadījumi, 1994.gadā — vēl vairāk. Tas ir ap 60% kopējās mirstības struktūras Latvijā. Varētu domāt, ka tie lielākoties ir gados veci cilvēki. Nebūt ne! Ar stenokardiju un infarktu galvenokārt slimo darba spējīgi vīrieši no 40 līdz 65 gadu vecumam. Kardioloģijai gribot negribot būtu jānodrošina prioritāte.

Lai cik banāli tas skanētu, Skandināvijā un citās attīstītās valstīs tomēr ir panākūšas ievērojamu mirstības samazināšanos. Protams, viņi tur, otrā krastā nepieņē, lieto mazāk sāli, vairāk skrien un peld, bet mirstības samazināšanos nosaka arī plašās invazīvās kardioloģijas iespējas — sirds vainagartēriju angiogrāfija un angioplastija.

Pilngadību sasniedzis cilvēks Latvijā zina, kas ir elektrokardiogramma. Taču kas ir angiogrāfija? Ar šo diagnostikas metodi iespējams noteikt vietas, kur sirds asinsvadi ir sašaurinājušies. Tāpat caur cirkšņa artēriju ievada īpašu platina katetru un ar to nokļūst līdz sirds asinsva-

Dakteri (no kreisās) Andis Dombrovskis, Andrejs Erglis un Indulis Kumsārs Stānislavam Ivanovam no Česim izdara sirds asinsvadu zondēšanu. Stānislavam ir 49 gadi. Viņš strādājis nav pirmo reizi. 1993.gada novembrī Stānislavam sāka spiest sirdi. Izstaigājies vietējos ārstus, bijis Ligatnē sanatorijā, bet pēc pāris nedēļām atkal sāpes sirdī. Pat kasti nav varējis pacelt. Pēc puskilometra trūcis elpas. Nokļuvis stradiņos. Ar angiogrāfiju atrasta vaina un nākamās nedēļas otrdienā paplašināta vainagartērija. Piektdien jau izrakstījies no slimnīcas un sācis strādāt. Slikti vienīgi, ka janvārī atkal sācis trūkt elpas.

— Varbūt ne tik stipri kā novembri, bet es nevaru mīcīties: vai nu strādāju no rīta līdz vakaram, vai vispār nedaru neko. Nav tāda daba.

— Kādas sajūta, kad zondē sirdi — taista angioplastiju?

— Nezinu, kas ir zobu sāpes, bet man liekas, ka tas droši vien ir daudz sāpīgāk. Tikai vienā brīdī palika jociņi. Vispār jau izdara vieto-

— Bailes?

— Tā kā viss saistīts ar sirdi, pirmajā reizē joku pēc pajautāju, vai nav jāraksta testaments. Tagad, otro reizi, nemaz nebaidos. To jau nevar uzskatīt par operāciju. Kas tad tas ir — iegriez vēnu, ievada stiebrīnu...

— Jūs zināt, ar kādu aparāturu strādā ārsti?

— Dakteri stāstīja, ka tā ir kā septiņpadsmitā-

jā gadā. Starp citu, Latvijā tā ir slimība: cilvēkiem, kas māk strādāt un darīt visu vajadzīgo — vienalga, rūpniecībā, laiksaimniecībā vai medicīnā — nav ar ko strādāt. Jūs, prese, varētu palīdzēt, lai galu galā valdība tos miljonus, kuri aiziet nez kur, atvēlētu cilvēkiem, kas patie-

šām spēj labus darbus paveikt. Es negribu kaut ko slavēt, bet vienkārši konstatēju faktus.

— Jūs pats nodarbojaties ar biznesu...

— Vidējam uzņēmējam tagad knapi pietiek izejvielām, nodokļiem un algām. Paies varbūt divi trīs gadi, un ja, mēs izturesim konkurenci, ja man būs brīvi līdzekļi, es labprāt Kardioloģijas centram tos atdošu. Bet līdz tam vēl jānodzīvo.

Foto — Uldis Briedis, *Diena*

ārsts spriež pēc rentgenuzņemuma. Nakamais posms ir sirds vainagartērijas jeb koronārā angioplastija. Šīs ārstēšanas metodes pamatā ir sa-

šaurinātu un aizsprostotu sirds asinsvadu paplašināšana un atvēršana, izmantojot nelielu balonkateteru. Turpinājums 4.lpp.

Latvijas Medicīnas akadēmijas sagatavošanas nodaļa
izsludina papildu uzņemšanu 3 mēnešu
sagatavošanas kursos ķīmijā.
Mācību sākums 1.martā. Tāl. 457605.

KRĀSOJAM AUTO

LATERNA

Jaunā vācu krāsošanas kamera. **Standex krāsas.**
Tāl. 392615.

PĀRDEVĒJI PĀRTIKAS UN RŪPNIECĪBAS PREČU VEIKALIEM.

Iespējamie kandidātiem būtu nepieciešama izglītība vai darba pieredze tirdzniecībā. Išu biogrāfiju, kā arī izglītības dokumenta kopiju nosūtīt līdz 8. martam.

Adrese:
Rīga, Brīvības ielā 98

DATORTEHNIKA

FIRMA "RD" PIEDĀVĀ DARBOTIES RACIONĀLI! DATORU SISTĒMAS (kā arī to komplektējošās daļas, printeri, skaneri u.c.), MONTĒTAS ASV PAZĪSTAMĀS FIRMĀS (IBM, AST, DFI, EVEREX u.c.), AR GARANTIJU, NE MAZĀKU PAR 1 GADU, JŪS VĀRĒSIET IEĢĀDĀTIES PAR ŠĪ VEIDA IEKĀRTU MINIMĀLĀM CENĀM LATVIJAS TIRGŪ.

DARBOTIES RACIONĀLI

Kendall MOTOR OIL

American

Firma no noliktavas Rīgā vairumā un mazumtirdzniecībā realizē akumulatorus un motoreļļas, ražotas ASV.

Tāl. Rīga 528225; Rēzeknē (8-246) 32683. Fakss: (371) 7820391.

GUMIJAS ZIMOGI

FIRMA L.G.V.

VEIDĻAPAS, VIZĪTKARTES

287540
285560

RĪGA, BLAUMAŅA IELĀ 38/40, 3. STĀVĀ, 39. KMB.

Latvio

JŪRMALAS BIROJS

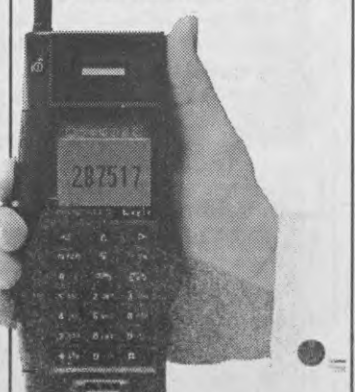
PĒRK

ZEMI UN MĀJAS JŪRMALAS PILSĒTĀ

Jūrmala
DUBULTU prospektā, 3
tāl. 769655

JŪS VĀRĒSIET IZMANTOT TO JAU IZEJOT NO VEIKALA

MOBILIE TELEFONI NMT-GSM

NMT GSM

NOKIA BOSCH
DANCALL PIONEER
MOTOROLA ERICSSON
SPECTRONIC MOTOROLA

VEIKALĀ

K. BARONA 16/18. TĀLR. 287517.

TELEFUNKEN

MŪZIKA

Gan intriga, gan augstas kvalitātes garantija

Inese Lūsiņa, speciāli *Dienai*

Vēlaties apmierināt zinātkāri un arī baudīt istu mākslu, šovakar jādodas uz simfonisko koncertu Lielajā ģildē (kā vienmēr — plkst.19), kur mūsu simfonisko orķestri diriģēs viesis no Anglijas Gregorijš Rouzs, bet solists būs mūsu izcilais vijolnieks Valdis Zariņš. Kas ir (kāds ir?) angļu diriģents Gregorijš Rouzs? To nezina arī es, jo pagaidām neesmu dzirdējis un vērojuši šo diriģentu. Pirms koncerta varu piedāvāt vien simpātisku foto un mazliet informācijas, kas par daudzām radošām personībām ir visai līdzīga. Tātad: G.Rouzsam patīk dažādbā. Diriģējot gan orķestrus, gan korus un arī — operu izrādes, vadot Londonas Jupitera orķestri, vokālo grupu un Londonas koncertkori, kā arī sadarbojoties ar daudziem slaveniem orķestriem (Londonas Filharmonijas orķestri, BBC Koncertorķestri, Olsteras,

23.februārī Lielajā ģildē viesosies Gregorijš Rouzs, spēlēs Valdis Zariņš

Klausītājiem Latvijā tiek piedāvāta dāņu komponista Karla Nilseņa (1865—1931) Ceturtā simfonija, kuru komponists pats nosaucis par *neredzināmo, nevaldāmo* jeb *neizdzēšamo* simfoniju. To gatavojušies klausīties, jānoskaņojas dramatisma un stihiskas emocionalitātes vilnim. Komponists savulaik atklājis, ka, šo darbu rakstot, domājis par cilvēciskām ilgām, cerībām — par spiti visam. (Bet VISS bija 1914 — tā komponēšanas gads, kad Eiropa bija gatava izpostīt pati sevi.)

Vēl tiks atskaņoti angļu komponista Eduarda Elgara *Vijolkoncerts* — viens no pasaulē bieži spēlētiem šā žanra skaņdarbiem. Šis vijolkoncerts ir pilns romantiska savilpojuma un poētiskas apgarotības. Virtuozs spožums un jūtu dziļums kā radīts Valdim Zariņam, un gaidāmais viņa solo garantē istu mākslas baudījumu. ♦

KINO

Sadalīti *Berlīnes lāči*

Dita Rietuma

Vēlu pirmdienas vakarā noslēdzas 45.starptautiskais Berlīnes kinofestivāls. *Grand Prix* saņēma festivāla izskaņā demonstrētā franču kino režijas vecmeistara **Bertrāna Tavernjē** filma *L'appat* (*Fresh bait* — *Svaigs kumosīņš*). Kā jau parasti, ļoti daudz preses pārstāvu, aktīvi protestēja pret žūrijas izvēli. Profesionāli nevainojamā franču filma par astoņpadsmitgadīgas meitenes un divu viņas draugu „biznesu”, pievilinot sirsmus kungus, lai tos aplaupītu un nogalinātu, iespējams, nebija satricēošs mākslas darbs. Taču šis uz dokumentāliem notikumiem balstītais stāsts, nenoliedzami, bija psiholoģiski precīzs, kā arī demonstrēja eiropiešu ko rektumu vardarbības atspoguļojuma.

Daudzu favorīts kiniešu izcelsmes amerikāņu režisora **Veina Vanga** filma *Smoke* par Bruklinu un brucliniešiem ieguva žūrijas speciālbaltu *Sudraba lāci*. Balvu par labāko režiju saņēma gados jaunais **Ričards Linklajters** par ASV un Austrijas kopražojuma filmu *Before sunrise* (*Pirms ausmas*) — aizkustinošu divu jauniešu romānu vienas nakts garumā skaistajā Viņē. Jāpiebilst, ka šis žūrijas lēmums izraisīja īpašu izbrīnu, jo pa-

garlaicīgi jauniešu klejpojumi Vīnes ielās, klubos un parkos, liecināja par režisora prasmi strādāt ar aktieriem un ne vairāk.

Balvu *Zilais engelis* 50 000 DM apmērā, ko piešķir Eiropas kino un TV akadēmija, bet sponsorē *Eastman Kodak Company* saņēma norvēģu režisors **Mariuss Holsts** par filmu *Cross My Heart And Hope To Die*.

Par labāko aktisi tika atzīta **Džozefīne Šiao** Honkongas filmā *Summer Snow* (*Vasaras sniegs*), bet par labāko aktieri tika atzīts lieliskais **Pols Nūmens** amerikāņu režisora Roberta Bentona filmā *Nobody's Fool* (*Mulķu te nav*).

Savas balvas piešķir arī ekumēniskā žūrija **UNESCO**. *Berlīnes Morgenpost*, **UNICEF**, ģeju un lezbiešu žūrija u.c. Savus favoritus paziņoja arī Berlīnes bērnu filmu festivāla žūrija. Īsfilmu kategorijā balvu saņēma latviešu lelļu filma *Lidojam* (režisors **Nils Skapāns**) no sērijas *Munks un Lemis*. Žūrijas lēmumā ir izteikti komplimentī filmas muzikālajam un skaņu noformējumam, komiskajām situācijām un filmas saprotamībai visjaunākā vecuma bērniem. Šī balva ir atzīstams latviešu multiplikatoru panākums, gluži tāpat kā negaidīti veiksmīgā komerciālā pieredze Berlīnes kinotirgū. ♦

Berlīnes kinofestivāla *Grand Prix* saņēma franču kino režijas vecmeistara **Bertrāna Tavernjē** filma *Svaigs kumosīņš*. Foto — EPA—A.F.I.

«OSKARS» HOLIVUDĀ — «OSKARIŅŠ» LATVIJĀ

27.martā Amerikas Kino akadēmija pasniegs ikgadējās *Oskara* balvas labākajiem, labākajiem, labākajiem. *Diena* aicina arī jūs sekot šim vienam no nozīmīgākajiem notikumiem pasaules kinomākslā un tādēļ — kinototalizators jeb *Oskariņa balva Latvijā*. Atšķirība starp vienu un otru konkursu ir tā, ka Holivudā balvu saņemš kinomākslinieki, bet Latvijā — jūs, cienijamo lasītāji! Uzdevums šāds: jums jāatsūta vēstule ar savu kinoproгноzi. Kas, pēc jūsu domām, iegūs *Oskaru* septiņās galvenajās kategorijās?

Labākā filma

- 1.*Forrest Gump/Forests Gamps*
- 2.*Four Weddings and a Funeral/Cētras kāzas un bēres*
- 3.*Pulp Fiction/Lubene*
- 4.*Quiz Show/TV konkurss*
- 5.*The Shawshank Redemption/Bēgšana no Šošenkas*

Labākais režisors

- 1.*Vudjāns Allens Bullets Over Broadway/Lodes pār Brodveju*
- 2.*Roberts Zemekis Forrest Gump/Forests Gamps*
- 3.*Kventins Tarantino Pulp Fiction/Lubene*
- 4.*Roberts Redford's Quiz Show/TV konkurss*
- 5.*Kšistofes Keslovskis Red/Trīs krāsas: Sarkans*

Labākais aktieris

- 1.*Toms Henks Forrest Gump/Forests Gamps*
- 2.*Morgans Frimēns The Shawshank Redemption/Bēgšana no Šošenkas*
- 3.*Naidžels Houtons The Madness of King George/Karļa Džordža ārprāts*
- 4.*Pols Nūmens Nobody's Fool/Neviens nav mulķis*
- 5.*Džons Travolta Pulp Fiction/Lubene*

Labākā aktrise

- 1.*Džodija Fostere Nell/Nels*
- 2.*Džesika Lanza Blue Sky/Zilās debesīs*
- 3.*Miranda Rīčardsonē Tom & Viv/Toms & Viva*
- 4.*Vinona Raidere Little Women/Mazās sievietes*
- 5.*Sūzena Sarandona The Client/Klients*

Vārds, uzvārds, vecums, adrese:

Kvadrātiņos ierakstiet to skaitli, kurš norāda kandidātu, kas, jūsu prāt, iegūs *Oskaru*. Izgrieztu anketu atsūtiet laikraksta *Diena* redakcijai Pils ielā 12 Rīgā, PDP, LV 1963, Kinototalizatoram līdz 20.martam (pasta zīmogs). Vēstulē neaizmirstiet uzrakstīt savu vārdu, uzvārdu, adresi. Precizākajiem prognozētājiem būs milzīgs pārsteigums.

Otrā plāna aktieris

- 1.*Semjuels Džeksons Pulp Fiction/Lubene*
- 2.*Mārtins Landausss Edd Wood/Eds Vuds*
- 3.*Čēzs Palmintieri Bullets Over Broadway/Lodes pār Brodveju*
- 4.*Pols Skofilds Quiz Show/TV konkurss*
- 5.*Gerjāns Sainīzs Forrest Gump/Forests Gamps*

Otrā plāna aktrise

- 1.*Rozmarija Hērriša Tom & Viv/Toms & Viva*
- 2.*Helena Mirrena The Madness of King George/Karļa Džordža ārprāts*
- 3.*Uma Tūrmāne Pulp Fiction/Lubene*
- 4.*Dženīfera Tilijsa Bullets Over Broadway/Lodes pār Brodveju*
- 5.*Daiena Vesta Bullets Over Broadway/Lodes pār Brodveju*

Labākā ārzemju filma

- 1.*Pirms lietus*. Grieķija
- 2.*Saules nomāktie*. Krievija
- 3.*Ed dzer virieti sievieti*. Taivana
- 4.*Zemēnes un šokolāde*. Kuba
- 5.*Nepilnvērtīgais*. Beļģija

Jebkura labākā filma, ko redzējāt 1994.gadā: TV

Video

Kinoteātri

KULTŪRA

Rīgai nav jābūt mazai Parīzei

Jolanta Mackova, speciāli *Dienai*

Dīvos gados, kopš, Latvijas Kultūras fonda pulcīnāta, darbojas Rīgas astoņsimtgades rīcības komiteja, ir uzkrājusies jau visai apjomīga ideju banka. To veido gan pavisam reāli, gan fantastiski projekti, ir pieņemti tiklab gatavi darbi, kā tikko izšķilusās idejas. Pašlaik, kad līdz pilnības jubilejas svinībām vēl ir atlikušī daži gadi, nevienam nevar pateikt, cik daudzi no šiem projektiem īstenošies. Kuri būs tie, kam izdosies iekarot rīdzinieku atsaucību un finansētāju labvēlību.

Patī Rīgas raibā vēsture nosaka to, ka pilsētnieka patriotisms ir dzīvs ne tikai latviešos. Rīcības komitejā darbojas gar rīdzinieci Ludmila Azarova, gan rīdzinieks Boriss Avramecs. Tautibai nav sevišķas nozīmes, taču jāatzīst, ka projektu pieņemšanu vidū līdz šim dominējuši latvieši. Tāpēc Anatolijš Matjušenko, kas dzimtajai pilsētai jubilejā vēlētos uzdāvēt *Senās Rīgas saņpus*, drīzāk ir izņēmums.

Anatolijš Matjušenko ir austrumu tūpšanas speciālists, profesionālis, sporta biedrības *Sambo-Duh* priekšsēdētājs. Viņam ir liela pieredze darbā ar jauniešiem, Anatolijš ir izveidojis līdzīgošanas mākslas skolu, kas darbojas Ļaņniekos, vietā, kur kādreiz atradusies Zaļā muiža — sena rīdzinieku atpūtas vieta. Būdam netaisnīgs, ideju apsēsties cilvēks, A.Matjušenko te jau ir sācis sporta un atpūtas kompleksa — savdabīgas Disnejlendas — veidošanu.

Kas ir *Senās Rīgas saņpus*? Man šī ideja radās vēl ilgi pirms Rīgas astoņsimtgades programmas, proti, dibināt vēsturisku kustību teātri. Tā kodolu veidotu studija — profesionālu kaskadieri grupa, bet līdzās pastāvētu klubs, kurā varētu nākt un piedalīties jebkurš gribētājs. Teātris atjaunotu Rīgas senās tradīcijas — izrādītu bruņinieku turnirus un spēles, kādas agrāk Rīgā, tāpat kā daudzās Eiropas viduslaiku pilsētās, ir bijušas. Cītur Eiropā šādi teātri darbojas un tiem ir liela piekrišana. Vairākus cilvēkus ir traki uzvēsturi, un viduslaiku noslēpumi nābā saista jo īpaši. Es labi pārzinu austrumu cīņas mākslu, bet arī rie-

Anatolijš Matjušenko iecerējis atjaunot Rīgas senās tradīcijas — izrādīt bruņinieku turnirus un spēles. Foto — Ilmārs Znotiņš, *Labrit*

tumos ir bijusi attīstīta cīņas prasme, jo pilsētām vajadzēja labi sagatavotus aizstāvjus. Senajā Rīgā ir bijuši svētki — Maija grāfa svētki, Strēlnieku svētki, kuru centrā bija tieši šie pilsētas sargi, demonstrējot savu prasmi un veiklību dažādos ar cīņu saistītos svētku rituālos.

Kā jūs to visu zināt? Esmu konsultējies ar Rīgas vēstures un kugniecības muzeja speciālistiem. Sevišķi daudz man palīdzēja Antra Mazūra — viņa smeklēja tradīciju aprakstus. Taču tie ir pārāk vispārīgi. Būtu jāveic liels izpētes darbs, lai šos rituālus varētu rekonstruēt detaļās. Šāda projekta, manuprāt, varētu iesaisti-

ties dažādu nozaru speciālisti — gan vēsturnieki, gan režisori, kam ir pieredze svētku veidošanā. Tā nedrīkstētu būt butaforija. Ir jāatjauno seno svētku gars, ko vēl glabā Rīgas vecpilsētas bruģis. Uzskatu, ka šāda veida teātra studija nevar izveidoties ārpus atbilstošas vides. Tās mājvietai ir jāatrodas Vecrīgā, lai jau trenējoties varētu izjust, uzskatīt šo seno garu.

Vai jums pašam jau ir kāda pieredze vēsturisku izrāžu veidošanā?

Pirms kāda laika man bija studija, kur iestudējām šovprogrammu, kuras pamatā bija tūpšanas un dejas savienojums. Mana sieva ir deju pedagoge, kas daudzus gadus vada de-

ju kolektīvu klubā *Vecrīga*. Mēs darbojamies kopā, un jaunieši studijā apguva gan cīņas, gan dejas mākslu. Diemžēl finansiālu grūtību dēļ studijas darbību vajadzēja pārtraukt. Taču studijas darbu varētu atjaunot. Manuprāt, valsts šodien pārāk maz domā par jauniešiem. Viņi ir pamesti novārtā. Tie, kas nesāk biznesu, padodas bezcerībai, alkoholismam. Šādā studijā viņiem būtu iespēja sevi parādīt, sajūst savas senās saknes Rīgā. Mans mērķis nekad nav bijis tikai iemācīt labi cīnīties, sevi aizstāvēt vai arī tikai skaisti dejot. Austrumu cīņas mākslas princips man ir tuva fizisko un garīgo spēku harmonija cilvēkā. Tikai tas, kam ir cēli nodomi un tīri mērķi, drīkst nodarboties ar cīņu, nemot rokā ieroci. Sports bez kultūras var kļūst par kroplu cilvēku.

Vai jums ir kontakti ar līdzīgās ievirzes kolektīviem citur pasaulē?

Ir bijusi sadarbība ar Vāciju, esmu nedaudz iepazīnis Čehijas un Ungārijas pieredzi. Te vēl daudz ko varētu mācīties, taču vairāk gan organizatoriskā ziņā. Saturs ir jāveido mums pašiem. Rīga ir interesanta ne jau kā mazā Parīze, bet tieši ar savu savdabību. Ne jau ar rūpnieciskiem ražojumiem mēs varam pārsteigt pasauli, bet ar kultūru. Tūrisma pamatā visur pasaulē ir tieši savdabība. Es domāju, ka, staigājot par Vecrīgu, daudzi gribētu izmantot iespēju noskatīties ainiņas no bruņinieku dzīves kādā Vecrīgas vai Rīgas pils pagalmā vai laukumā.

Pasapņot *Senās Rīgas saņpus*? Ne jau par tūristiem vien ir runā. Pašiem rīdziniekiem gribas svečkus. Ja atjaunotu kādus no šiem tradicionālajiem svētkiem, mēs piedalītos. Studija varētu iesaistīties arī filmās par seno Rīgu. Mans mērķis nav tikai trenēt, bet veidot bruņinieku šā vārda iestādi nozīmē — ar bruņinieciņu domāšanu un manierēm. Tieši šis aspekts — spēja emocionāli, intelektuāli izdzīvot savas pilsētas vēsturi — mani visvairāk saista vēsturiskajā teātri. Rīga ārēji kļūst arvien pievilcīgāka, un arī rīdzinieku kultūrai tādai jākļūst. ♦

Pegazs slazdā

Austra Skudra*

Valmieras teātris visai reti pagodinājis vācu klasiķi Gerhartu Hauptmani, un arī tad no viņa plašā lugu klāsta izvēlēties pašas populārākās. Vairākkārt iestudējis *Normu* — šis žanrs, teātrī droši vien vēl atcerēsies arī septiņdesmito gadu grezno Pētera Luča jubilejas uzdevumu *Pirms saules rīta*.

Režisors Feliks Deičs iestudējumam izvēlējis vienu no cilvēciski visdziļākajiem Hauptmaņa darbiem — drāmu *Vientuļie*, kas savas garīgās struktūras ziņā ir vidū starp Ib-senu un Čehovu.

Lugai ir plaša un skanīga skatuves vēsture. Un interesanti, ka daudzās aktrises sev pievērsušas uzmanību tieši ar necilās, bet rūpīgās ģi-

menes sargātājas Kētes tēlojumu, kaut gan tā nebūt nav centrālā loma.

Mirdza Smithene šo lomu tēlojuši vairākkārt. Jaunajā Rīgas teātrī luga iestudēta izcilā sastāvā: Fokeratu pāri tēlojuši Gustavs Žibāls un Hermine Freimane, Johannese — Ērihs Lauberts, Annu Māru — Jūlija Skaidrite, mācītāju — Aleksis Mierlaufs, Kētes lomā bijusi Līlija Ērika.

Ar teātra un kino aktrises Marijas Leiko vārdu Kētes lomā saistās gandrīz leģendāra versija. Frankfurtes teātra mēģinājumos piedalījies arī pats autors. Redzēdams, ka Marijas Leiko spējīgais tēlojums paceļ vienkāro, bet dvēseliski smalko Kēti vienā līmenī ar augsti izglītojamiem galvenajiem varoņiem Johannese un Annu Māru, autors pieprasījis tē-

Gerharta Hauptmaņa *Vientuļo* pirmizrāde Valmieras teātrī 27. un 28.februārī

Nora Veignere — Kēte, Girts Kesteris — Johanness. Foto — Valentīns Šarkovs

livaldis Lasmanis, Ausma Dūle, Jānis Tomsons un Regina Devite. Ināras Gajaus scenogrāfija. ♦

*A.Skudra — Valmieras teātra redaktore

MEDICĪNA

Stradiņiem vajag iespēju strādāt

Turpinājums. Sākums 3.lpp.

Parasti ar vienu angioplastijas procedūru cilvēkam pietiek, lai viņš izvairītos no infarkta vai citām smagām stenokardijas komplikācijām vai pēkšņas nāves. Tomēr statistikas dati liecina, ka vienai piektdaļai pacientu pēc angioplastijas asinsvadi atkal lēnām sašaurinās. Parasti tas notiek pēc kādiem sešiem mēnešiem. Tad jāizdara atkārtota procedūra. Ja arī tas neizdodas, cilvēkam paliek vēl kāda iespēja — konorārā operācija. Kirurgi kājas vēnas gabaliņu iešū tajā sirds vainagartērijas vietā, kur tā aizkalkojusies, un tā asins plūsmai izveido it kā jaunu ceļu.

Pašlaik stradiņos gadā izdara 70 angioplastijas un vairāk nekā 50 konorārās operācijas. Kardioloģijas centra vadītājs medicīnas doktors Uldis Kalniņš uzskata, ka vajadzētu vismaz 20 reizes vairāk: «Nākotnē, palielinot angioplastiju skaitu, samazinātos nepieciešamo sirds konorārā operāciju daudzums. Tas būtu arī ekonomiski izdevīgi. Angioplastija ir pat 4—5 reizes lētāka nekā kirurģiska operācija. Angioplastijai nav nepieciešama maksīgā asinrīve kā tas ir sirds asinsvadu ķirurģijā, turklāt pacients pēc divām trim dienām atgriežas pierastajā dzīvē».

Viss patiešām izklausās lieliski, ja vien nebūtu kāds «sīkums» — pašlaik tie, kam nepieciešama pēc sirds asinsvadu izmeklēšana un sirds vainagartērijas angioplastija,

jau veido rindu. Kādēļ? Kvalitatīvas medicīniskās palīdzības sniegšana kļūst sarežģītāka vecās aprūres dēļ. Stradiņos joprojām strādā ar 1968.gada rentgenangiogrāfijas aparātu. Tātad tas tika nopirkts gadā, kad tāda procedūra kā sirds asinsvadu paplašināšana pasaules medicīnā vispār vēl nebija zināma (pirmo konorārā angioplastiju pasaulē veica Šveices ārsts Andreass Gruncigs tikai 1977.gadā)! No otras puses, slimniekiem ir jāpalīdz, tāpēc, ņemot talkā stradiņu kardiologu aprīkojuma pielāgošanās spējas, retro angiogrāfijas aparatūra tiek pielietota 1990.gadā pirmajā vainagartērijas paplašināšanā Latvijā un tiek lietota joprojām — līdz tā no vecuma izkūst...

Tātad nepieciešams jaunais paudzes rentgenangiogrāfs. Kardiologi noskaidrojuši, ka tas maksā vienu miljonu latu, toties ievērojams ir tā iespējas. Jaunais aprarāts salīdzinājumā ar veco izskatīties kā ceturtais paudzes dators pret skaitāmiem kauliņiem. «Angiogrāfs ir valstiski stratēģiska aparatūra, jo bez tās kardioloģijā Latvijā pastāvēt vairs nevar», savos spriedumos Sirds un asinsvadu katedrā laboratorijas vadītājs doktors Andrejs Ērglis ir kategorisks. «Turklāt šo moderno aparatūru izmantotu arī citu slimību diagnostikai un ārstēšanai, piemēram, ar to var izmeklēt galvas smadzeņu,

kāju, vēdera, nieru asinsvadus.» Tādēļ pēc Pasaules bankas pārstāvju ierosinājuma kopā ar Labklājības ministrijas Veselības departamentu Kardioloģijas, Sirds un asinsvadu ķirurģijas, Radioloģijas un Neiroķirurģijas centri un Stradiņa slimnīca izstrādāja projektu triju miljonu ASV dolāru kredīta saņemšanai no Pasaules bankas P.Stradiņa Valsts klīniskās slimnīcas izmeklēšanas un ārstniecisko iespēju pilnveidošanai. Tas notika pērnā gada sākumā.

Cik tālu lietas pavirzījās? Rīgā visādā veidā ir sarūpēta aparatūra, izdota nauda par restaurāciju 1984.gada kompjuterizācijai iegādā Līnēzera klīnikai... Nevar pārmest tai vai citai slimnīcai par aktivitāti, sagādājot tehniku, bet, ja ainu vērtē kopskatā, rodas

jautājums par valsts medicīnas līdzekļu racionālu izmantošanu. Taču par Pasaules bankas un Latvijas medicīnu kopējā projekta izstrādē vēl līdz pagājušā gada sākumam nekas vairs netika dzirdēts. Toties pagājušās nedēļas nogalē kardioloģijā tikušies ar jauno veselības valsts ministru, un Pēteris Apinis esot apsolījis, ka darīs visu, lai vismaz angiogrāfijas aparatūra jau septembrī būtu stradiņos. Iespējams, ka jaunais ministrs pārdomā, ka šī aparatūra stradiņiem un savai tautai būtu jāuzdāvina valsts investīciju veidā, kas būtu arī loģiski.

Starp citu, Lietuvā pilnā sparā darbojas trīs digitālās angiogrāfijas aparāturs, Igaunijā — divas. Stradiņu kardiologus jau labi sen aicina uz turieni strādāt. ♦

Konkurss kompjūteru tirgotājiem

Latvijas Mediju fonds meklē iespēju kompjuterizēt savu biroju

Apmaksas veids — reklāmas bārters.

Kompjūteri var nebūt jauni.

Latvijas Mediju fonda dalīborganizācijas, kas atvēlējušas savus reklāmas laukumus biroja kompjuterizācijai: BIK TV (Ostankino), Kanāls 4, Kanāls 2, Picca TV, NTV-5, Baltcom TV, Kurzemes televīzija, Latgales televīzija, Radio Rīga, Radio SWH, Radio 102,7 FM, Radio Skonto, Radio Divi, Radio Jūrmala, Vakarā Ziņas, Panorama Latvijā, Tirgotāju asociācijas biļetens, LMF izdevums *Ceturtdā Vārā*

Papildu informācija: Latvijas Mediju fonda birojā Smiļņu ielā 1/3 Rīgā, LV 1050. Tālrunis 206602.

SPORTS

Ozoliņa peld vēl ātrāk

Peldēšanas sacensībās Khlivendā (ASV) trīs personiskos rekordus sasniegusi Agnese Ozoliņa. 100 jardus brīvajā stilā viņa veica 52,40, 200 jardus brīvajā stilā — 1:54,61 un 100 jardus brāsā — 1:05,88. Visās šajās distancēs Agnese uzvarēja. Personisko rekordu 100 jardos uz muguras sasniedza arī Aija Poikāne (1:01,00). Viņai gan tikai devītā vieta. ♦

Dzudistiem jauni čempioni

Klusi, bez reklāmas notika Latvijas atklātais čempionāts dzudo. Varbūt tāpēc šim sporta veidam trūkst sponsoru, lai piedalītos plašākās starptautiskās sacensībās? Kungiem par čempioniem kļuva: līdz 60 kg Andrejs Terentjevs (Ventspils), līdz 65 kg igauņis Rauls Paklers (labākais no Latvijas Dmitrijs Kuzmins palika trešais), līdz 71 kg Vsevolods Zelonis, līdz 78 kg Papuna Hupenija (abi *Makkabi*), līdz 86 kg Anatolijs Filatkins un virs 95 kg Andris Sakelis (abi Liepāja). Dāmām labākās bija: līdz 52 kg Ina Kopitova (Jelgava), līdz 61 kg lietuviete Dangule Tarutite (labākā no Latvijas Ievgenija Semjaškina bija otrā) un virs 61 kg Viktorija Gordejeva (*Makkabi*). ♦

Tā spēlē SWH-Brocēni bijušie sāncēsi

Eiropas klubu kausa izcīņā basketbolā sākušās pusfināla spēles. Treviso *Benetton* ar 88:95 zaudēja un ar 99:93 uzvarēja Antību *Olimpiques*. Finālists tiks noskaidrots trešajā mačā, kas šodien notiks Francijā.

Vitorias *Taugres* vispirms ar 78:79 zaudēja un tad ar 79:74 uzvarēja *Iraklis*. Trešā spēle notiks *Taugres* laukumā. ♦

Francūzis Žans Filips Meteli ir nogrābis garām un bumba jau ir benetoniešā Stefano Rusconi rokās. Foto — EPA-A.F.I.

Miglinieks tuvojas mājām

ASV universitāšu čempionātā basketbolā pirmajā grupā Raimonda Miglinieka Airvinas universitātes komanda aizvadītajā nedēļā guva vienu uzvaru un vienreiz zaudēja un patlaban ieņem 149.vietu. Temps ir par lēnu, lai cerētu uz *play-off*. Tātad *Metropoles* treneris Pēteris Višņevics joprojām var cerēt uz savas komandas pastiprinājumu Raimonda personā cīņām par trešo vietu ar *LainERS* vienību. ♦

Latvija biatlonā paliek divpadsmitā

Kā zināms, pasaules čempionātā biatlonā 4 x 7,5 km stafetē kungiem Latvijas izlase finišēja trispadsmitā. Tika iesniegti vairāki protesti, un ir parādījušās ziņas, ka tādēļ Latvija pacelusies pat uz vienpadsmito vietu. Tomēr pareizā ir *Dienas* sniegtā informācija — Latvija ir divpadsmitā, jo tika diskvalificēta tikai Čehijas komanda. Šo faktu *Dienai* apstiprināja Starptautiskās biatlona federācijas ģenerālsekretārs. ♦

Neilande lejup vairs neslid

Pasaules spēcīgāko tenisa dāmu rangū tabulā jau vairākas nedēļas jūrmalniece Larisa Neilande turas 41.vietā. Pirmajā atkal ir izvirzījusis vāciete Stefija Grāfa, tādējādi uz otro atbīdot spānieti Arantu Sañčesu-Vikārio. ♦

Slēpošanas ģenerālsekretāram atkal medaļa

Brakos sniega vēl bija pietiekami, lai sarīkotu Latvijas čempionātā kārtējā posma sacensības distanču slēpošanā. 30 km kungiem: 1.Jānis Hermanis 1.32:46, 2.Valdis Ūkins 1.37:04, 3.Juris Krūmiņš 1.38:58, 15 km dāmām: 1.Ineta Kravale 50:02, 2.Ināra Rudko 53:03, 3.Olita Lāce 57:58. Junioriem 20 km uzvarēja Jānis Freivalds 1.01:56, bet juniorēm — 10 km Kitiņa Jūrcēna 35:04. 4x5 km stafetē dāmām uzvarēja LSPA slēpotājas 1.15:58, bet 4x10 km kungiem — cēsnieki. Līdz ar to pie kārtējās medaļas, šoreiz zelta, tika savienības ģenerālsekretārs Agris Raugulis. Tā jāslēpo! ♦

Piektdien basketbols tomēr būs

LBL astoņas labākās komandas savu rēķinu kārtosanu gan lielajā, gan mazajā pusfinālā pabeidza pirms termiņa, šīs nedēļas nogali izbrīvējot treniņiem un atpūtai. (Otrdienas vakarā trešo uzvaru izcīnīja arī *Rīgas Laiks*, ar 125:121 pieveikdams Valmieras *Sana*; uzvarētāju labā Bagatiskis guva 55 punktus, zaudētāju sastāvā rezultatīvākie bija Bertāns — 30 un Alvis Kaufmanis — 25.) Toties saasinājusies cīņa par 9. un 11.vietu — aizvakar Policijas BK Liepājā uzvarēja ar 99:95 (sērija 2:1 liepājnieku labā), bet VIA *Rīga* pārspēja *Zemgales naftu* ar 113:97 (sērija ar 2:1 vadībā *Zemgales nafta*). Piektdien Liepājā un Rīgā notiks ceturtais spēle. Ja pēc tam rezultāts būs neizšķirts, sestdien notiks izšķirošās spēles. ♦

Superfināls sākas 3.martā

Pirmo maču LBL turnīra finālā *SWH-Brocēni* un *Bonus* aizvaidās *Daugavas* sporta namā piektdien, 3.martā pulksten 17.30. Tajā pašā dienā Adažos cīņu par 3.vietu sāks *Metropole* un *LainERS*. Nākamās spēles paredzētas 4., 7. un 10.martā. Ja uzvarētājs vēl nebūs noteikts, pārējās spēles notiks 11., 14. un 18.martā (lai uzvarētu sērijā, vienai komandai jāuzvar četros mačos). ♦

Turnīrs būs, Širova nebūs?

Tāla memoriāla dēļ, iespējams, Latvijas šahā var izraisīties (jau ir izraisījis?) viens no lielākajiem konfliktiem. Sākotnēji tā laiks tika piemērots mūsu labākajam šahistam Aleksejam Širovam, bet vēlāk — pasaules čempionam PCA vēstījā Garijam Kasparovam. Tiklīdz kļuvis zināms, ka parakstītais līgums par turnīra rīkošanu aprīļa vidū, Aleksejs esot saistījies ar Miguelu Iļezkazu, kurš ir ne tikai Spānijas izlases līderis, bet kam arī ir svarīga vieta Spānijas šahā. Iespējams, notikusi iepriekšējā vienošanās par Širova turpmāko spēlēšanu zem Spānijas karogā. Aleksejs patlaban uzturas šajā valstī, gatavojas turnīriem un kārtu sadzīves jautājumus. ♦

Futbolisti «svinēs» 8.martu

Diena jau ir informējusi, ka Latvijas izlase futbolā 8.martā spēlēs Ungārijā ar šīs valsts izlasi. Šajā dienā ar šīs valsts olimpisko izlasi spēkus samēros arī mūsu olimpiēši. Jau tagad ir zināms, ka galvenajā komandā nebūs savainotā Astafjeva. Ari Babičevs tikai nupat sācis treniņus. Pret ungāriem nespēlēs Miļevskis (uz spēli gan viņš ir solījis ierasties), jo arī tikai nesen atšācis treniņus. ♦

Jaunie futbolisti spēlēs Kijevā

Latvijas Futbola federācijai vienubrīd bija doma uzņemties Eiropas čempionāta kvalifikācijas turnīra rīkošanu jauniešiem līdz 16 gadiem. Tāpēc pēc nopietnām aplēsēm tika nolemts no šī gada attiecīgos, jo izdevumi būtu lielāki par ieņēmumiem. Turnīrs notiks Kijevā. Kopā ar mūsējiem un ukraiņiem grupā ir arī Gruzijas jaunieši. ♦

Mājinieku melnā diena

Nacionālā basketbola asociācija, 21.febr.

No septiņām spēlēm laukumā saimnieki tikai divās spējā gūt uzvaras. *Knicks* — *Cavaliers* 91:99. Jūings 33; Ferijs, Dž.Viljams 19.

Džona Viljamsa trīspunktnieks minūti un trīs sekundes pirms spēles beigām deva kļivlendešiem izšķirošo pārsvaru 93:87. Ņujorkietis Patriks Jūings bija precīzs 13 metienos no 17.

Bullets — *Mavericks* 97:102. Ho-vārds 30; Džeksons 44.

Otrajā puslaikā Džims Džeksons guva 30 punktus. Vašingtoniešiem tas bija piektais zaudējums pēc kārtas savās mājās.

Hawks — *Bulls* 88:105. Bleiloks 22; Kukočs 21.

Pirmie septiņi Tonija Kukoča metieni sasniedza mērķi. *Rockets* — *Spurs* 97:98. Olaidžuvons 30, Drekslers 29.

5,4 sekundes pirms spēles beigām *Rockets* beidzot izvirzījās vadībā ar 97:96, taču pēc 3,2 sekundēm sekoja Deivida Robinsona *dunka*. Kļauds Drekslers pirmajā puslaikā guva 23 punktus. Deniss Rodmens izcīnīja 30 atlecošās bumbas.

Suns — *Celtics* 121:129. Grīns 24, Mārlijs 23, K.Džonsons 21; D.Brauns 41.

Pirmajā puslaikā *kelti* izvirzījās vadībā ar 25 punktiem un Di Brauns guva 27 punktus. Pēdējās piecās spēlēs savās mājās *Suns*

piedzīvoja jau otro neveiksmi.

Nuggets — *Clippers* 118:80. Paks 20. Ar pārliecinošāko uzvaru šajā sezonā *Nuggets* atzīmēja jaunā galvenā trenera Bernija Bikerstafa pirmo spēli.

Trail Blazers — *Timberwolves* 99:86. K.Robinsons 29, Striklends 23; Raiders 21, Vests 19.

NBA vienīgā spēlētāja baltieša Šartina Marčuļona (*SuperSonics*) rādītāji: 40 spēles, 728 minūtes, metieni no spēles — 292/134 (45,9%), soda metieni — 119/84 (70,6%), tri-punktu metieni — 45/15 (33,3%), atlecošās bumbas — 45, piespēles — 68, pārtvertās bumbas — 47, kļūdas — 62, bloki — 2, punkti — 367 (vidēji spēlē — 9,2). ♦

Līderi cīnās kā līderi

Nacionālā hokeja līga, 21.februāris. *Penguins* — *Nordiques* 5:4 (1:1, 1:0, 3:3). Džozefs 3, 4, Straka 3, Sandstrēms 7, Jāgrs 14; Sakīčs 7, Forsbergs 3, Riči 4, Nolans 8.

NHL čempionāta divu pagaidām veiksmīgāko komandu spēle ziņā atbilda detektivžanra prasībām. 12.minūtē Sakīčs vadībā izvirzīja viesus, tomēr pirms pēdējās trečdaļas minimālās pārsvars bija *pingvinim* — 2:1 (abi vārti gūti, spēlējot vairākuma). Trešajā periodā *Nordiques* teroristālais pārsvars bija visai iespaidīgs (metienu at-

tiecība 12:6), tomēr vārtus pārmaiņus guva abas komandas. Trešdaļas pašā sākumā 27 sekunžu laikā Forsbergs un Riči vadībā izvirzīja viesus, bet pēc divarpus minūtēm *Straka* rezultātu izlīdzināja. Līdz nākamajam vārtu birumam bija jāgaida astoņas minūtes. Kad spēlētāji bija 13:53, Sandstrēms vadībā izvirzīja mājiniekus. Tieši pēc minūtes Nolans atjaunoja līdzsvaru, bet tas saglabājās tikai 22 sekundes — *Penguins* labākais snāperis Jaromīrs Jāgrs fiksēja galīgo rezultātu — 5:4 *Penguins* labā.

Panthers — *Rangers* 5:3 (2:3, 0:0,

1:2). Lindsejs 2, Vullejs 1, Melanbījs 4, Mešjē 6, 7, Olīčiks 2, Greivs 7, Karpovcevs 2.

Ari šajā mačā rezultāts mainījās viļņveidīgi: 2:0 *Rangers* labā, 2:2, 3:2, 3:3. 43.minūtē mērķi sasniedza krievu aizsargu Karpovceva metiens un atlikusajā laikā mājinieki velti pūlējās atspēlēties. Pēdējā minūtē *Panthers* treneris sauca malā vārtsargu Vanbisbrukū, taču ripu pārtvēra ņujorkietis un Mešjē to ieraidīja tukšajos vārtos.

NHL čempionātā komandas jau aizvadījušas aptuveni trešdaļu spēļu (visā čempionātā katra vienība laukumā dosies 48 reizes). ♦

ĪSĪŅAS

Pasaules kausa izcīņa Frīstailis

Kirhberga (Austrija), 21.februāris. *Balets*, Kungi, 1.R.Kristiansens (Norvēģija) 26,00, 2.H.Baumgartners (Šveice) 25,10, 3.F.Bekers (Francija) 23,70, 4.S.Roksburgs (ASV) 23,60, 5.Dž.Moseli (ASV) 22,60, 6.J.Edmundsons (ASV) 22,60. *Kopvērtējums*. 1.R.Kristiansens 588, 2.F.Bekers 580, 3.H.Baumgartners 576.

Dāmas, 1.J.Batalova (Krievija) 27,60, 2.K.Fešo (Francija) 25,95, 3.E.Brīna (ASV) 25,65, 4.A.Johanssone (Zviedrija) 24,45, 5.Ž.Vīte (Francija) 23,90, 6.R.Gutjersa (Spānija) 23,60. *Kopvērtējums*. 1.E.Brīna 600, 2.O.Kušenko (Krievija) 552, 3.K.Fešo 540. ♦

Hokejs

Zviedru hokeja zvaičzne Mats Neslunds uz vienu gadu parakstījis kontraktu ar NHL profesionālo klubu Bostonas *Brūins*. Neslunds NHL atstāja pēc 1989./90. gada sezonas. *Canadiens* sastāvā viņš bija kļuvis par Stenlija kausa ieguvēju. Kopā NHL neslunds ir guvis 243 vārtus. Gada līguma summa tiek mēnēta 400

000 dolāru (pēc citām ziņām 200 000). Tajā esot daži punkti, kas skarot arī nākamā sezonu. Matss pašlaik ir 35 gadī. Viņa kontā ir arī Eiropas, pasaules un olimpisko spēļu čempionu tituli. Pēdējos gadus viņš spēlēja Zviedrijas klubā *Malmö*. ♦

Tennis

ATP rangū tabula: 1.Sempress, 2.Agasi, 3.Bekers, 4.Brūgeja, 5.Ivanisevičs, 6.Čings, 7.Barasategui, 8.Kafelņikovs, 9.Sāhts, 10.Ferreira. ♦

Basketbols

Par ASV basketbola uzlecošo vaigzī tiek uzskatīts astopadsmitgadīgais čikāgiešs Kevins Gernets. Viņa augums patlaban ir 2,11 m, un Kevinā esot kaut kas no Mozaesa Melouna, kaut kas no Alonso Mūringa, kaut kas no Maģiskā Džonsona. Nupat mačā pret Filadelfijas studentiem Gernets savas augstskolas sastāvā guva 22 punktus, savāca 16 atlecošās bumbas, nobloķēja diviņus metienus un izdarīja sešas rezultatīvas piespēles. ♦

Futbols

Manchester United uzbrūcējam francūzim Erikam Kantonā ir izvirzīta

apsūdzība par uzbrukumu *Crystal Palace* līdzjutējam pirm pāris nedēļām. Tiesa paredzēja 23.martā. Maksimālais sods varētu būt seši mēneši cietumā un 5000 sterliņu mārciņu soda nauda. ♦

Olimpiskā kustība

Vācijas olimpiskās komitejas prezidents Valters Trēgers paziņojis, ka Berlīne neizvirzīs savu kandidātūru 2004.gada olimpisko spēļu sarīkošanai. Atgādināsim, ka Berlīne zaudēja cīņu par 2000.gada spēļu rīkošanu. Turvāko desmit gadu laikā diez vai šāda vēlēšanās vāciešiem būšot. Pietiekot savu problēmu. ♦

Bokss

Paredzams, ka nākamajā mēnesī no ieslodzījuma tiks atbrīvots slavenais smagsvars Maiks Taisons. Jau līgu laiku rit cīņa, kad, kur un ar ko sacenšies Maiks, kad būs sasniedzis vajadzīgo sportisko formu. Nule Rīdžēnciro mērs Čezārs Majja mačā sarīkošanai piedāvājis *Maracana* stadionu, kurā ir vietas gandrīz 200 000 skatītāju. Pēc viņa domām, *Maracana* ir ideāla vieta tāda līmeņa un tāda boksera cīņām. ♦

Cīņa ir māksla

Joanna Eglīte, speciāli *Dienai*

Jānis Indārs. Mērķtiecīgs, sīkstis cilvēks. Viņš sācis sportista karjeru kā cikstonis. Kļuvis par divkārtējo Latvijas čempionu brīvajā cīņā jauniešiem. Tad darbojies kā treneris un vēlāk kļuvis par Latvijas izlases vecāko treneri brīvajā cīņā. Beidzot nonācis pie secinājuma, ka gandarījumu un prieku nesīs tiesneša, nevis trenera darbs. Patlaban Jānis Indārs ir pasaules mēroga tiesnesis augstākajā — ekstra — klasē klasiskajā un brīvajā cīņā.

Ko isti nozīmē būt elites kategorijas jeb ekstra klases tiesnesim?

Pavisam ir četras tiesnešu kategorijas. Trešā ir zemākā. Šīs kategorijas tiesneši var tīdēt neoficiālās sacensībās. Toties elites kategorija ir pati augstākā. Šīs kategorijas tiesneši tiesā pasaules mēroga sporta pasākumus profesionāļu cīņās. Iegūt ekstra klasi ir diezgan grūti. Tas prasa lielu pacietību un pat fanātismu. Divas reizes gadā ekstra klases tiesnesim ir jākārt eksāmeni — gan teorētiskie, gan praktiskie. Turklāt augstākās klases tiesnesim gadu laikā jātiesā divdesmit profesionāļu sacensības, no kurām 10 jānotiek Latvijā, bet 10 — citās pasaules valstīs.

1996.gadā notiks Olimpiskās spēles Atlantā. Kuri būs tie tiesneši, kas tiesās šajā sporta pasākumā?

1995.gadā pasaulē ar elites kategoriju ir apstiprināti 109 tiesneši, bet tikai 75 ir izvirzīti Olimpisko spēļu tiesnešu godam. Starp viņiem esmu arī es.

Jūs teicāt — kandidāti. Vai tas nozīmē, ka notiks vēl sīkāka atlase, un Olimpiskajās spēlēs tiesāt varēs vēl mazāk tiesnešu?

Jā, Olimpiskajās spēlēs piedalīsies tikai 60 tiesneši.

No kā atkarīgs tas, vai jūs būsiet šo 60 cilvēku skaitā?

Lai cik tas ikdienišķi izklausītos, arī šajā situācijā viss atkarīgs no naudas. Obligātais noteikums ir, ka man jātiesā 10 sacensības ārpus Latvijas. Tam nepieciešama nauda, bet no savas kabatas es visu apmaksāt nevaru. Tādēļ jāmeklē sponso-

Jānis Indārs domā par Atlantū. Foto — Ingmars Marics

ri. Pretimnākšana nebūt nav tik liela, kā gribētos. Tomēr šis ir pirmais gadījums cīņas sporta vēsturē, kad Latvijas tiesnesim ir iespēja piedalīties pasules Olimpiskajās spēlēs, un visādā ziņā es centīšos, lai šī iespēja tiktu realizēta.

Ja tas piepildīsies, par jums zinās visa Latvija.

Es neesmu tiecies nedz pēc popularitātes, nedz naudas. Es ticu, ka katram cilvēkam dzīvē ir kāda sūtība, kas jāatrod pašam. Tādējādi mēs varam izjust savu vērtību. Tikai šogad, kad tiku apstiprināts par elites kategorijas tiesnesi, pirmo reizi mūžā sapratu, ka esmu kaut ko sasniedzis, un ka tam ir nozīmē.

Ko jūs esat guvis, darbojoties kā tiesnesis?

Esmu kļuvis mierīgāks, līdzsvarotāks. Visādi nieki un problēmas mani vairs nevad tik viegli pārsteigt. Ari mācos ļoti daudz. Daudz vairāk nekāskolas vai jaunības gados. Apgūstu angļu un franču valodu. Pirmā mačā vajadzīga, lai sazinātos ar pasaules tiesnesim, bet otra, lai pasaules mēroga sacensības varētu tiesāt (tiesnešu valoda ir franču valoda). Esmu redzējis pasauli.

Kā jums savas iemaņas brīvajā cīņā nācies pielietot ikdie-

nas dzīvē?

Man laikam ir laimējies, jo ikdienā savu prasmi esmu pielietojis tikai divas trīs reizes. Es nekad cilvēkus neesmu centies izāicināt uz domstarpībām vai fiziskā spēka pielietošanu. Man ļoti nepatīk cilvēku brutalitāte. Es uzsveru, ka grieķu — romiešu un brīvajā cīņā nav vardarbības, pazemošanas vai rupjības. Aprobežots cilvēks nekad nevarētu būt labs cikstonis. Te pastāv tik daudz dažādu psiholoģiski smalku paņēmieni, ko neintelektuāls vispār nespēj apjēgt. Tādēļ cīņa, kas notiek profesionāli, ir pielīdzināma sava veida mākslai.

Jūs ļoti atzīnīgi izsakāties par savu sporta veidu, tomēr jebkurā lietā ir kaut kas tiešs, kas nebūt neliekas tik patīkams un pieņemams. Kā ir jūsu tiesājamajā sporta veidā?

Es negribētu apgalvot, ka man nepatīk, bet pārsteigumu izraisa sieviešu aktivitāte brīvajā cīņā. Izrādās, viņas vienmēr grib būt vienlīdzīgas ar vīriešiem — pat šādā sportā!

Kā vērtējat pašreizējo situāciju cīņas sportā Latvijā?

Es ceru, ka sliktāk vairs nebūs! Nu, visam jāiet uz labo pusi. ♦

VAR® Atnāc un apskaties izstādē DATORTEHNIKA-95!

Rīga, Baznīcas iela 4a, tālr. 220405, 212717, fakss 212537; Rīga, Kr.Barona ielā 12, tālr. 287471

MASTER RIGA COOPERATION
LATVIJAS - ZVIEDRIJAS KOPUZŅĒMUMS
PROFESIONĀLI ATJAUNOTAS RIETUMU FIRMU RADIĀLĀS VIEGLIO UN KRAVAS AUTO RIEPAS.
MODERNA ATJAUNOŠANAS TEHNOLOĢIJA AR ZVIEDRU IEKĀRTĀM, IZMANTOJOT ANĢĻU IZVEJELAS.

Vieglie auto
platumš 145-205 mm
diametrs 12"-15"
cena Ls 11-18
cena Ls 20-30
ziemas ar radzēm
✓ 60 000 - 80 000 km nobraukums
✓ MONTĀŽA, BALANSĒŠANA UZ VIETAS (kravas auto - Ogrē)

Kravas auto
platumš 250-315 mm
diametrs 20"-22.5"
cena Ls 108

Dārzaugļu ielā 2, Rīga, tālr. 566306, 567841, atvērts: darbd. 9.00-18.00, sestdienās 10.00 - 15.00, Akmeņu ielā 45, Ogrē tālr. 8-250-67796, atvērts: darbd. 9.00-20.00

DOLE® Būvmateriālu tirdzniecība

GRIESTU DEKORATĪVIE APDARES MATERIĀLI

Vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā.
Rīga, LV 1046, Kalnciema iela 74. Tālr. 613458. Fakss 7860084.

Liels, stabils valsts uzņēmums ar konkrētu specializāciju

izsludina konkursu
UZ
GALVENĀ GRĀMATVEŽA
vietu

Prasības:

- galvenā grāmatveža vai bilancspējīga galvenā grāmatveža vietnieka kvalifikācija
- pieredze darbā ar kompjūteru
- spējas strādāt ar angļu valodā sastādītiem līgumiem

Firma piedāvā:

- iespējas stažēties ārzemēs
- atlaides ēdināšanā un medicīniskajos pakalpojumos
- labs atalgojums

CV un fotogrāfiju atsūtiet pa pastu vai ierodieties personīgi Rīgas Menedžeru Skolā. **Adrese:** Elizabetes iela 45/47, Rīga LV1010
tālr.: 331813 • **Pieņemšanas laiks:**
otrdien 10.00 - 14.00
ceturtdien 14.00 - 18.00

Firma **AVIDS** pārdod **RĪGAS MIESNIEKA** produkciju ar **3 %** uzņemumu jebkurā daudzumā, kā arī augstas kvalitātes kūpinājumus, pelmeņus un siers. Iespējama piegāde. Tālr. 537563.

ZAŌ **SADONIS** PĀRDOD
Lietuva, Alīta, tālr. (8-01235) 44268, 44261 (no plkst. 9 līdz 17).

Firmas **Lido** kvalificēti galas-desu ražošanas speciālisti ar pieredzi praktiskā darbā. Tālr. 259988.

FIRMA LĒTI PĀRDOD
— zemes gabalus Rīgā, Rīgas rajonā, Jūrmalā,
— mājas, vasarnīcas Rīgā, Rīgas rajonā, Jūrmalā.
IZĪRĒ
— izremontētas biroja telpas Doma laukuma tuvumā, 40 kv. m un lielākas. Tālr. 226650. Mob. tālr. 29-342315.

PRIVATIZĀCIJA

Vidzemes labība — novada zemnieku izdzīvošanas cerība

Gaida Liepiņa

Pārstrādes uzņēmumu privatizācija, kas saistīta ne vien ar īpašnieka maiņu, bet nereti arī ar ražošanas pārstrukturēšanu, Latvijā daudzviet risinās gausi un sarežģīti. Stridīgi un mokoši pērn Valmierā vedās arī Vidzemes labības pārveidoti. Valsts firmas par akciju sabiedrību. Tomēr pašlaik Vidzemes labības akcionāri ir apņēmības pilni, lai bijušo kombinētās lopbarības ražotni pārveidotu par mūsdienu pīrceju pieprasītas un daudzveidīgas produkcijas ražotni.

«Šis uzņēmums ir mūsdienu zemnieku cerība. Tas ir vienīgais valsts, kas privatizēts, mērķtiecīgi veidojot noteiktu sistēmu — zemnieki no *Agroservisa* uz kredīta saņem minerālmēslus, ķīmikālijas un degvielu, bet par to norēķinās ar graudiem. Paši visu izdara — bez bankām, monopoliem, bez *Turības* un starniekiem. Tad jābūt arī peļņai,» stāsta a/s padomes loceklis Latvijas Zemnieku federācijas vietējās organizācijas vadītājs Aivars Bole. Vinaprāt, konkurentiem, tostarp arī Labības birojam un ieinteresētiem Rīgas kungiem, šāda zemnieku patstāvība gan gaužām nepatīkot. Jo tiem, «kas pieraduši strādāt pēc principa: banka — kredīts un mehāniski visu tikai pārdaļīt un rēķināt peļņas procentus», nebušot pa prātam tikt izstumtiem no jau minētā ražošanas un pārstrādes noslēgtā loka.

Pārmetuma akmeņi valsts Labības biroja augstāko ierēdņu dārzā meta arī Valmieras puses graudu audzētāju kooperatīvās sabiedrības valdes priekšsēdētājs Ilmārs Immurs. «Privatizācijas sakarā esam daudz braukājuši uz Rīgu un virinājuši ministru durvis. Tur uzsit uz pleca, paslavē, bet, tiklīdz konkrēti kas jāizdara vai kāds dokuments jāparaksta, no palīdzības nav ne vēsts. Tāpēc pašiem vien jāturas kopā un jācinās par patstāvību. Ceru, ka mums ar rajona sadarbības partneru atbalstu no Giteroslo apgabala Vācija izdosies īstenot Vidzemes ari rapša programmu. Jārod tikai noietis elļai, bet pārpalikums varētu pievienot kombinētajai lopbarībai,» ierosina I. Immurs.

Līdz maija beigām iecerēts pa-

beigt visu apcirķu un noliktavu ietrisānu no uzkrājumiem. Tad tie jādezinificē, lai augustā viss būtu sagatavots jaunās ražas pieņemšanai. Mēneša beigās sāks darboties makaronu izlaides līnija, bet martā a/s *Vidzemes labība* ceps arī maizi.

Privatizācija velk ārā no dubļiem faktiski bankrotējušu uzņēmumu

A/s *Vidzemes labība* nodibinājis 1994.gada 4.oktobrī. Par bijušā valsts uzņēmuma jaunajiem saimniekiem kļuva Valmieras un Cēsu graudkopības kooperatīvās sabiedrības, kā arī Limbažu, Valkas, Cēsu un Valmieras zemnieki, pavisam 247 akcionāri.

Privatizācijas riteņos lielāko sprunguli meta 1992.gadā pārāk dārgi iepirkto un tādēļ apcirķos bezcerīgi iegūlūšo «Godmaņa rudzu» parāds par 803 tūkstošiem latu. «Godmaņa rudzu» parāda, kā arī vecās valdes nolaidīgās un nemākulīgās saimniekošanas dēļ jaunajam *Vidzemes labības* īpašniekiem nācās pārņemt ekonomiski un finansliāli izputinātu ražotni.

Valsts pilnvarniece Ilga Karpova, kas kombinātā strādāja jau kopš vasaras, vispirms atklāja nekārtības kreditoru un debitoru uzskaitē — 1.jūlijā nebija uzrādīts parāds par 1 miljonu latu, no Zemkopības ministrijas pāņemts kredīts — 803 tūkstoši latu, norakstīti 300 tūkstoši latu, taču tas nebija fiksēts nevienā dokumentā! Lai gan uzņēmums bija strādājis ar zaudējumiem un tam ir parādās valsts budžetā, tomēr 1994.gada 9.mēnešos, pamatojoties uz toreizējā izpilddirektora Valērija Alpa pavēlēm, prēmijas vien bija izmaksāti 41406 latu. Ari V.Alpa alga mēnesī bija ministra cienīga — 370 latu.

Ar V.Alpa svētību agrākās valsts firmas azotē gandrīz par velti ērti bija iekārtojusi uzņēmuma teritorijā esošais kooperatīvās sabiedrības partneru atbalstu no Giteroslo apgabala Vācija izdosies īstenot Vidzemes ari rapša programmu. Jārod tikai noietis elļai, bet pārpalikums varētu pievienot kombinētajai lopbarībai,» ierosina I. Immurs.

Līdz maija beigām iecerēts pa-

griezās tiesā. *Dienas* korespondenti ar V.Alni gan nav izdevies sazināties, lai noskaidrotu, kā viņam šķiet savas «taisnības» meklējums.

Kad jaunievēlētais *Vidzemes labības* vadītājs a/s valdes priekšsēdētājs Nikolajs Lūkins pērn rudenī ķērās pie kombināta pārņemšanas, uzņēmumā graudu uzkrājums bija 13 tūkstoši tonnu, no kurām 5507 — izvietots Jēkabpilī, kur par katras tonnas glabāšanu mēnesi ir jāmaksā 1 lats. Tādēļ vien ir sakrājies jau 100 000 latu parāds.

Aizvadītajos mēnešos viņam ir izdevies vienoties ar Jēkabpīliešiem par rudzu kopīgu eksportu. Ar darījuma saņemto naudu tā tiks dzēsts vecās valdes «uzdāvinātais» kopums ar soda naudām par laikā nenokārtotajiem maksājumiem iekrājis 134 000 latu parāds. Par iespējamo cenu, kas gan ne tuvu nelīdzinās nesamēģīgi augstajai iepirkuma maksai, *Vidzemes labība* beidzot ir atradusi pircēju Ukrainā un Latvijā arī 1992.gada kukaiņu iznāšējājam «Godmaņa rudzītiem». Taču neprofesionāli noslēgtu līgumu dēļ joprojām problēmas sagādā 1993. un 1994.gadā *Vidzemes labības* iepirktie *Turības* graudi.

Cēsu punktā glabājas 325 tonnas, bet Valmierā — pāri par 1900 tonnu labības. Tagad gan *Turība* gandrīz visus graudus ir apmaksājusi. Lai nauda par *Turības* pārdoto labību nevienam zemniekam vairs nebūtu jāgaida, jaunā sabiedrība maksājusi arī viņiem priekšgājēju iekrātos parādos no saņemtiem līdzekļiem. Par to preti saņēma 1993.gadā *Turības* piegādātos graudus, kuru kvalitāte diemžēl neatbilst nekādiem standartiem.

«Labi, ka Zemkopības ministrija daļu parādu tomēr dzēsa. Taču, agrāko saimniekotāju nenomaksātos apgrozījuma nodokļus par graudu iepirkšanu un tādēļ radušās soda naudas, viņu parādus Labības birojam, kreditoriem un jau minētās nepabeigtās celtniecības izmaksas kopā savēlot, zinā, ka *Vidzemes labības* reālā vērtība ir ap 100 000 latu minusos,» neseno akcionāru sapulcē satraukts secināja a/s *Vidzemes labības* valdes loceklis Vilnis Avots. Sākot privatizāciju, valmierieši diemžēl naivi uzticējās valdības solījumam,

ka 803 000 latu, kas tika saņemti kā kredīts «Godmaņa rudzītiem» iepirkšanai, tiks norakstīti. Patlaban finansālā stāvokļa uzlabošanai pēc Zemkopības ministrijas privatizācijas nodala vecākās referentes Ninas Rīnices ieteikuma sapulcē izlēma lūgt Ekonomikas ministriju ļaut ieskaitīt privatizējamajam uzņēmumam nosacīto cenu 286 000 latu nevis privatizācijas fondā, bet gan kā parādu valsts budžetā.

No grauda līdz maizes klaipam

Pretendenti ir pieteikušies uz visām *Vidzemes labības* akcijām. Daudzi tajās iegulda privatizācijas sertifikātus. «Man ir 110 akciju, jo palaujos uz šā biznesa izdošanas. Līdz šim bijām pieraduši, ka visu dod par brīvu, bet nu jāpīrē, ka pašiem jāiegulda līdzekļi. Atdeve gan būs tikai pēc 5—10 gadiem,» *Dienai* pārliecināti teica Cēsu rajona zemnieks Viesturs Soste.

«Ja uzņēmumam veiksmes, tad zemniekiem būs kur likt labību. Līdz šim jau zemnieks pats nekam cenu nenoteica — tikai uzpircēji. Pērn rudenī, piemēram, reklamēja, ka iekrēp lopbarības graudus par 35 latiem tonnā. Tik lēti zemnieki grūti audzēto ražu negribēja atdot, taču augstāku cenu viņiem vis ne solīja. Drīz tikai dzirdu — jau izdarīti secinājumi, ka Latvijā trūkst labības un tā jāieved,» intervijā *Dienai* teica Limbažu rajona zemnieks Laimonis Rozīte.

Savukārt Ernests Miščenkovs domā, ka maizes cepšana uzņēmumā beidzot ļautu nopelnīt arī labības audzētājiem. «Man jāpārdodu kilogrami rudzu par 4,8 santīmiem, bet maiznīcās prasa 26 santīmus par kilogramu. Un jo tālāk no ceptuves to ved, jo maizīte dārgāka,» viņš secina.

«Viss gan vēl ir ieceru un tapšanas stadijā — gan rapša elļas, iesala, makaronu un miltu ražošana, gan maizes cepšana. Jāizvērtē jau arī valsts pastāvošā konkurence, lai katru ražotne atmaksātos. Taču šķiet, ka pēc *Vidzemes labības* privatizācijas jaunajai vadībai ir liels spēks rokās — akcionāru un aktīva atsaucība un uzticēšanās,» ar gandarījumu *Dienai* bilda a/s padomes priekšsēdētāja Helma Jirgena.

Ventspili krastā izmests liepājnieku zvejas kuģis

Jānis Trops

Ventspils, 22.febr. Jau trīs dienas nesekmīgi mēģināts atbrīvot no smilšu gūsta Liepājas paju sabiedrības *Kursa* zvejas kuģi *Drava*, ko viņi izmetuši krastā Ventspils pilsētas teritorijā. 22.februārī glābšanas darbus nācies pārtraukt stipro viļņu dēļ, jo vēja ātrums piekrastē sasniedzis 15 metrus sekundē. Komanda atrodas uz kuģa, ko ne lēnā krasta šķērī tikai aptuveni 50 metri.

No *Dravas* kapteiņa Goldmaņa paskaidrojuma ostas kapteiņa dienestam izriet, ka pirms ieiešanas Ventspils ostā kaut kas uztinies uz kuģa dzenskrūves, tāpēc tas kļuvis nevadāms un aiznests garām jūras vārtiem. Kuģa komandai tajā laikā nekādas briesmas nav draudējušas. Pagaidām nav noskaidrots, kāpēc *Drava* pēc dzenskrūves bojājuma nav izmetusi enkurus vai pa rāciju laikus aicinājusi palīgā glābējus no

Ventspils ostas.

Ventspils ostas flotes priekšnieks Vladimirs Jurčenko, kura rīcībā ir spēcīgi velkoņi avārijas darbiem, *Dienai* paskaidroja, ka nelaimē nokļuvušajam kuģim ar tiem nevar piekļūt, jo *Drava* atrodas tikai 1,5 metru dziļumā. Neesot iespējams izmantot arī trosi, jo tai tad vajadzētu būt vairāk nekā kilometru garai. Viņi pamazām dzen kuģi krastā un dziļāk smiltīs.

Ventspils ostas uzraudzības cārkais inspektors Ričards Frišenbrūders *Dienai* visai skeptiski izteicās par *Dravas* atsavināšanu no smilšu skavām, kas dienu no dienas kļūst arvien dārgāka. Iespējams, teica vecākais inspektors, ka lētāk ir to pamest likteņa varā un norakstīt.

Jūras inspekcijas Ventspils nodaļas vadītājs Zīgurts Riekstiņš *Dienai* sacīja, ka pagaidām avārijas kuģis nekādas ekoloģiskas briesmas nerada.

Būt vai nebūt Auces stacijai

Sarma Kočāne

Auce, 22.febr. Kārtējo reizi tiek izskatīts jautājums par Auces preču stacijas likvidēšanu. Auces pilsētas domes priekšsēdētājs Eduards Hansons *Dienai* pastāstīja, ka viņš to uzzinājis tikai no rajona satiksmes drošības dienesta vadības, *Latvijas dzelzceļš* ar vietējām pašvaldībām neesot konsultējies. Kad Auces ierādusies *Latvijas dzelzceļa* pārstāvji, tie uzrādījuši E.Hansonam pavēli par stacijas slēgšanu sakarā ar kravas pārvadājumu samazināšanu, kā arī apgalvojuši, ka tiks nojaukti papildu sliekšņi, kurus līdz šim izmantoja iekraušanā un izkraušanā. Domes priekšsēdētājam izteikts arī priekšlikums materiāli atbalstīt *Latvijas dzelzceļu*. «Dzelzceļš ir naudu pelnoša organizācija, mēs dzīvojam no budžeta. Kā var kaut ko prasīt no mums? Par pārvadājumu palielināšanu jāpūlējam pašiem dzelzceļniekiem. Vismūļīgākais būtu nojaukt sliekšņus, jo tos pēc tam vairs neatjaunos. Auces stacija un dzelzceļš

pārceļta pat kara laikā, vai tiešām tā tagad būtu jāizposta?», vaicāja Eduards Hansons. Jāpiebilst, ka jautājums par stacijas likvidēšanu radies jau pirms pāris gadiem. Toreiz Dobeles un Saldus rajona pašvaldībām izdevās pārliecināt dzelzceļniekus par to, ka stacija abiem rajoniem ir ļoti nepieciešama.

Latvijas dzelzceļa komercdirektors Jānis Ročs *Dienai* sacīja, ka šo jautājumu pagaidām vēl izskata, tiekot vākta informācija. Viņš domā, ka vismaz sliekšņus nenonāksot, kaut gan šāds ierādījums esot bijis. Savukārt tehniskais direktors Jānis Vēveris paskaidroja, ka runa esot tikai par štatu samazināšanu. Auces palikšot komerciāli tehniskais punkts, kas nodrošināšot vagonu pieņemšanu, iekraušanu un izkraušanu. Nopemšot pārmijas, jo nekādas vilcēnu satiksmes krustojšanās te vairs nebūšot. Ja sliekšņi ar nojaukšot, tad atjaunot tās varēšot kaut vai vienas dienas laikā. J.Vēveris varot galvot, ka saglabās pasāziere staciju un stacijas nosaukumu — Auce.

NOVADOS

Pilsonības pretendentu zināšanas Saldū ir apmierinošas

Ieva Zolneroviča

Saldus, 22.febr. Trešdien Naturalizācijas pārvaldes Saldus nodaļā notika LR Satversmes, konstitucionālā likuma, Valsts himnas teksta un vēstures zināšanu pārbaude. Pārbaudījumu nokārtoja visi 23 pilsonības pretendenti.

Komisijas locekle Silvija Nārvila *Dienai* paskaidroja, ka komisija vēstures zināšanu vērtēšanā izmanto jautājumus, ko NP vēsturnieku grupa nodaļai iesniegusi jau agrāk.

«Vēstures jautājumi bija formulēti ļoti korekti — tie nevedināja cilvēkus uz pārāk konkrētu iedziļināšanos. Ari jautājumi par Satversmi un konstitucionālo likumu bija formulēti pietiekami plaši un vienlaikus konkrēti,» *Dienai* sacīja NP Saldus nodaļas vadītājs Ojārs Ulmanis.

Viņš pastāstīja, ka pretendentu zināšanas komisijā apmierina un ka pagaidām uz pārdalītiem nākot ļoti latviski laudis. Latviešu valodas pārbaudi otrdien nokārtojusi visi 10 pretendenti. Ļoti labas bi-

jušas sarunvalodas zināšanas, kā arī testēšanas rezultāti par teksta izpratni. Lietuvišu izcelsmes cilvēki gan rakstījuši nelatviskas galotnes.

O.Ulmanis atzina, ka nodaļas darbinieki ir vienprātīgi par pārdalītiem nepieciešamību noteikt vecuma cenzu un atlaides.

Ludmila Fridrihsone *Dienai* teica, ka kārtot pārbaudījumus viņai nākoties māmams dēļ. Mammu no Krievijas Latvijā ievēda vācieši, un viņa pēc tam apprecējās ar latvieti, taču oficiāli laulību neregistrēja.

L.Fridrihsone neseno vēlēšies nokārtot ierēdņu kandidāta atestāciju, taču kā ārpuslonei viņai dažas dienas pirms tās esot atteikts.

Savukārt 75 gadus vecā Oskara Zvirgzdiņa vecāki dzimuši un dzīvojuši Latvijā, bet uz Krieviju izbraukuši bēgļu gaitās. Tur viņš nācis pasaulē un pēc kara atgriezies Latvijā.

«Domāju, ka ir vajadzīgs vecuma cenzs. Vēsturi sāku mācīties gandrīz pirms gada, gribēju vismaz uz vecumu kļūt par Latvijas pilsoni,» teica O.Zvirgzdiņš.

REGIONĀLĀS IŠINĀS

Salacgrīva, 23.februārī Salacgrīvas ierēdniecībā notiek cirsma izsole.

Limbaži, 23.februārī pilsētas administratīvajā namā notiek pašvaldību darbinieku mācības par budžeta veidošanu un darba aizsardzības jautājumiem.

Alūksne, 22.februārī administratīvajā ēkā notiek lauksaimniecības konsultāciju biroja organizēts seminārs par tauriņziežu audzēšanu, kā arī subsidiju piešķiršanu augkopībā un lopkopībā 1995.gadā.

Alūksne, 22.februārī Alūksnes tautas namā notiek deju koncerts, kurā piedalās vietējās deju kopas *Jukums* un *Jānis*, kā arī Dobeles *Dzīpārs* un Madonas *Seniari*.

Jeri, 22.februārī Kopaunā Lodes pagastu pašvaldību vadība tiksies ar vietējo policijas ierēdņu darbiniekiem, lai analizētu paveikto un pārunātu uzdevumus sabiedriskās kārtības nostiprināšanā laukos.

Sēli, 24.februārī Valmieras rajona Sēļos notiks pagasta zemnieku kopasnakšne, kurā viņus ar pieredzi piensaimniecībā biedrības sekmiņas darības nodrošināšanā iepazīstinās Kauguru piensaimniecību biedrības priekšniece Rasma Freimane.

Daugavpils, 24.februārī pilsētā ieradās Policijas akadēmijas rektors Zenons Indriksos, lai apspriestu Policijas akadēmijas filiāles izveidi cietokšņa teritorijā.

Aizkraukle, 24.februārī notiks Daugavas fonda konference, kurā paredzēts apspriest un pieņemt šā gada mērķprogrammu.

RĪGĀ

Apstiprināts privatizācijas fonda līdzekļu izlietojums

Dzintra Āboliņa

Rīga, 22.febr. Rīgas pilsētas pašvaldība apstiprinājusi privatizācijas fonda līdzekļu izlietojumu 1994.gadā.

Privātuzņēmējdarbības, noteiktu preču ražošanas vai pakalpojumu veidu stimulēšanai izlietojami Ls 87 163,09. No šīs naudas Ls 5000 izlietojami SIA ALA statutu kapitāla daļes iegādei, Ls 20 000 — SIA *Rīgas krematorija* statutu kapitāla palielināšanai un saimnieciskās darbības uzsākšanai, Ls 40 166,34 — akcijas *Izvēlies Latvijas precī* finansliāli atbalstīšanai, Ls 14 996,75 — SIA *Gaiķezers* neatkarīgajai slimnīcai *Smeris*, Ls 7000 — privātuzņēmumam *M.E.M. Sievietes veselības centrs* ultrasonogrāfisko izmeklēju-

mu attīstīšanai.

Privātuzņēmējdarbības apkalpojošās infrastruktūras izveidošanai un stimulēšanai no privatizācijas fonda līdzekļiem 1994.gadā iztērēti Ls 259 575,64. SIA *Rīgas autostāvvietas* pamatlīdzekļu iegādei automašīnu stāvvietu iekārtošanai atvēlēti Ls 138 250,64, bet par Ls 121 325 iegādāšas apdrošināšanas akciju sabiedrības *Balta* akcijas.

Sanācijas un demonopolizācijas nodrošināšanai iztērēti Ls 37 000 no privatizācijas fonda. Šī naudas summa atvēlēta SIA T.E.R. transporta koncepcijas izstrādei.

Rīgas dome apstiprināja arī pašvaldības īpašuma privatizācijas fonda līdzekļu izlietojuma programmu 1995.gada 1.ceturksnim. Pavisam paredzēts izlietot Ls 494 000.

Būs tūrisma informācijas birojs

Dzintra Āboliņa

Rīga, 22.febr. Rīgas dome pieņēmusi lēmumu reorganizēt Rīgas pilsētas Centra rajona municipālo tūrisma firmu *Latvijas tūristu klubs*, kas atrodas Skārņu ielā, par Rīgas pilsētas pašvaldības uzņēmumu Rīgas tūrisma informācijas biroju. Paredzēts, ka tūrisma informācijas birojs sniegs tūristiem informāciju par Rīgas un Latvijas tūrisma maršrutiem un muzejiem, viesnīcām un kempingiem, transportu, kultūras iestādēm u.c. tūrisma infrastruktūras elementiem, organizēs ceļojumus un ekskursijas, gidu un tūristu grupu vadītāju kursus, pētīs pieprasījumu pēc jauniem tūrisma pakalpojumu veidiem un veiks Rīgas pašvaldības pasākumus tūrisma pa-

kalpojumu jomā. Tūrisma informācijas biroja izveidošanu atbalsta arī Latvijas Tūrisma padome, Latvijas Viesnīcu asociācija, asociācija *Latvian* ceļotājs un LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

Domnieku viedokļi, apspriežot šo jautājumu, atšķīrās. Juris Paegle (LNNK) un Māris Plavnieks (LNNK) teica, ka šāda biroja izveidošana būs ieguvums Rīgas pašvaldībai. Savukārt Valdis Krisbergs (*Saimnieks*) un Modris Lujāns (LSP *Līdzietība*) izteicās, ka «tie pārstāvētas kādas grupas intereses».

Centra rajona valdes priekšsēdētājs Jozifs Zagants paskaidroja, ka valde esot nolēmusi sāktot rajonā esošās struktūras, kā arī nenoliedz, ka valdī interesē ēkas, kurā atrodas šis tūrisma birojs, izmantošana.

IŠINĀS

Par gāzes padeves ierobežošanu Rīgā un ar to saistītiem problēmām 23.februārī pulksten 18.35 Latvijas otrās televīzijas raidījumā *Aktuāla informācija* runās *Latvijas gāzes* prezidents Adriāns Dāvis un valsts enerģētikas ministrs Juris Ozoliņš.

Municipālajai policijai Rīgas priekšpilsētu un rajonu iedzīvotāji var zvanīt pa tālruniem: Ziemeļu rajonā — 332062, 340651; Kurzemes rajonā — 459372, 411230; Vidzemes priekšpilsētā — 552382; Latgales priekšpilsētā — 222336; Centra rajonā — 285439; Zemgales priekšpilsētā 613155.

Nacionālās bibliotēkas celtniecībai Klīversalā šā gada budžetā paredzēti 450 tūkstoši latu. Paredzams, ka celtniecība varētu turpināties aptuveni piecus gadus. Šoruden būvbedrē tiks guldīts pamatakmens.

Bērnu patversme izvietota bērnu slimnīcā

Daudzi mazie bezpajumtnieki pirmo reizi mūžā jūtas kā istā ģimenē. Foto — Raitis Puriņš, *Diena*

Sarma Kočāne

Rīga, 22.febr. Zemgales priekšpilsētas bērnu patversme, kas pirms imitniekus uzņēma 30.janvārī, pagaidām izvietota Valsts bērnu klīniskajā slimnīcā. Taču pašlaik tiek remontētas telpas Kalnciema ielā 131, bijušajā bērnu dārzā, kur bezpajumtnieki, iespējams, varēs pārcelties jau maijā vai jūnijā. Rajona valdes priekšsēdētājs Aleksandrs Caune *Dienai* pastāstīja, ka izremontēt telpas slimnīcā un arī likvidētā bernudārzā bijis iespējams budžeta pārpildes dēļ pagājušajā gadā. Savukārt rajona skolu valdes vadītāja Ludmila Margēvica uzsvēra, ka ideju par patversmes ierīkošanu viņa loļojusi jau gandrīz 20 gadus un tikai jaunajai valdei ar A.Cauni priekšgalā izrādījies pa spēkam to realizēt.

Ļēlu pateicību esot pelnījuši arī rajona municipālie policisti, kas piedalījušies telpu remontdarbos un arī tagad rūpējoties par mazajiem bezpajumtniekiem. Bērnu slimnīca patversmei nodrošina gan ēdināšanu (protams, par samaksu), gan medicīnisko aprūpi. Slimnīcas galvenais ārsts Ivars Lamsters atzīst, ka bērniem nepieciešama nodarbošanās, un piedāvā iespēju strādāt slimnīcas teritorijas sakopšanā. Diemžēl, turvojoties pavasarim, daži bijušie kļaidoni šīs kļūst nemierīgi un atkal dodas klejojumos. Citi mācās skolā, taču lielākajai daļai vismaz līdz pavasarim būs nepieciešama individuāla apmācība. Pašlaik patversmē mit 11 bērnu, taču pēc pārcelšanās uz Kalnciema ielu būs iespējams uzņemt 60—70 imitniekus, no kuriem daži šeit pavadīs nedēļas, taču cietīs būs mājās uz ilgām gadiem.

RĪGAS RAJONĀ

Ādaži gatavojas plūdiem

Sarma Kočāne

Ādaži, 22.febr. Plūdi tuvākajā laikā iespējami arī Gaujā, sevišķi pēc pēdējām lietus gāzēm, jo ledus nepaspēj izkust. Rīgas rajona padomes priekšsēdētājs Jānis Ruško *Dienai* pastāstīja, ka tuvākajā laikā, iespējams, būsot jāizdēvē aizsardzības centra spridzinātāju palīdzība. Carnikavas un Ādažu iedzīvotājiem tas nesot nekādas jauns, jo plūdi, turvojoties pavasarim, esot gandrīz kat-

ru gadu un tos likvidēt varot, tikai ledus spridzinot, jo upes dziļums šajā vietā nepārsniedzot pusmetru. Parasti plūdos cietot tuvākās varnīcas, kas savulaik uzceltas palieņu plāvās, taču apdraudēta esot arī Ādažu skola. Tā atrodas upes krastā, un ir iespējama tūds iedzīvotāju vismaz pagrabā. Ciest var arī tilts, kas savieno Ādažu ar karaspēka daļu. Iespējamajiem plūdiem spēkus mobilizē arī Ādažu un Carnikavas pagastu valdes.

SAKARU BANKA

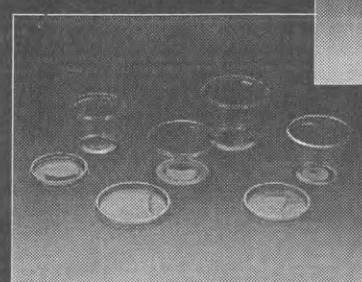
JURIDISKO PERSONU SERTIFIKĀTU KONTI:

atvēršana un apkalpošana, konsultācijas

Rīgā, Elizabetes ielā 41/43, tālr. 226-208, 210-774 un filiālēs visā Latvijā

LABS IESAŅOJUMS - JŪSU PRODUKCIJAS PANĀKUMU GARANTĪJA.

Visdažādākās kārbīnas

apaļas
taisnstūra
caurspidīgas
baltas20 dažādos izmēros
tās padarīs pievilcīgu
jebkuru produktu.

Diena Duni

Tālr. 371575, 270240

Rīgā, Lāčplēša ielā 1, Kengaraga ielā 10a

FIRMAI STEIDZĪGI
VAJADZĪGS
bilancespējīgs grāmatvedis
Vēlamas angļu valodas
zināšanas
TEL. 216408

Lētākās

SABIEDRĪBA

Bergos dzīvo draudzīgāk

Berģieši paši būvē autobusa pieturas nojumi, iestājas par mazāku zemes izpiršanas maksu un seko, lai autobuss kursētu pēc saraksta

Teksts — Ilmārs Ezernieks, foto — Uldis Briedis, *Diena*

Pagājušajā gadā pirms Ziemassvētkiem jau otro reizi Bergos četru kvartālu kaimiņi, ap simt mājām, saņēma uzaicinājumu sanākt kopā un parunāties pie kafijas tases. Par to neviens nebrīnījās. Toties 1993.gada beigās saņemtais uzaicinājums visiem bija negaidīts pārsteigums, jo nekad agrāk, ne pirms desmit vai divdesmit gadiem, nekas tāds nebija noticis. Varbūt ne jau tāpēc, ka nedrīkstēja. Katrs dzīvoja savu dzīvi, un vietējās ballītes drīzāk līdzinājās izpriecām, nevis saviesīgai kaimiņu sanāksšanai.

Uz simt izsūtītajiem ielūgumiem atsaucās vairāk nekā astoņdesmit cilvēku. Tad arī viņi uzzināja, ka Bergos sācis dzīvot Rolands Blezūrs, Anglijā dzimis un pirms trim gadiem atgriezies latvietis. Rolands bija nodomājis Bergos, tuvākajos kvartālos ap savu māju, dibināt kaimiņu padomi — neformālu veidojumu pēc Rietumu pasaules pieredzes. Šādas iedzīvotāju padomes uzzina kopejās intereses un problēmas, kas ir aktuālas visam padomes atbalstītāju apdzīvotajam rajonam. Pēc tam kaimiņu padome aicina vietējo varu tās novērst vai iespēju robežās ar iedzīvotāju palīdzību mēģina tās atrisināt paši. Taču vispirms tā ir savstarpēja palīdzība pašiem tuvākajiem kaimiņiem. Protams, ne jau mājas darbos, bet tad, kad tas patiešām ir nepieciešams.

Kaimiņu padomes teritorijā grūtāk zagt

Anglijā, kur viss ir sakārtotāks nekā šeit, kaimiņu padomes ir visai izplatītas. Tur liela uzmanība tiek pievērsta drošības jautājumiem, it īpaši pašsargsardzībai pret zagļiem. Kā palīgīdzekļi, tiek izdoti neskaitāmi bukleti, ko izplata kaimiņu padomes.

Berģi ir piemēroti kaimiņu padomes darbībai — privātmājas ir tuvu cita citai. Kaimiņš iespēju robežās var pieskatīt blakusmāju, ja tās īpašnieks ir darbā vai aizbraucis uz vairākām dienām, jo svešinieki te viegli ievērojami. Nepieciešamības gadījumā var izsaukt zemessargus, kuri Bergos par savu esamību liek manīt diezgan bieži. Ārzmēs tajās pilsētās, kur darbojas kaimiņu padomes, zagļiem nav viegli.

Bergos daudz darāmā, un cilvēki vēl ir jāiekustina. Vienkāršākais bija iepazīstināt kaimiņus citam ar citu. Tad kaimiņu padomes aktīvākie atbalstītāji kopā ar Rolandu Blezūru ķērās pie reāliem darbiem, ko jau pamanījuši arī pārējie tuvējo četru kvartālu berģieši.

Sākumā tika izplatīta aptaujas lapa, lai noskaidrotu, kas iedzīvotājus visvairāk neapmierina Bergos. Visvairāk neapmierināto bija ar pirmā maršruta autobusa neregulāro satiksmi. Daudzus uztrauca pašu un bērnu drošība, piedzīvotais apkārtnes mežs, kā arī automašīnas, kas lielā ātrumā, apbraudot kājamgājējus, dragā pa galveno — Bergu ielu.

Zemes izpiršanas «genocīds»

Iedibinātā padome pilnīgi negaidīti nodēvēja pagājušā gada beigās, kad presē tika publicēts Rīgas pilsētas zemes kadastrālā novērtējuma projekts. Uzskatot Bergus par

Kaimiņu padome par savu naudu atjauno autobusa pieturas nojumi, kur, gaidot autobusu, varēs patverties no lietus un vēja. Naudu berģieši savāca pašu rīkotajās Bergu mākslas dienās

Mākslas dienās piedalījās divdesmit astoņi Bergu gleznotāji un keramiķi. Viņu darbus, kas bija izstādīti ielās un māju pagalmos, varēja iegūt maksas loterijā. Foto — Vilnis Ivanovskis

prestīža rajonu, publicētajā projektā zeme tika novērtēta visai dārgi — 7,50 latu par vienu kvadrātmetru. Bergu iedzīvotājus šis projekts radīja neizpratni un sašutumu, jo par tādu maksu zemi viņi nevar izpirkt ne par naudu, ne sertifikātiem. Pat lielām ģimenēm tam pietrūkst sertifikātu.

Tie, kas Bergus tik labi nepazīst, domā, ka tie lielākoties dzīvo bagāti cilvēki. Arī šo rindu autors, kad pirmo reizi uzzināja par kaimiņu padomi kā pašsargsardzības veidu, iedomājās dārgu māju kvartālā ar kopeļu signalizāciju un tamlīdzīgi. Taču *Diena* pārlicinājās, ka daudzās mājās cilvēkiem trūkst naudas kurināmā iegādei. Šejieniēši nav tik bagāti, lai dārgi maksātu par zemi, ko pirms divdesmit un trīsdesmit gadiem iekopuši krūmu un meža

vietā. Bagātnieku te ir maz, pēdējos gados viņi savas lielas privātmājas uzcēlušies nostāk.

Vienotam protestam bija nepieciešams savākt parakstus ne tikai no četriem kvartāliem, kur darbojas kaimiņu padome, bet vai no visiem Bergiem. Rolands Blezūrs ar palīgiem savāca 584 parakstus. Tie ir iesniegti Rīgas domei un Vidzemes priekšpilsētas valdei. Berģieši tic, ka dārgās zemes izpiršanas «genocīds» pret viņiem netiks vērst.

Berģu ciems sāka veidoties trīsdesmitajos gados. Cilvēkiem par nopelniem Latvijas neatkarības izcīnīšanā un Lāčplēša ordeņa kavalieriem šeit piešķīra aptuveni 3000 m² lielus grunstabalus. Rolands Blezūrs un kaimiņu padome noskaidrojuši, ka Bergos dzīvo ne pārāk turīgi cilvēki, kas agrākos gados ar sūru darbu iekopuši zemi — ārsti, skolotāji, strādnieki, pensionāri, daudzi mākslinieki. Viņiem šāds nepamatoti augsts zemes, novērtējums šķiet draudošs. Tas, viņuprāt, var beigties ar padzišanu no zemes par kuru nav iespējams samaksāt.

Pazīstamo selekcionāru Augustu Kundziņu sastāpām barojam visdažādākos meža putnus. Viņam

Tā nav baznīca. Tā ir Aivara Kreitusa māja, ko viņš būvē Juglas ezera krastā

Berģi februāra sniega. Foto — Uldis Briedis, *Diena*

Runā, ka šajā jaunceltnē paredzēts iekārtot priekš māju. Pēc tādas tā arī izskatās. Patlaban gan šīs ēkas celtniecība ir apturēta

Baraviku vietā izaugusi civilizācija

Ruta Brūvere ir viena no pirmajām, kas pēc kara, četrdesmito gadu beigās, sāka būvēties tagadējās Bergu ielas tuvumā. To lauk avizes aicināja: apbūvēsim

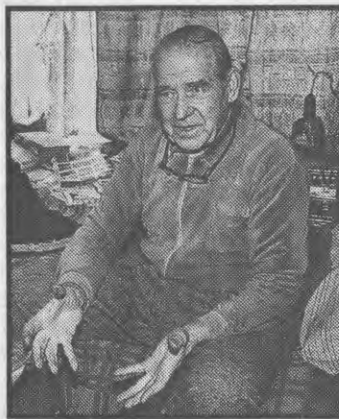
Berģus! Sākumā gribējānu nebija daudz. Cilvēki baidījušies būt privātmājas, jo tad jau viņus uzskatītu par naudas rausejiem. R.Brūvere nebeidzās.

Viņa ar rūpnīcas palīdzību saņēma apbūves gabalu, kas tolaik bija jaukā vietā — prom no Rīgas, bet ne pārāk tālu no pilsētas. Visapkārt mežs. Ar gadiem savrupā dzīve beidzās. Kur agrāk auga baravikas, tur tagad ir civilizācija. Apkārtnē piedzima. Juglas netāri ezera pludmale vairs nevilina. Kad tika uzcelta ūdenssūkņēšanas stacija, it kā sanitāros nolūkus aizliedza ezerā braukt ar laivām. To reiz visiem iedzīvotājiem bija laivas. Tagad par to un daudz ko citu stāsta tikai fotogrāfijas.

Ruta Brūvere un citi Bergu iedzīvotāji solās Rolandam Blezūram palīdzēt apzināt Bergu neseno vēsturi. Tie daudzus gadus daļēji nemaz nav Bergi, jo nodalīti gandrīz vai divos gabalos. Robežu pārvietošana un līdz ar to miestīņu nosaukumu maiņa notika Vosa laikos. Bergu vecākie iedzīvotāji to labi atceras un vēlas, lai nosaukumi un robežas atkal būtu kā agrāk. Taču ir maz cerību, ka pašreizējā Rīgas un Vidzemes priekšpilsētas vara to gribēs.

Autobusam jākursē, ievērojot sarakstu!

Vairākumu berģiešu, kā jau uzrādīja minētā aptauja, vairāk uztrauc nevis Bergu pārstāvja darbs Vidzemes priekšpilsētas valdē, bet gan ikdienas ķibeles. Visvairāk neapmierina autobusu satiksmi uz Rīgas centru. Saraksts gan ir sastādīts, bet autobuss bieži nebrauc. Vispirms kaimiņu padome par neregulāro satiksmi informēja Rīgas pašvaldības uzņēmuma *Tālava* direktoru Leonu Bernhenu. Viņš bija saprotošs un soļi palīdzēt. Kaimiņu padome ierosināja kaut vai samazināt autobusu braucieni skaitu, bet nodrošināt to kursēšanu stingri pēc saraksta. Pārrunas, protams, nelīdzēja. Ar saimnieciskiem darbiniekiem ir jārūnā fakti valodā. Tāpēc katru dienu, katru nedēļu tika vākta informācija par katru reizi, kad autobuss nokāvē vai vispār neizbrauc maršrutā. Palīdz Olegs, kas tirgojas ar pārtiku savā kioskā. Pārdevējs seko, vai sarakstā paredzētais autobuss pabrauc ga-

Selekcionāram Augustam Kundziņam nav naudas, lai izpirktu gados izkoptā dārza zemi. «Krievu laikos man kā selekcionāram bija lielāks dārzs nekā citiem, bet tagad to grib atņemt,» saka A.Kundziņš

Četrdesmito gadu beigās Ruta Brūvere bija viena no pirmajām, kas atsaucās avīzēs publicētajam aicinājumam: apbūvēsim Bergus!

Kaimiņu padomes dibinātājs Rolands Blezūrs tagad pievērsies privātajam biznesam

rām. Katru dienu gandrīz vairāki autobusi nepiestāj pieturās paredzētajā laikā. Īpaši bieži nebrauc pēdējais autobuss, tāpēc berģiešiem ir visai riskanti piedalīties Rīgas vēlinos pasākumos. Takss par braucieni nakti uz Bergiem, ierēķinot atpakaļceļu, pieprasā septiņus latus.

Nebijis pasākums Bergos notikā pagājušā gada maijā — vietējās mākslas dienas ar loteriju. Laimēt varēja gleznas un citus mākslas darbus. No četrdesmit apzinātajiem māksliniekiem ar saviem darbiem atnāca divdesmit astoņi. Sanestās loterijas balvas gleznotāji, tēlnieki un keramiķi izstādīja kādas ielas māju pagalmos. Ar loteriju kaimiņu padome vāca līdzekļus, lai atjaunotu vietējo autobusa pieturas nojumi, kur, ilgi gaidot autobusu, paslēpties no vēja un lietus. Atsaucība bija neticami liela. Visiem bija labi un pat ļautri. Ezernāla notika balī. Bija jūtam, ka pieaug pašapziņa, par šo notikumu sacīja Rolands Blezūrs. Svassar atkal būs svētki.

Par savāktu naudu celto autobusu pieturas nojumi drīz pabeigs. Tagad vismaz ir kur pielikt autobusu sarakstu. Pēlā gan to nost pat piešķrūvētu zem organizātikā stikla. Pie saraksta pielika zīmīti: «Šo autobusu sarakstu ir novietojusi Bergu kaimiņu padome, kas visiem darīs ziņāmus to uzvārdus, kas uzdrošināsies sarakstu noplēst.» Iedarbojās. Un saraksts netika noplēsts. Vēl paredzēts piestiprināt ziņojumu dēli. Jādoma arī par vēli, lai nojumē tumšā laikā spīdētu gaisma.

Ja kaimiņu padomei būtu nauda, Bergu ielā pēc vienošanās ar Satiksmes drošības departamentu tiktu izveidoti tā sauktie pakalniņi, kuri liek autovadītājam ierobežot ātrumu. Taču naudas nav. Varētu mēģināt ātrumu ierobežot ar ceļa zīmēm. Satiksmes drošības departaments varbūt atļautu uzstādīt zīmi, taču tā maksā 40 latus. Varbūt drīz kaimiņu padomi nāksies uzklauzīt arī Vidzemes priekšpilsētas valdei.

Jaunākais notikums Bergos — februāra sākumā vietējā pansionāta *Ezerkrastis* notika Jaunā gada savigriešanās vakars ar klātienē galdiem, dziesmām un dejām. Protams, arī to rīkoja kaimiņu padome.

Kas būtu, ja Bergos nebūtu Rolanda Blezūra? ♦

VĒSTULES

Vai astroloģija un horoskopi ir tik nekaitīgi?

Iemesls, kāpēc rakstu, ir šāds. Man kā kristietim baptistam būtu prieks Jūsu laikrakstā izlasīt arī kādu kristīgu sveicienu, iedrošinājumu, paskubinājumu vai skaidrojumu. Par individu un ģimeni, par sodienu un rītdienu. Īsi sakot — par dzīvi šo un Mūžīgo. Arī no krīstīgā skatījuma. Jūs iebildīsiet, ka tam vieta ir kristīgos izdevumos, protams. Taču to pašu tikpat labi varētu sacīt par astroloģisko prognozi — horoskopu regulāru publicēšanu. Tie kļūst pierasti kā laika ziņas. Tā varētu būt neapzināta (ja visi, tad mēs arī) vai arī mērķtiecīga (kaut kā jau tie ļautiņi ir jāsasaista un jākontrolē) ricība. Nesen bija liels satraukums par rietumnieciskā *McDonald's* ielašanās mūsu latviskajā vidē. Taču hamburgers vairāk vai mazāk ir saistīts ar mūsu vēderiem. Turpretim horoskopu mērķis ir padarīt cilvēku fiziski un garīgi atkarīgu — tāpat pakļāvīgu un atkarīgu būtni. Nu jau pat bērnu žurnāls *Bārbija* nevar iztikt bez horoskopiem.

Akmeni var mest arī kristiešu dārzīnā. Vai mūsu tā dēvētā kristīgā tauta tāda ir arī patiesībā? Vai tik tā dažkārt horoskopos nelsa biežāk kā Bibliē? Vai ikdienas saistīšana ar tiem nav tuvāka nekā palaušanās uz Radītāju? Arī tas jau nav nekas jauns Eiropā. Nedzīva, nespējīga, formāla kristietība. Eiropas katedrāles vairāk piepilda tūristi nekā dievlūdņi. Itāliju nesauksim par pagānu zemi, taču mafija joprojām jūtas varena. Un vēl. Kristieši dažkārt ir visai iecietīgi. Reformācijas vēsture rāda, ka baptisti bija vieni no pirmajiem, kuri sludināja un iestājās par apziņas brīvību un demokrātijas principiem (skat šodien lielīgi!). Varbūt tāpēc baptistu ir pilna Amerika? Baptisti uzskata, ka ne valsts varai, ne valsts skolai, pat ne ģimenei nav tiesību kādu cilvēku ne piespiest, ne aizkavēt ticēt Dievam. Tāpēc, respektējot citu uzskatus, gribe lūgt atzīt arī kristiešu intereses. Nenoncinot latviskās tradīcijas (folkloru) vai austrumu meklējumus, tomēr personiski esmu pārliecinājies un pārliecināts, ka cilvēkam ikdienā un sevišķi krustcelēs nepalīdz ne jautrā blūza vilkšana, ne egoistiskā iegrimšana meditācijās, ne ekstrāsens, ne arī horoskopi.

Pagājušā gada septembrī mūs visus satricēja prāmja *Estonia* pēkšņa nogrimsana. Un šogad Japānā zemeitricē dzīvību zaudēja pāri par 5000 cilvēku. Kur tad bija horoskopi? Māņi nepalīdz!

Palīdz Kristus! Iepazītais, dzīvais, klātesošais Kristus! Tātad mans priekšlikums ir vismaz tikpat regulāri kā horoskopos publicēt kristīgas svētkaperes. Tās varētu uzrakstīt vai nu garīdznieki, vai kristieši, ja viņiem to lūgtu, vai arī griezties pie visu Latvijas baznīcu vadītājiem, lūdzot viņus periodiski nodrošināt minētās publikācijas.

Ainars Bašitks,

Mateja baptistu draudzes mācītājs

Kad beigsies necieņa pret zemessardzi?

15.janvārī 20.00 man zvanīja Rolands K., ko nedaudz pazīstu, un lūdza aizbraukt uz Rēgas — Mālpils — Cesvaines ceļā trešo kilometru aiz Tumsēpes, kur viņš un viņa brālis Andris, braucot ar automašīnu *Opel*, bija ietriekusies kravas automašīnas piekabē, kura tumšā stāvējusi uz slidenas brauktuves bez gabarīta ugunīm. Smagās mašīnas vadītājs tai brīdī sarūnājies ar pretī braucošas mašīnas vadītāju, kas savukārt nebija izslēdzis projektorus, tā apžibinot braucēju mašīnā *Opel*. Tikai ārkārtīgi slidenais ceļš, kas neļāva braukt ātrāk par 35 km/h, paglāba brāļus no traumām. Taču šoreiz vēlos uzsvērt pavism ko citu.

Kad piebraucis izkāpu no mašīnas, redzēju stāvam *VAZ-2106* markas automašīnu nr.36 03 LAA ar policijas uzrakstu un krāsojumu, kurā atradās *CSDD* Salaspils iecirkņa kapteinis (spriežot pēc zīmotiem uz uzpīlēm) un rakstīja protokolu. Pavaicājis, no kurienes un kādā nolūkā esmu ieradies, teica, ka ļoti noderējis manis paraksts uz protokola ko no nepiederības personas. Udzirdot zemessarga apliecinību un stādījos priekšā. Par lielu izbrīnu, šis *CSDD* kapteinis rupji atteica, ka tādu apliecinību varot uzrādīt tikai trusiņiem, un draudēja iegāzt mani sniegā un atņemt apliecinību. Notikušā redzēja iepriekš minētie brāļi Rolands un Andris, kā arī mans jaunākais dēls Pēteris, kurš ir jaunsargs. Viņi nesaprata kapteina rupju un nekorektu izturēšanos. Jutos ļoti nelāgi, jo faktiski tika aizskarts mans zemessarga gods un cilvēka pašciena.

Ļoti lūdzu policijas un *CSDD* darbiniekiem būt korektiem attiecībā ar zemessardzi.

Jānis Zelcs,

Rīgas pilsētas 11.centra rajona 3.strēlnieku rotas zemessargs

Armijas dienas šutkas

Ļoti laicīgi — dienu pirms Padomju armijas svētkiem — *Dienas* galvenā redaktore saņēma mīlu apsveikuma kartīti. Uz vāka: «S *dyom* Sovetskoi armii i Vojenno — morskovo flota», bet iekšā: «Apsveicu svētkos. Lai piepildās ASK stadionā izteiktās tautas idejas.» Rakstītājs — zināmas nekustamā īpašuma firmas prezidents. Pat parakstu nav skopojies uzlikt.

Ak, nopriecājās *Dienas* un *Krēslas* līdzstrādnieki par gaumīgo joku un jau ķērās pie spalvas, lai atbildētu. Tomēr autora vārds

mulsināja — tādām nopietnam vi-

ram gan nepiedienētu tā spoko-

ties un izaicināt allaž patriotiski

modro likteni, sūtīt divdomīgus

apsveikumus nepazīstamiem cil-

vekiem. Tā prātojot, *Diena* grie-

za ripā minētā kunga tālruna nu-

mur.

«Vai dienā, par kādu apsveiku-

mu jūs runājat,» vada otrā galā

gluži nelaimīgs izdvesa kartītes

«autors». «Lai es kā represētais

sūtītu kaut ko tādu! Es pat krie-

vu armijā neesmu dienējis!» Vē-

lāk, apskatījis kartīti, nelaimīgais

atzina, ka viņa parakstu jautrie ap-

sveicēji redzējuši gan, bet atdā-

nājuši reti neprasmīgi.

Vai dienā, — nu laiks bija izdvest *Dienai*. Tad jau joks nav neko gaumīgs, bet drīzāk stulbs. Turklāt ne jau par Ulmani, Gaili vai Puļātu šutņiks uzdevies, bet par daudziem nepazīstamu un tāpēc neaizsargātu vīru.

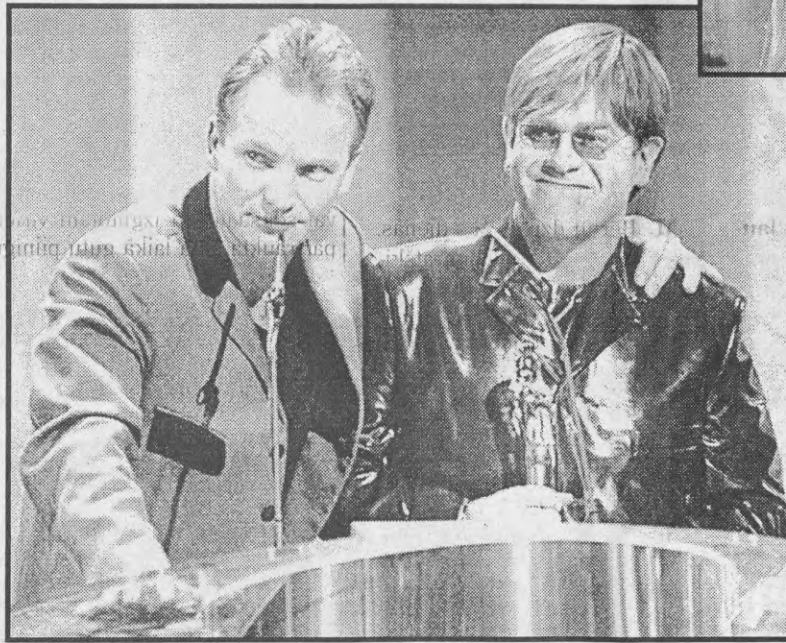
Cilvēkam oma sabojāta un arī *Dienai* prieks gājis secen. Tāpēc padoms tiem, kas pagodināti, tāpat kā *Diena*, — pirms priecāties, izdibiniet, vai jūsu jokus cenošo apsveicēju pulkā nemēģina iespraucies kāds pārprastais humora izjūtas samāitāts idiots. ♦

Pasniegtas gadskārtējās Britu mūzikas balvas

Rokzvaigzne Prinss, kas savā vārda vietā lieto simbolu, ar saņemto statueti rokā saka pateicības runu par gada labāko starptautiskā popdziedātāja titulu

Amerikāņu superzvaigzne, vampiriskā Madonna ar savu uzstāšanos izklaidē publiku Britu mūzikas balvas pasniegšanas ceremonijā Aleksandras pili Londonā 20.februārī

Popmūzikas «veterāni» Stings (attēlā pa kreisi) un Eltons Džons pozē fotogrāfiem brīdī pēc tam, kad Stings pasniegza E.Džonam balvu par dzīves nopelniem mūzikā gadskārtējās Britu mūzikas balvas ceremonijā. Foto—EPA—A.F.I.

ŠAHA KLUBS

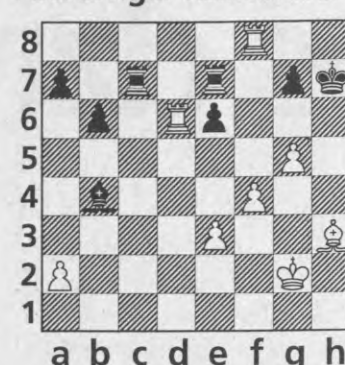
9.februāra pozīcijas atrisinājums

Baltie: Kg1, De2, Ta1, Lb2, Zg2, bb, c3, d3, e4, g3, h2.
Melnie: Kg8, Df7, Tt8, Lh3, Lh6, bb, b5, c6, e5, g6, h7.

Šī pozīcija izveidojās nesen notikušajā Latvijas čempionātā lielmeistares A.Ernestes un meistarkandidātes A.Meijeres partijā. Melnie, gūstot uzvaru, izpildīja meistares normu.

1. ... Lg4! 2.De1 Df3 3.d4 Lh3. Baltie padevās.

Patstāvīgai risināšanai

Gājiens baltajiem
Partija notika 1.Td8? baltie nepamānīja māta uzbrukuma iespēju. Pamēģiniet atrast spēcīgāko turinājumu!

Atbilde nākamajā *Šaha klubā*

Šaha klubu vada Latvijas meistare Astra Klovāne

SABIEDRĪBA

Mājas sākas ar siltām pusdienām

Sarma Kočāne

«Lūgt ir tik pazemojoši,» saka Latvijas Bērnu bāreņu fonda prezidente Sandra Brice un tūlīt piebilst: «Taču, kad pirmo reizi aizvedām uz bērnu namiem saziņotās lietas, sapratu, cik vajadzīgs ir tas, ko mēs darām. Mūs sagaida ar prieku un pateicību. Reizēm gadās — ierodamies kādā firmā, bet mums prasa: ko jūs nākat pie mums, nabagiem? Taču nabagi daudz labprātāk dalās savā mazumā. Bagātie bieži vien ir skopāki.»

Gaujasliču imitnieki koncertē ciemiņiem. Foto — Ruslans Cistjakovs

Krāsas —tas ir tik skaisti

Šoreiz fonda pārstāvju ceļi ved uz Cēsim, uz bērnu namu *Gaujasliči*. Tur notiek remonts. Direktore Austrā Eltermane labprāt pastāsta, ka ir atrasts optimāls variants remonta veikšanai — strādā bezdarbnieki. Grūtāk ir ar materiāliem. Ieraudzījuši, ka atvestas arī vairākas krāsu bunnas, direktore norīko: «Krāsas lieciet tepat, lai mēs par tām varam priecāties! Tas ir skaistāks, kas var būt!» Pērmajā rudenī bērnu namā bija mikrosporijas (ādas sēnītes) epidēmija. Pēc tās tika sadedzināti paklāji, segas, mikstās rotallietas. Tagad to visu vajadzētu no jauna sagādāt. Tajā pašā laikā Austrā Eltermane atzīst, ka bērni, ieraugot jebkuru atbrāvušos ciemiņus, tūlīt jautā —ko viņi mums atveda? Veidojas nēmeņu attiekums. Taču bērnu namu, kas šajās telpās mitinās tikai gadu, apciemo galvenokārt ārzemnieki, nevis pašmāju labdarības organizācijas. «Es pati agri zaudēju vecākus, zinu, ko tas nozīmē. Savulaik strādāju Latvijas bāreņu biedrībā. Redzēju, ka visi līdzekļi tiek izietoti galvenokārt pilngadīgo bāreņu aprūpei, kas jau ir pieraduši uzskatīt, ka sabiedrībai, nevis katram pašam, jā rūpjas par viņiem, jānārkārto viņu dzīve. Es sapratu, ka daudz vairāk tas viss ir vajadzīgs bērniem bāreņiem. Turklāt Rīgas bāreņiem ir viss, ko vien par naudu var nopirkt. Bēdīgāk klājas lauciniekiem.» — tā Sandra.

Pirmajā vakarā visi dzīvojas pa dušām

«Gribam sakārtot māju tā, lai te negribētos nospļauties, mest zemē papīrus un cigarešu galus. Te dzīvo bērni no trim līdz astoņpadsmit gadiem, lielākā daļa smēķē jau no septiņu astoņu gadu vecuma. Pret to mēs, protams, cīnāmies, bet nekas jau nav panākams uzreiz. No sākuma viss tika lauzts un plēsts, bet nu jau vairs telpas neposta. Iesākumā mēs gribējām noteikt —te stāvēs galds, te —gulta, te —skapis. Tad sapratām, ka tas mums neizdosies. Istabas tik un tā tika pārkārtotas pēc pašu imitnieku gausmes. Ja kāds uzturējās pats savu plauktu, tam ir jāatrodas pie īpašnieka gultņas. Ja vienā istabā ir četri šādi plauktiņi, katrs citāds...» stāsta direktore. Bērnu nams uz *Gaujasličiem* pārcēlās pagājušā gada 3.februārī. Pirms tam rajonā savā bērnu nama nebija. Tie, kam pie-

trūcis vecāku mīlestības, mitinājās Drabešu internātskolā. *Gaujasličos* atradās bērnu sanatorija. Turpat blakus ir slavenie *Ciruliši*, kas nu jau galīgi nolaisti un izdemolēti. Tāds pats liktenis sagaidīja arī bērnu sanatorijas ēku. Jau pēc bērnu nama nodibināšanas itin bieži pagalmā iegriezušās svešas kravas mašīnas, sūtītas pēc vairs neesošas sanatorijas inventāra. To tomēr izdevies nosargāt. Mājai ir pašai savā apkure, vienmēr silts ūdens. Pirmajā vakarā pēc ievākšanās audzēkņiem tika dota pilnīga brīvība —lai katrs dara, ko grib. Visi gājuši dušā! Pat pa vairākām reizēm. «No sākuma bērni bija ļoti nesatīcīgi. Notika sava veida cīņa —kurš diktēs noteikumus? Mēs, sanatorijā strādādami, bijām pieraduši tā —ko sakām, to arī dara. Šie bērni, kuri galvenokārt nāca no Drabešu internātskolas, tur savu gribu nebija varējuši uzspiest, jo dzīvoja starp pārcējiem. Te viņi ir kopā. Bija pie mums atbraukuši holandiešu speciālisti un jautāja, vai mēs esam apmācīti, kā ar šādiem bērniem jāstrādā. Mēs, protams, par kaut kādu apmācību pat dzirdējuši neesam!» atceras Austrā Eltermane. Līdz pilsētas centram ir pāris kilometru. Pēc pārcelšanās visi bērni katru brīvi brīdī skrējusi uz pilsetu. Nu jau turas pie mājām. —kā dienā gājīs, lai kādas atziņas, so di un bāreņiem sapemti skolā, te ir viņu mājas, kur sagaida siltums un garšīgas pusdienas.

Daudzbērnu «ģimenei» nav kur dzīvot
«Es sapņoju par to laiku, kad varēšu sēdēt ar lokotiem nāzīņiem un būt tikai direktore. Tagad man biežāk iznāk strādāt ar cirvīti,» saka Austrā. Kopā ar bērniem viņa iet fīrīt apkārtni, izcirst krūmus un atzīst, ka vislielākā vērtība ir unikālā aina, kādu neatrast citur Latvijā. Mežā mēdz izvest un izgāzt atkritumus. Bērni visu sakopj. Turpat blakus ir aizsardzības spēku vasaras nometne. Bērni iet tīrīt arī nometnes parku. Karavīri pa vasaru iedevuši armijas velosipēdus —biļis ar ko braukāt uz

Daudzbērnu «ģimenei» nav kur dzīvot

«Es sapņoju par to laiku, kad varēšu sēdēt ar lokotiem nāzīņiem un būt tikai direktore. Tagad man biežāk iznāk strādāt ar cirvīti,» saka Austrā. Kopā ar bērniem viņa iet fīrīt apkārtni, izcirst krūmus un atzīst, ka vislielākā vērtība ir unikālā aina, kādu neatrast citur Latvijā. Mežā mēdz izvest un izgāzt atkritumus. Bērni visu sakopj. Turpat blakus ir aizsardzības spēku vasaras nometne. Bērni iet tīrīt arī nometnes parku. Karavīri pa vasaru iedevuši armijas velosipēdus —biļis ar ko braukāt uz

Latvijas Bērnu bāreņu fonda atvestās dāvanas

TIESAS ZĀLĒ
Tu maniem bērniem ausis negriezīsi!Andris Puriņš, speciāli *Dienai*

Motodeltaplanierisma entuziasti 1989.gadā nodibina klubu *Mavia*. Tajā iestājas arī Elmārs M. Viņam tobrīd ir 32 gadi un nepiepildīts bērības sapnis par lidošānu. Viņš iepazīstas ar 37 gadus veco Viktoru Č. Viņi abi sāk būvēt personiskos deltaplānus. Tad sākas «polu bums», un *Mavia* faktiski sašķēlas —viņi grib, iznātojot klubu transportu, nodarboties ar biznesu, otro, to skaitā Elmāru, aizrauj viņu lidot. Viktors pieder pirmajiem.

1992.gadā klubs izjūk. Lielākā daļa biedru savās savas personiskās ieguldito mantu, tehniku, instrumentus no kluba aiziet. Arī Elmārs un Viktors. Tajā laikā Elmāram ir sarežģīti ģimenes dzīve, un viņš pusgadu nodzīvo Ādažos pie Viktora, palīdz viņam būvēt māju, pabeigti iesākt deltaplānu. Elmārs ir cilvēks, par kuru tauta saka —«zelta rokas».

Kad Elmārs izšķiras no sievas, viņa aprīpē paliek divi nepilngadīgi bērni. 1993.gadā viņš ar tiem apmetas dzīvot pie savas mātes pensionāres Jumpravas pagasta Kaktiņu mājās.

Taču Viktoru tas neapmierina, jo Elmārs viņam ir izdevīgs. Viņš regulāri zvana, šād tad atbrauc, piedāvādamis atgriezties Ādažos, strādāt Jūrmalā ar savu deltaplānu par pilotu. Pašam Viktoram lidaparāta vairs nav, viņš to ir pārdevis.

1993.gada jūlijā Viktors piedāvā deltaplānu izdevīgi pārdot. Elmārs kategoriski atsaka —viņam lidaparāts ir daudz vairāk nekā vienkārti

lieta, kam ir noteikta naudas vērtība. Viktors sāk draudēt. Tā ir pirmā reize, kad viņš izšķīrās naidīgi. Aizbraucot Viktors vēl piebilst: «Nākamajā reizē es nebišu viens.»

Un tiešām, augustā viņš atbrauc kopā ar kādu Igoru vieglajā automašīnā un mikroautobusā. Pieprasa deltaplānu un detaļas.

«Es neko nedomāšu,» Elmārs paliek pie sava. «Tā manta ir mana. Kāpēc citi man nekā neprasā, ja jau es esmu vairāk pamējis?»

Taču Viktors Elmāru ir pietiekami iepazīnis, un ir labs psihologs. Tiek bēdēta arī viņa māte —ja dēls nedarīs, ko viņam liek, varot noņemt mājas un bērniem kaut kas notikt. Tomēr, nekā nepanākušī, viņi spiesti aizbraukt. Aptuveni gadu draudi ne vienreiz vien atkārtos.

Visu šo laiku Elmārs ir pastāvīgā trauksmes stāvoklī. Viņš strādā gadu kalte par atslēdznieku mehāniķi, bieži ir prom no mājām. Pienāk 1994.gada 6.augusts. Viktors Č. atkal brauc pie Elmāra uz Kaktiņiem. Viņam līdzi ir Viktors Š. un Ivars G., kuriem viņš iestāties, ka Elmārs piesavinājies kluba mantu, ko vajagot atgūt. Baltā *VW -Passat* markas automašīnā ierīpo Kaktiņu sētā. Mājas ir tikai māte ar bērniem —piecgadīgo puisti un vienpadsmit gadus veco meitiņu. Elmārs ir darbā. Vīri kāpi mašīnā un brauc uz kalni Kaibālā.

Ieraudzījis trīs pazīstamus cilvēkus, no kuriem viens ir Viktors Č., Elmārs satrūkstas. Viņš apjauš, ka šoreiz viss ir ļoti nopietni. Abi Viktori izturas skali, agresīvi, lamājas —viņu pusē ir spēks. Lai atdo-

dot deltaplānu, tad likšot mierā. Māja gaidot otra mašīna, tā ka māte un bērni ir ķīlnieki.

Ivars G. sarunā neiejucas. Viņš jau faktiski līdzi atbraucis, lai sarunātu ar Elmāru par reduktoru atļauju modeļiem. Vēlī Elmārs cenšas abus Viktorus nomierināt.

«Nav ko mazošties!» Viktors Š. uzkliež. «Jāgrūž tik mašīnā, un braucam! Citādi var gadīties, ka viņam vēl pavaskausu pārsit. Kad atjēgsies slimnīcā, tad viņam pasniegs bērnu ausis!»

«Ej, atprasies no darba!» pavēl Viktors Č. Elmāram nekā cits ne- atliek kā paklausīt. Viņš samēklē kaltes meistaru Vilni S., kas vēlāk liecinās: «Elmārs acim redzami bija satricēts un bāls. Varēja redzēt, ka cilvēks nav savā ādā un knapi valdījas, viņš nezināja kas notiek mājā. Teica, ka atbraukuši tie paši, sola nodedzināt māju, bērniem ausis nogriezt, prasījuši no viņa deltaplānu un motoru. Es ierosināju viņus aizturēt un iekautīt, bet Elmārs tādu variantu nepieņēma, bet mājā esot otra mašīna. Lai izsaukot policiju vai zemessargus.»

Kaltes meistars steigšus uz kanto- rī, kur ir telefons. Viņš zvana uz Lielvārdes policijas iecirkni vietē- jam policijas iecirkņa inspektoram, zemessardzei, taču jēgas nekādas. Atlika vienīgi gaidīt, kad kalte at- griezīsies dežūrējošā mašīnā, lai vīri varētu braukt uz Elmāra mājām.

Bet *VW -Passat* jau atkal ir Kakti- ņos. Kamēr abi Viktori rosās ap mašīnu, atver bagāžnieku, nolaiž aizmugures sēdekli, lai varētu ie- kraut izjaukto motodeltaplānu, El-

mārs liek mātēi ar abiem raudša- ģiem bērniem aizlavities uz pirtīgu un tur paslēpties. Taču Viktora Č. skatienam tas nepaliek nepamanīts.

Elmārs jau kuro reizi mēģina pārliecināt Viktoru Č., ka deltaplāns un pārējās mantas pieder viņam. Atbildes vietā —tikai lamas, drau- di izrēķināties ar bērniem, māti, nodedzināt māju.

«Es centos novilcināt laiku, jo domāju, ka atbrauks zemessargi vai policija,» Elmārs vēlāk stāstīs izmeklētājam. «Vienu brīdī Č. patei- ca, «būdu j... tvojā maķē», bet Š. teica, ka jāsauc papildspēki. Es nezināju, ko iesākt, man vajadzēja kaut ko darīt.»

Viņš atkal ieiet mājā. Mātes istabā no skapjaugās noņem trīsli- niņu karabīnes «nogriezni» un patronas. Pirms gadiem desmit viņš to izvilcis no lūznu kaudzes, no- tirijis, piemeistarojis koka daļas, un pateicis mātēi, lai briesmu gadīju- mā šauj gaisā, varbūt kāds izdzir- dēs un atteigsies palīgā.

Pielādējis ieroci, Elmārs iziet pagalmā, kur zālītē, uz elkoņa at- balstīties, gulšņā Viktors Š. Blakus viņam stāv Viktors Č. Viņi mierīgi noraugās Elmāru, kad viņš nāk klāt ar ieroci. Tas šķiet tik nenopietni, turklāt visi zina, ka Elmāram mīlmielīga daba. Viktors Č. neapzināties, cik tālu viņš pats no- vedis.

«Tu neiesi pie manas mātes!» Elmārs iesaucās un no vairāku me- tru attāluma iesāva viņam galvā. Tas notika tik negaiditi, ka abi pārie- it kā apstulba. Mīrkli pārlādējis ie- roci, Elmārs iesāva galvā ar zālītē

Tie, kas dimantus meklē,
nenēsā tos un neprot nēsāt.
Tie, kas dimantus nēsā,
ir aizmirsuši laimi
tos meklēt un atrast.

Ojārs Vācietis

Skatīties uz saules pusi

Antra Krastiņa, speciāli Dienai

Ir cilvēki, kuru klātbūtne uzlādē un nomierina. No viņiem strāvo labestība, un katrs viņu vārds atstumj rūpes un raizes malīnā. Vismaz uz brīdi. Šajos cilvēkos mīt Mīlestība. Mīlestība ir viņu acis, rokas, pat telpa, kurā viņi atrodas, ir mīlestības pilna...

Alksņu ģimene dzīvo Ikšķilē. Uldis Alksnis ir Latvijas Universitātes atpūtas un ceļojumu centra *Impro* prezidents, viņa sieva **Mudite** — *Impro* ceļojumu konsultante. Viņu vecākais dēls **Andris** mācās Lielvārdes 1.vidusskolā, meita **Ilze** Rīgā, Ziemeļvalstu ģimnāzijā, bet **Juris**, nīpris un darbīgs puika, Ikšķiles vidusskolā.

Jūs esat stipra ģimene. Kas ir un kam jābūt stipras ģimenes pamatā?

M. Vai esam stipri? Nezinu, es nekad par to nedomāju. Mēs visi dzīvojam, izjūtot cits citu. Tāpēc mums ir labi. Tas *kaut kas* mūs vieno un viss. Vai to maz vajag analizēt un censties izprast? Tas pieder mums, un citiem par to nav jāstāsta.

U. Divdesmit kopdzīves gadus piedzīvots daudz laba... To neviens nevar izārdīt.

M. Strīdi jau gadās, bet...

U. ...nekādi neizdodas kļūst ilgāk par divām dienām. Daudz mana laika vienmēr aizņemis sabiedriskais darbs un pieņēmumi.

M. Reizēm sanāca dusmas — kāpēc tieši Uldim jābūt tam, kurš visu dara un organizē? Tad visu mierīgi pārdomāju un sapratu — ja viņš tā dara, tad tam tā jābūt. Vispirms jau tāpēc, ka šī nemīļīgā darbošanās bija nepieciešama viņam pašam.

U. Man tāds raksturs — līdzko atrodu labu, interesantu ideju, gribas to realizēt. Pārliecības par sevi — varu vai ne.

M. Tikai tagad, kad pati strādāju, cik ilgi vajag, saprotu, ka nepāņotās vakācijās vai pat telefona zvana dēļ darba diena var ieilgt par vairākām stundām. Bet — ko lai dara? Darbs prasa savu. Bērni vairs nav mazi, pagādis un atdzīšus zupu uzsilidis pašī. Darbs *Impro* krietni vien mainījis ierasto dzīves ritmu. Paldies Dievam, ka bērni jau lieli, citādi nevarētu atļauties strādāt. Kad skolā sāka iet lielākie — Andris un Ilze, strādāju Ikšķilē un biju iekārtojies tā, lai varētu bērnus aizvadīt uz skolu un sagaidīt pārnākam. Ari Juri pirmajos mācību gados sagaidīju un pavadiju, bet tagad viņu sagaida tikai kaķene.

Mēs pārdorājamies vēlāk, katrs no citas puses. Andris pēc vidusskolas beigšanas grib studēt ekonomiku, Ilze vēl nezina, kas viņu interesē visvairāk, bet Juris jau tagad mēģina taisīt savu aviāzi. Nosaukumu izgudroja — *Brimmac*. Ja dzīve iznāk, tad tā būs par skolas avīzi. Visi pieci satiekamies tikai pie vakariņu galda.

Vai bērni jums uztic savas problēmas?

M. Pagaidām nekādas problēmas nav bijušas. Ilzei ir piecpadsmit gadi. Daudzi saka — bīstams vecums. Kāpēc bīstams? Manuprāt, ļoti labs vecums. Tikai nedrīkst zaudēt kontaktu ar bērnu. Ja gribu, lai viņa man atklāti stāstītu par saviem pārdzīvojumiem un piedzīvojumiem, man tikpat atklāti jāstāsta par sevi. Tā arī daru.

U. Mēs bērniem ticam. Viņi to jūt un mūsu uzticību atsaņo. Kaut kad taču jāsaņk atbildēt par sevi un savu rīcību! Bieži vien bērni nāk uz *Impro* un mums palīdz. Par padarīto viņiem samaksājam. Ar šo naudu viņi var darīt, ko grib, mēs neprasm — kur liki? Katram paredzēto kabatas naudu ikdienas vajadzībām iedodam nedēļas sākumā. Vai viņi to iztērē jau pirmajā dienā vai sadala pa dienām, tā ir viņu problēma.

M. Ja savās prasībās būsim pārāk kategoriski, bērni nekad neko neprasīs, jo baidīsies no noraidīšanas atbildes.

U. Nevienš negrib būt tas slīktais — aizlīdzējs. Tāpēc, kad Ilze prasa atļauju iešanai uz balli, Mudite meitu sūta pie manis. Un es atļauju. Ja neatļautu, pirmās divas reizes meita paklausītu un neietu, bet trešajā reizē vairs neprasītu, aizietu slepus vai samelotu. Jo vairāk vecāki bērniem aizlīdz, jo pašiem grūtāk aizliegumus izkontrolēt.

M. Bērniem nekad, pat vislielākajās dusmās, nedrīkst teikt — tu esi slīkts. Ja tā teiks, viņš arī kļūs slīkts. Bērni jāmīl un jāuzslavē par katru labi paveiktu darbu un jāsaņem viņiem labi vārdi. Labais vairo labo. Es patiešām jūtos laimīga, kad mans atpoddzīvētais gadu vecais dēls piezvana un saka — mammu, brauc mājās ātrāk! Vai arī — nāc, apšedies man blakus, parunāsimies!

Uldi, jūs vairākus gadus organizējat tautsudziesmu maratonu. Vai pats tajā piedalījāties?

U. Ar to nodarbojos jau piecus gadus. Es vienmēr atrādišu darbu, ar ko sevi apkraut. Katru gadu saubos — organizēt vai ne?

Alksņu ģimene. Foto — Vitalijs Stipnieks, AFI

Bet gan jau maratons notiks arī šogad. Pirmos gadus skrēju arī pats. Man patīk skriet garās distancēs. Klasisko maratona esmu noskrējis divdesmit, Mudite — trīs reizes. Bija laiks, kad regulāri skrējām visi, bet tagad nav laika. Tik intensīvu strādāšanu — divpadsmit un vairāk stundu ik dienas visu nedēļu — ilgi nevar izturēt, zūd darbaspējas. Pienāk brīdis, kad «jāatslēdzas».

Izvelaties *Impro* maršrutus?

U. *Impro* ir mūsu bizness, no tā mēs dzīvojam. Lai noturētos un neizputētu, jāmacās dažādot, pilnveidoties un ieinteresēt cilvēkus par mūsu piedāvāto precī — ceļojumiem. Bet, lai to veiksmīgi darītu, pašam jāzina, kāda ir tā prece, kuru klientiem piedāvā! Tāpēc esmu izbraucis gar drīz visus *Impro* maršrutus. Vislabāk patika ceļot pa Norvēģiju un Itāliju.

Dzīvot Ikšķilē — tas ir apgrūtināši vai tā ir priekšrocība?

U. Noteikti priekšrocība. Ikšķilē atrodas tuvu Rīgai; tā ir klusa un mierīga vieta. Tieši tāda,

kāda mums vajadzīga. Mājās mēs atpūšamies no ikdienas steigas un Rīgas trokšņa.

Kas jāliek veiksmīgas laulības, laimīgas ģimenes pamatā?

M. Galvenais — cieņa citam pret citu. Katram pašam sevi jāaudzina un jāveido visu mūžu, jo ar gadiem vērtības un prasības mainās.

U. Vienmēr jācenšas otru saprast.

M. Vīrietis sievieti nekad līdz galam neizprast...

U. Var jau būt. Tad vismaz jāizliekas, ka saprot. Spēles noteikumi jāpieņem abiem, un katram savu reizi jāpiekļāpjas.

M. Abiem jāsaplābā labestība.

Kas jūs satrauc?

M. Cilvēki pārāk daudz savas enerģijas tērē uztraucoties par lietām, kuras viņi nevar ietekmēt. Es cenšos izvairīties no liekiem satraukumiem. Mani nesatrauc ne prezidenta, ne ministru gaitas; es uztraucos par to, kas ir apkārt, vīstuvāk man — par savu ģimeni, darbu.

U. No problēmām reizēm va-

jag aizmukt — kādu brīdi paslēpties citā, tikai savā pasaulē.

Jums ir ģimenes tradīcijas?

M. Bērnu dzimšanas dienas. Katra no tām ar kaut ko atšķiras, bet vienmēr visi esam kopā. Pagājušajā gadā Ilzei uzdāvinājām braucieni uz Parīzi.

U. Juris man prasa — Ilzei uzdāvināji Parīzi, mammai — Sāremā salu... Kādu ceļojumu uzdāvināsi mums? Kā lai uzdāvinu, ja viņam dzimšanas diena martā, skolas laikā?

Jūs ticat horoskopiem, liktenim?

M. Ja rakstīti kas labs, ticu, ja slīkts — izliekos, ka tas uz mani neattiecas. Reizēm gan tie vairāk uzjautrina, nekā vieš ticību. Mans liktenis bija sastapšanās ar Uldi.

U. Uz horoskopiem skatos skeptiski, bet liktenim ticu. Ne jau sīkajos notikumos, bet lielajos un nozīmīgajos liktenis mūs vada.

Tāču, lai arī ko pareģotu horoskops un darītu liktenis, uz katru lietu un notikumu vajag skatīties no gaišās puses. ♦

Psihologa dienests

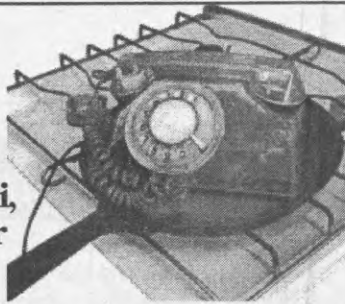
Konsultē organizācijas *Glābiet bērnu* Uzticības telefona darbinieks Pēteris Mežulis

Šoreiz ieskicēsim «lielo padsmītnieku» (tā varētu saukt 16 gadīgos pusaudžus) problēmas klasē un ģimenē. Šis vecums vairāk vai mazāk ir sarežģīts gan zēniem, gan meitenēm. Un ne tikai fiziski, bet arī garīgi.

Šim vecumam ir izteikts egocentrisms. Tas nozīmē, ka pusaudža pasaules modeļa centrā ir viņš pats. Visi citi ir tikai — pārējie, apkārtējie. Visus pārveidojumus pusaudzis iecer izējt no sevis, piemēram, lai kaut ko sasniegtu, ir jārikojas tieši tā un ne savādāk, tā kā to ir izdomājis viņš. Pat, ja viņam izrādās taisnība, vecāki, galvenokārt, vispirms saskatīs pieļautās kļūdas. Labu grībēdami viņi cenšas bērnam ieteikt pareizo situācijas risinājumu, bet tas jau grauj pusaudža pašapziņu.

Tas pats process ir vērojams arī divu pusaudžu draudzībā — satiekas divas egocentriskas pasaulītes. Viss ir labi līdz tam brīdim, kad ir jāizšķiras par labu savam egocentrismam vai kompromisam, kas varbūt nemaz nav tik liels, toties dažreiz ir grūti atteikties no kaut kā sava. Te nu ir jāapstājas un mierīgi jāpadomā — kas man ir vērtīgāks — kāds savs princips vai šī draudzība. Ja sev ir atbildēts, ka princips ir vērtīgāks, tad arī šo draudzību ir cauri, tur nekā vairs nevar darīt.

Par to, kas uztrauc sirdi un dvēseli, kā arī par jauniem veikalēm, pakalpojumiem, aktuāliem notikumiem un pasākumiem,

zvaniet pa tālruni 213907

Nav pareizi, ka pusaudzim tiek pārmests, ka viņš ir «viens riebigis egoists». Katra egocentrisma pamatā ir barjera pret apkārtējiem un šādi izteicieni šo barjeru tikai stiprina, jo pusaudzim ir reāls pamats uzskatīt sevi par neatzitu un nesapratu.

Jebkurai egocentriskai personībai ir vajadzīga atzišana un tikai šī atzišana varētu mazināt egocentrisma barjeru. Un tas nozīmē, ka risinājums šiem konfliktiem varētu būt šāds — palīdzēt samēklēt pusaudzim veidu kā viņš sevi var apliecināt. Tas varētu būt gan sports, gan māksla, gan vēl kaut kas cits. Vecāki var ieteikt, var samēklēt, bet uzspiest ar varu — to gan nē.

Zvaniet mums un parunāsimies konkrētāk — tālrunis 222563 katru pēcpusdienu no pulksten 16.00 līdz 22.00, adrese — a.k. 40, Rīga — 46, LV — 1046. ♦

Sadzīve

Pagājušajā gadā uz 12 mēnešiem abonēju žurnālu *Oskars*, taču ne novembri, ne decembri žurnāls tā arī nepienāca. Redakcijā man paskaidroja, ka žurnāli netika nodrukāti naudas trūkuma dēļ. Tomēr no šā gada sākumā *Oskars* atkal iznāk, un to var gan pasūtīt, gan arī nopirkt kioskos. Sakiet, lūdzu, vai tie, kas abonēja žurnālu pagājušajā gadā, nekādu kompensāciju par nenodrukātajiem numuriem nesapņems?

B.Sārmane Rīgā

Naudas trūkuma dēļ žurnāls *Oskars* pagājušā gada pēdējos divus mēnešus tik tiešām netika nodrukāts.

Redakcija atvainojas saviem lasītājiem un at-

gādina, ka naudu par neiznākušajiem žurnāla numuriem pasūtītāji var saņemt atpakaļ. Jums jāierodas žurnāla redakcijā Smerļa ielā 3, līdz nēmot pagājušā gada abonenta kvīti. ♦

Speciālista konsultācija

Vai tiešām prezervatīvs ir vienīgais kontracepcijas līdzeklis, ko var izmantot vīrietis? Vai ir vēl citi viriešu kontracepcijas veidi? Pastāstiet par tiem sīkāk Aivars K. Jelgavā

Atbild medicīnas zinātņu doktore Melānija Orleāna

Pārtrauktais dzimumakts

Reizēm to var izmantot, bet tas nav drošs izsargāšanās veids (no 100 pārtrauktajiem dzimumaktiem 10 — 30 gadījumos grūtniecība tomēr iestājas). Turklāt pārtrauktais dzimumakts nesagādā pilnīgu baudu sievietei (jābūt supervirietim vai seksuāli ļoti izglītotam virietim, lai sieviete pārtrauktā akta laikā gūtu pilnīgu baudu) un atstāj nelabvēlīgu ietekmi uz organismu. Ja vīrietis bieži pārtrauc dzimumaktu, viņam var rasties dzimumlocekļa priekšdziedzera audzējs.

Hormonāla kontracepcija

Pasāk pasaulē notiek plaši pētījumi par hormonāla kontracepcijas pielietojumu viriešiem. Tiek meklēti tādi sintētiskie hormonpreparāti, kas būtu nekaitīgi organismam un vienlaikus mazinātu vai pārtrauktu spermatozoidu veidošanos. Šie pētījumi saistīti ar zināmām grūtībām, jo spermatozoidu veidošanās ir ilgstošs process (divi, divarpus mēneši).

Lietojot šādas tabletes vai injekcijas, iespējams arī bīstamas blakusparādības — viriešu *libido* vai potenci samazināšanās. Tāpēc hormonāla kontracepcija kā viriešu kontracepcijas līdzeklis ir nākotnes jautājums.

Kontraceptīvā vakcīna

Viens no jaunākajiem pētījumiem kontracepcijā saistīts ar pretapaugļošanās jeb kontraceptīvās vakcīnas pielietojumu. Vakcīna jau radīta, bet — ja baka vakcīna stimulē imūnsistēmas dabisko reakciju pret sliktību izraisošajiem mikroorganismiem, tad kontraceptīvā vakcīna ir pret-

biska iekļaušanās imūnsistēmā, kas aizkavē spermas produkcijas veidošanos un izjauc normālus cilvēku dzimstības procesus. Vakcīna kā iekļaušanās virieša imūnsistēmā ir bīstama arī *AIDS* izplatības dēļ. Ari šī slimība saistīta ar izmaiņām imūnsistēmā. Tāpēc speciālisti vēl joprojām diskutē par šīs vakcīnas pielietojumu.

Sterilizācija jeb sēklas vadu nosaitēšana

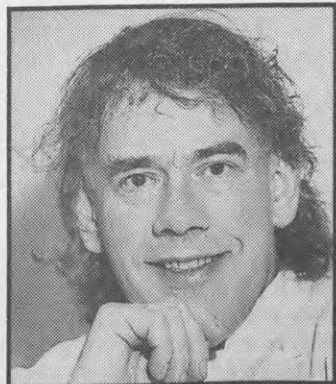
Tā ir visdrošākā viriešu kontracepcijas metode, ko plaši lieto Ķīnā, Indijā, ASV, Anglijā, Holandē un Skandināvijas valstīs. Pasaulē sterilizēti jau ap 45 miljoni viriešu. Pēc viriešu sterilizācijas grūtniecības iestāšanās sievietei no simts izdarītiem aktiem iespējama 0,15 — 1 gadījumā. Tas var būt notik, ja operācijas laikā spermatozoidi jau bijuši sēklvadā. Tāpēc virietim pēc sterilizācijas divas nedēļas jālieto arī citi kontracepcijas līdzekļi.

Operāciju veic, izdarot nelielu griezumumu sēklnieka ādā un pēc tam attiecīgi apstrādājot sēklas vadu (sēklas vada gadus nosien, piededzina vai tajos ievada sēklas vadus aizaudzējošu ķīmisku vielu — fenols + *cyanocrylate*). Sterilizācija īpaši populāra kļuva pēc tam, kad Ķīnā radīja metodi, kas ļauj šo operāciju veikt, neizdarot griezumumu sēklniekā — tā ādu caurdur ar asu adatveida priekšmetu. Jaunā metode saīsina operācijas laiku un brūce ātrāk sadzīst. Pēc operācijas rodas mazāk komplikāciju un nepaliek arī rēta.

Atgriezenisks process virieša sterilizācijas gadījumā ir ļoti sarežģīts — tad nepieciešama smalka, pedantiska, ar mikroskopu palīdzību veicama operācija. Taču arī pēc tās spēju radīt pēcnācējus atgūst mazāk nekā 50 procenti viriešu. ♦

Mielasts ar Mārtiņu Vincentā

Konsultē restorāna *Vincents* pavārs direktors **Mārtiņš Ritiņš**, speciāli Dienai

Mārtiņš Ritiņš, Foto — Gunārs Janaitis

Bouillabaisse

Pasāk *Vincentā* vispopulārākais ēdiens ir *Bouillabaisse*. Kopš tā parādījusies ēdienkartē, es dažreiz nemaz nepagūstu pagatavot tik porciju, cik pasūta. Un kas tā ir par pārmaiņu pēc galas ēdieniem! Kad saka — zivis, prātā ir viegls, veselīgs un atspirdinošs ēdiens. Kad saka — gaļa, iedomājas smagu, grūti sagremojamu barību. Man dažā apmeklētāji jautā, kāpēc es ēdienkartē vienkārsi nerakstu — zivju zupu.

Zīmējums — Romāns Vitkovskis

tas viss ir jāved no ārvalstīm, tad vēl jāpieskaita muiža un nodokļi, un uzcenojumi... Turklāt visi šie dārgumi ir saldieši, tāpēc zaudējuši kvalitāti. Taču, ja nav izvēles, tad vai nu mēs to visu pieņemam, vai aizvietojam ar citām zivīm. (Japānā uzskata, ka svaigā zivs ir tikai tā, kura pati pārlec pāri letei.) Mazos zvejniekus es pilnīgi aizstāvu un zinu, ka tas, ko viņi ir noķēruši un pārdod, ir glūzi svaigs. To nevar teikt par lielām kugēm, kas vienā lebraucienā jūrā ir sešas septiņas dienas un zvejo ar milzīgiem tīkliem. Tas sabojā zivi un vēl tās visu šo laiku tur uz ledus — kas tad tās vairs par svaigām zivīm? Bet kur tad paliek mazo zvejnieku prece? Tirgū redzu — zivis cērt ar cirvi no lielām blokiem. To nu kategoriski nedrīkst darīt.

Taču pilnīgi pieņemams ir aizvītot manā receptē minētās zivis ar citām. Varat apciemot vairākus Francijas restorānus — nekur jūs neatradīsiet vienu un to pašu recepti mats matā. Pavāri gatavo zivi pēc viena principa, bet pēc savas gaumes un no pieejamām zivīm. Es saku — nāciet

uz *Vincentu* un nobaudiet šo kolosālo zupu. Tā ir gatavota no svaigām zivīm, kuras ievadam no Zviedrijas.

Bouillabaisse — izrunā bulja-baiz. Šis zupas dzimtene ir Dienvidfrāncijā, Provansā. Zupas sastāvā ir dažādas zivis un jūras zvēri, sipoli, tomāti, baltvīns, olīvu eļļa, ķiploki, safrāns un garšaugi. Es uzskatu, ja ēdiens ir pareizi sagatavots, tad garšīgas būs gan zivis, gan pats buljons. Es kā pavārs esmu pilnīgi pret buljona kubņiem vai pulveriem, vienai — vai tas būtu vistas, liellopa vai kāds cits. Izvairieties arī no restorāniem, kuros piedāvā delikatesu — omāru, garnelū jeb jūras brūnurupeču — zupas, ja ēdienkartē šis delikateses nav minētas arī citos ēdienos. Tad varat būt drošs, ka tās nav svaigi gatavotas vai ir no bundziņām. Bieži pavārs samet visu katlīnā un savāra, un domā, ka nu laba vira ir gatava. Taču tā varētu būt vēl labāka, ja pavārs ievērotu dažus principus.

Dārzeņi. Jāsgriež smalki.

Vīni. Vienaļa, kādus vīnus lieto, tie ir labi jānovērt, lai izga-

rotu alkohols un vēl jāpavāra, lai noņemtu skābumu.

Ūdens. Katru reizi jālieto tikai auksts ūdens, jo, kad buljons sāk vārīties, karstums izvelk visas nevajadzīgas vielas, uznes tās virspusē, kur tās var nosmelt. (Ja to nedara, buljons ir duļķains.)

Buljonam ir tikai maigi jāvārās. Ja tas vārīsies strauji, putas radīs duļķes. Buljoni, atkarībā no to sagatavošanas veida, ir dažādi — viegls, skaidrs vistas buljons, brūnais vistas buljons, dārzeņu buljons, teļa buljons, viegls jauncūpa buljons utt. Katram ir sava īpatnība un gatavošanas veids.

Bouillabaisse ir zivju buljons ar mazu variāciju speciāli šai receptei. Šo buljonu var lietot vairākiem zivju ēdieniem vai mērcēm. To var pagatavot vairāk nekā vajadzīgs attiecīgajā reizē, saliet mazos trauciņos un ieliek saldētā un tad lietot pēc vajadzības, bet iesaku to izlietot mēneša laikā. Vislabāk jūras noderēs butes asakas, bet sāļi gan katrreiz lietot pašas beigās.

Zivju buljons

400 g smalki sagrieztu zivju

asaku, 100 g sagrieztu sipolu, 30 g olīvu eļļas, 250 g austersēņu kātiņu un šampinjonus, 200 ml baltvīna, 500 ml ūdens, svaigi garšaugi (pētersīļi, dilles, rozmarīns, koriandrs), 2 lauru lapas.

Tas ir mans tradicionālais zivju buljons. Bet *buljabaizam* jāpieliek klāt vēl safrāns, cik var atļauties, 4 ķiploka daiviņas, 2 ēd.k. tomātu pastas, 4 tomātus.

1.Sasvīdini sipolus, ķiploku daiviņas sviestā 2—3 minūtes bez apbrūnāšanas.

2. Pieliec klāt zivju asakas, sēnes un turpini svidināt 5 minūtes.

3. Ar zivju asakām kopā pieliec safrānu.

4. Ieliec tomātu pastu un tomātus, svidini visu vēl 5 minūtes.

5. Ieliec vīnu, uzvāri un novāri par vienu trešdaļu.

6. Uzlej aukstu ūdeni, uzvāri. Pieliec garšvielas: piparus, lauru

lapas — lai viss, ar vāku pārsegts, vārās aptuveni 20 minūtes, ne vairāk.

7. Kad parādās putas, nosmel tās.

8. Izlej vārijumu cauri sietiņam, kur ieklāts mīksts dvieļis.

9. Atdešē šķidrumu.

10. Ieliec ledusskapī un lieto pēc vajadzības.

Kad šī vajadzība rodas, apcep divus sipolus, 4 ķiploka daiviņas, vienu purava baltumu, bet neapbrūnini tos. Pieliec kādu kņiebnieku safrānu, 3 ēdamkarotes safrāna, 3 ēdamkarotes smalcinātu pētersīļu, vienu smalki sakapātu apelsīna miziņu. Pieliec klāt kādas zivis vien velies. *Vincentā* mēs lietojam garneles, lasi, gliemenes, sarkano snapuru, astoņkājus un jūras sekstes. Lai zivis pasūt un tad lej klāt iepriekš sagatavoto buljonu. Lai viss maigi pavārās. Paspiedzot to, liela bļodā vajag ielikt ķiploksviestā apceptas franču baltmaizes šķēlītes, uzliciet zivis un pārlejiet ar buljonu. Labu ēstgribu! Sosēstien, kā vienmēr, tiksimies televīzijas programmā — jūs redzēsiet, kā es šo burvīgo zupu gatavoju. ♦

Astroloģiskā prognoze

Piektdiena, 24. februāris

Pikst.12.11 Mēness no Strēlnieka zīmes pāriet Mežāzī zīmē. Dienas fonā — laipnība. Šajā dienā pat nopietnas lietas varēs atrisināt it kā viegli, rotājoties. Veiksies tiem, kas reklamē vai organizē reklāmu. Matus ieteicams griezt pēc pulksten 12. Diena nav izdevīga nopietniem naudas darījumiem. Var mēslot dāzu. Atkušņa laikā no ziemājiem laukiem jānovada sakrājis ūdens.

Sestdiena, 25. februāris

Mēness Mežāzī zīmē. Šodien var atnest smēķēšanu. Ieteicama diēta. Veiksies tiem, kas nodarbojas ar sertifikātu darījumiem un gruntsgabalu pirkšanu vai pārdošanu. Malkai ieteicams cirst lapu kokus. Var pārdot antikvārus priekšmetus. Iemīļotā persona būs iecietīga, nepārmēti vecus grēkus.

Svētdiena, 26. februāris

Pikst.15.14 Mēness no Mežāzī zīmes pāriet Ūdensvīra zīmē. Radosās iedvesmas uzplūdi, mīlestības un laimes diena. Var pēmt ilgtermiņa kredītu, iet pie zobārsta. Sargiet acis no spīlētā gaisma. Izcērtiet nevajadzīgos krūmus dārzā. Diabētiķiem jāuzmanās, var rasties slimības saasinājums.

Pirmdiena, 27. februāris

Mēness Ūdensvīra zīmē. Veiksmīga diena. Tā piemērota mājās kukaiņu un dārzeņu kaitēkļu iznīcināšanai. Var izvēlēties vietu mājās celšanai, akas rakšanai, var meklēt āderes. Ja nepieciešams, var apmeklēt acu vai sirds slimību speciālistu.

Arteriālais asinsspiediens var strauji mainīties. Saasināsies aknu un žultspūšļa kaites. Var kaut mājlopus.

Otrdiena, 28. februāris

Pikst.19.16 Mēness ieiet Zivju zīmē. Ari šī būs veiksmīga diena. Vienīgi vakar nepadarīto vai nokavēto šodien sasiegt gan neizdosies. Cilvēkiem garastāvoklis būs «uzvilks». Iespējamas ugunsnelaimes. No pulksten 19 ieteicams sākt atslodzes diētu. Tās laikā ieteicams dzert tikai ūdeni, minerālūdeni, tēju bez cukura, kefīru. Starp citu, šī ir pēdējā diena pirms Lieldienu gavēņa. Var kaut mājlopus.

Trešdiena, 1. marts

Pikst.13.48 iestājas jauns Mēness. Jādara darbi, kas neprasa steigu. Vakars sāktos atslodzes diēta ieteicams turpināt līdz pulksten 15. Veiksies nodarbošanās mūzikā, tulkotā. Nenožēlojiet žēlsirdīgu rīcību. Neuzņemieties jaunus pienākumus. Nav ieteicams auksta ūdens procedūras.

Ceturtdiena, 2. marts

Mēness Zivju zīmē. Šajā dienā pilnīgi iespējama mīlestība no pirmā acu uzmetiena. Var kārtot darīšanas tiesā. Griezt matus, taisīt manikuru, bet pedikūrs lai paliek priekšdienām. Neatstāiet bez ievērības iekaisumus — tieši šodien tos ieteicams sākt ārstēt. Auksta ūdens procedūras joprojām nav ieteicamas. Veiksies iesāktie naudas darījumi, taču šajā jomā kaut ko sākt no jauna nav ieteicams. Siltumnicās var sēt tomātus un gurķus. ♦

Tirgus ziņas

Rīgas Centrālais tirgus

Saulītē pie zivju paviljona laiki gozējas resns runcis. Te ir viņa paradīzes stūritis. Un ne tikai viņa. Zivju paviljonā iegriežas tie, kam karojas kaut ko sevišķi oriģinālu. Tur iegriežas arī tie, kas ēdienkarti sastāda no lētākajiem produktiem. Šoreiz par zāvētām zivīm. Dažos stendos ir tik plaša informācija, ka nav pat jātraucē pārdevēja, lai uzzinātu, vai zivs ir karsti vai auksti kūpināta un kā šo zivi sauc.

Lētākās ir reņģes — Ls 0,55 — 0,65 kilogramā. Citas sīkas un plānas, tik vien kā galva un zeltaini spīdīgā āda, bet pierceji izvēlas dažus santimus dārgākas, jo no tās ir vairāk ko uzlikt uz kārā zoba. Mazliet dārgākas ir auksti kūpinātas siļķes (Ls 1,00). Auksti kūpinātā *Rojas delikatese* maksā Ls 1,70 kilogramā, bet karsti kūpinātā — Ls 2,50. Ļoti atšķirīga pēc lieluma ir arī buķes — kā apakšstāties un kā lielie šķiņķi, cenas attiecīgi Ls 1,30 un 1,70. Šķiet, tirgū ir vismaz piecu veidu skumbrija: auksti kūpināta Ls 1,65, karsti kūpinātā 2,50, kūpinātā skumbrija filejas gabaliņi — Ls 2,00 utt. Iecienīti ir kūpināti sarkanie asari, kas maksā Ls 1,70. Un tikpat tradicionāla ir zāvēta menca, kas no lētākās zivs tagad ir iecelta goda vietā — Ls 1,50 (un dārgāk). Dažos stendos maniju karsti kūpinātu plastu (Ls 1,50), bet neparastā nosaukuma deļ vēl atūrejos pirk. Jubileja ciemiņus varētu arī pārsteigt ar zāvēta laša (Ls 10,00), stores (Ls 12,00) vai zuša (Ls 17,00) gabaliņiem.

Vidzemes tirgus

Kad sakārojas ko krepitāku un ļoti, ļoti garšīgu, dodos uz Vidzemes tirgus zivju paviljonu pirkst kūpinātās vai zāvētas zivis. Izvēle nav tāda kā Centrālajā tirgū, tomēr pietiekami liela, lai varētu izvēlēties un nopirkt kārotu. Skatu priecē kārdinošās, garšīgi smaržojošās dažāda lieluma

zivteles, un mutē jau sarosās siekalas... Pirms pirkst kādu no zivīm, jāpalūkojas, ko piedāvā un cik maksā katrā stendā. Vidēja lieluma kūpinātās reņģes maksā Ls 0,60. Tās šoreiz nepirku, jo negribu lupināt asakas. Plakanās buķes jeb plekstes jau krietni dārgākas — Ls 1,45. Auksti kūpinātā skumbrija cena svārstās no Ls 1,70 (ar galvām) līdz 2,05 (bez galvām). Var izvēlēties — pirkst lielu skumbriju vai mazu skumbriju. Karsti kūpinātā skumbrija bez piedevām maksā tikpat, cik skumbrija ar piedevām (siļķēm, pētersīļiem, majonēzi) garšas uzlabošanai un dažādošanai — Ls 1,90. Alus dzēriji iecienījuši voblas. Palūpina zivteli, malko alu. Kas pamēģinājuši, saka, ka garšīgi — kopā saderot lieliski! Voblu cena — Ls 2,10. Iecienītā *Rojas delikatese* dārgāka — Ls 2,30 — 2,40. Bet arī tas nemaz nav dārgi, salīdzinot ar zāvēta zuša (Ls 12) un stores (Ls 12,50) cenu. Vēl dārgāks ir zutis vakuumā pakā — Ls 17. Dārgs gan tas iesaiņojums!

Āgenskalna tirgus

Ja kākiem tik tiešām būtu nauda, nez vai viņi tā arī skrietu pirkst tik daudz reklamēto *Viskas* vai *Kitekat*. Tikpat garšīgas ir pašmāju reņģes. Āgenskalna tirgū tās var nopirkt gan svaigas, gan arī zāvētas. Mazākās (tās tiešām ir tikai kākiem) maksā Ls 0,50, bet lielākās (kaut vai uz galda lielā) — Ls 0,75 kilogramā. Lielāki, mazāki, ar piedevām vai bez — zāvēti asari Āgenskalna tirgū maksā no Ls 1,50 līdz pat 1,80. Ja netik asakas, pērciet mencas. Tās maksā Ls 1,80 kilogramā. Nedaudz lielākas ir skumbrijas. Ari izvēle krietni vien bagātāka. Āgenskalna tirgū tās var nopirkt par Ls 1,50 līdz 1,70 kilogramā.

Tikai vienā stendā pamanīju *Rojas delikatesi*. Tik ēstgribu rosināja un branga zivs! Tādēļ arī cena tik augsta — Ls 2,00 kilogramā.

Sagatavoja Antra Krastiņa

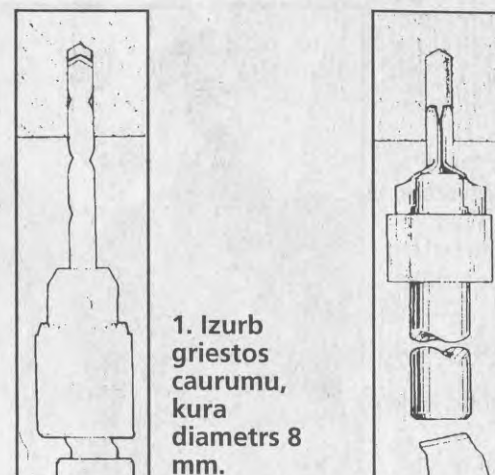
Praktiskam vīrietim

Metāla skavas priekšmetu stiprināšanai pie griestiem

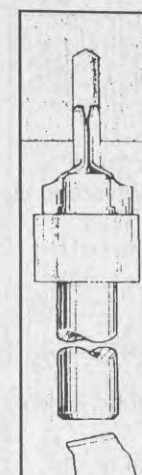
Konsultē būvzinātnieks Pēteris Krūmiņš, speciāli *Dienai*

Piestiprināt pie griestiem lampu, piekaramos griestus, ventilācijas cauruli vai kādu citu priekšmetu nebūt nav viegli. Jāizurbj caurums, jāieliek tapa, jānostiprina skrūve... Tas prasa daudz laika. Šo darbu var paveikt krietni ātrāk, ja izmantosiet speciālas metāla skavas (1.attēls).

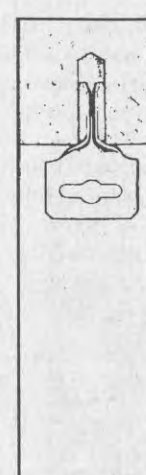
Metāla skavas nav tik izturīgas kā speciālas tapas, taču to piestiprināšana ir ļoti vienkārša un ātra:

1. Izurb griestos caurumu, kura diametrs 8 mm.

2. Ieliec metāla skavu speciālā uzgali, ko var nopirkt kopā ar skavām. Ar āmuru iedzen skavu sagatavotajā caurumā.

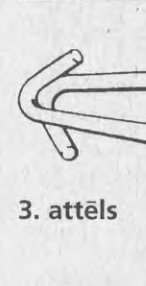

1. attēls

3. Tā izskatās pabeigts darbs.

Metāla skavas ir caurumi, kas paredzēti priekšmetu nostiprināšanai ar skrūvēm (5,5 — 6,5 mm diametrā). Ventilācijas cauruļu piestiprināšanai var izmantot metāla lentes (2.attēls). Šim nolūkam metāla skavas izveidots taisnstūra caurums. Metāla skavas izgatavotas no rūdīta tērauda un ir ugunsdrošas.

Betona griestos metāla skava var noturēt līdz 110 kg smagumu. To var iestiprināt arī pildīta kiegla vai monolīta akmens griestos. Vienkāršākās metāla skavas atgādina saliektu stiepli (3.attēls). Betona griestos tās var noturēt līdz 100 kg smagumu, bet kiegla griestos — līdz 50 kg.

3. attēls

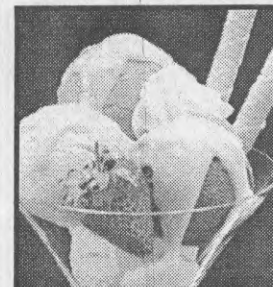
Vienkāršākās metāla skavas izgatavotas no nerūsējošā tērauda un paredzētas piekaramo griestu, lampu vai citu priekšmetu stiprināšanai.

Skavu pielikšanai nav vajadzīgi speciāli instruments — izurb 3 mm dziļu un 8 mm diametra caurumu un ieliec skavu. ♦

Konkurss gardēžiem!

Konkursa *Kas ir Lieldiēnas bez olām* nolikums publicēts 2. un 9. februārā laikrakstā *Diena*. Jūsu radošajam darbam kulinārijas un konditorejas jomā konkursa ietvaros nepieciešams *Verpoorten* *Advocat* olu liķieris un mazliet fantāzijas. Ierosmei dažas pavisam vienkāršas receptes.

Saldejums *Roma*
Vanīlas saldejums, šokolādes saldejums, svaigas zemenes, *Verpoorten* olu liķieris, saldais krējums, vafeļu trubiņas.

Biezais kokteilis
1/3 piens,
1/3 augļu pēc izvēles (kivi, zemenes, avenes, apelsīni, banāni...)
1/3 *Verpoorten* olu liķieris

Augļu gabaliņus, atdzesētu pienu un *Verpoorten* olu liķieri sajauc blenderī.

Kokteilis *Elina* (2 personām)
2 banāni (tiem nedrīkst būt tumši plankumi),
100 g saldejuma *Plombirs*,
100 g piena,
2 olas baltumi,
150 — 200 g *Verpoorten* olu liķiera (daudzums atkarīgs no tā, cik stipru kokteili vēlaties).

Samētas jau receptes! Neprofesionālu grupā savas saldo ēdienu un kokteiļu receptes piesaka Katrine Holodova. Lūk, viena no tām!

Kokteilis *Elina* (2 personām)
2 banāni (tiem nedrīkst būt tumši plankumi),
100 g saldejuma *Plombirs*,
100 g piena,
2 olas baltumi,
150 — 200 g *Verpoorten* olu liķiera (daudzums atkarīgs no tā, cik stipru kokteili vēlaties).

Mikserī lieli sīki sagrieztus banānus, saldejumu, pienu, olu baltumus. Kul, līdz veidojas piena kokteilis konsistence. Pievieno liķieri un kul 1 — 1,5 minūtes. Dzēriens iznāk biezs, tāpēc pasniedz lielāka diametra kokteila salmiņā. Kokteiliem var pārkaisīt rīvētu šokolādi.

Augļu gabaliņus, atdzesētu pienu un *Verpoorten* olu liķieri sajauc blenderī.

Konkursa sponsors

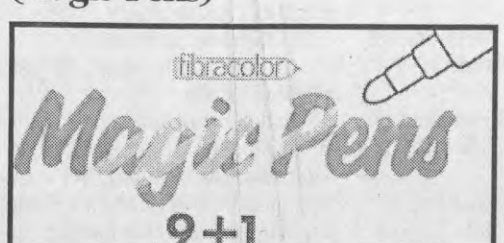
Jauns, neparasts, praktisks

Vinogu, riekstu, graudu un auzu pārslu maisījuma sausās brokastis *Musli*

Ta pamatā ir auzu pārslas, kurām pievienoti sasmalcināti kviešu un rudzu graudi, rozīnes, sojas un saulespuķu sēkliņas, mandeļi, lazdu rieksti un zemesrieksti. Apmēram piecām (atkarībā no apetītes) ēdamkarotēm *Musli* vakarā pārlej ūdeni un atstāj līdz rītam uzbrīst. Otrs variants — pāris minūtes pirms brokastīm maisījumu pārlej siltu pienu. Karumnieki pārslām var pievienot putukrējumu, ievārījumu vai medu. Garšos visai ģimenei. Ja tuklāt brokastoties nesteidzoties, izjutīsiet pārslu lielisko garšu.

Mazliet saldāks ir otrs šā maisījuma variants — auzu pārslām pievienoti sausi augļi — āboli, banāni, zemenes u.c. Viens kilograms *Musli* maksā aptuveni divus latos, trīs cilvēku ģimenei tā pietiek vairāk nekā nedēļai.

Brīnumainais flomāsters (Magic Pens)

Futrāli ir deviņi krāsaini flomāsteri un viens balts rakstāmais. Katram flomāsteram ir citas krāsas vāciņš — ja zīmēsiet ar krāsaino rakstāmo un pēc tam ar balto flomāsteru kaut ko uzzi-
mēsiet virsū, tad pēc pāris sekundēm iepriekš uzzi-
mētais mainīs krāsu — iegūs toni, kas redzams uz krāsainā flomāstera vāciņa. Bērni, kas ar šo krāsaino flomāsteru iepazinušies, aizrautīgi zīmē un zīmē.

SĒKLAS
700 puķu un dārzeņu šķirnes. Vairumatlaide līdz 30%.

Tāl. 299825, 299742

Krāsas sejas «apgleznošanai» karnevālā

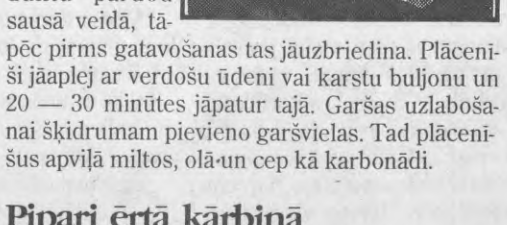
Februāris — karnevālu laiks skolās. Ne vienmēr mājās būs grims, bet katreiz ar mamas kosmētiku var iegūt vēlamo efektu. Melns, zils, dzeltens, sarkans, balts. Mazliet fantāzijas — un šīs krāsas pārvērtīs seju līdz nepazīšanai. Krāsu var viegli nomazgāt, jo vismaz pagaidām nevienam pircējam ir krāsaini ģimī nav izteicis pretenzijas.

Sojas gaļas plācenīši

Dažāda veida sojas gaļas izstrādājumus ražo Čehijas uzņēmums *Pragosa*. Uzturcinā ļoti vērtīgs produkts, kas satur dažādus vitamīnus un atšķirībā no gaļas nesatur holesterīnu. Produktu pārdod sausā veidā, tāpēc pirms gatavošanas tas jāuzbriedina. Plācenīši jāaplej ar verdošu ūdeni vai karstu buljonu un 20 — 30 minūtes jāpatur tajā. Garšas uzlabošanai šķidrumam pievieno garšvielas. Tad plācenīšus apviļā miltos, olā-un cep kā karbonādi.

Pipari ērtā kārbā
Parastie melnie pipari, samalti. Šur tur tos pārdod ērti dozējamā iesaiņojumā ar trim atverēm — pa video piparus varat paņemt ar mazu karoti, pa otru atveri — uzbert uz maizes, bet pa trešo — piebērt garšvielu ēdiena gatavošanas laikā. ♦

Foto — Vitālijs Stipnieks, A.F.I.

Rieksti pērtiķiem

Pie pērtiķu sprostiem kāds cilvēks, kas bija atnesis riekstus maīsu, sāka prāt: «Ja es sadalītu riekstus vienādi pirmā būra 11 pērtiķiem, man atliktu tikai viens rieksts. Ja es tos sadalītu otrā būrā 13 iemitniekiem, tad pārpalikuma būtu 8 rieksti. Bet, ja nu es izņemtu tos sadalīt trešā būrā 17 pērtiķiem, tad man atliktu 3 rieksti.»

Atbilde uzdevumam *Trīs brāļi*

Artūrs paveic darbu 14 34/49 dienās, Bendžamins — 17 23/41, bet Carlzs — 23 7/31. ♦

Cienjamie krustvārdu mīklu konkursa dalībnieki!

Krustvārdu mīklas autora pavisarības dēļ 16.uzdevumā pieļautas četras kļūdas, arī atmiņjums publicēts priekšlaikus. Atvainojiet! Paziņojam, ka šī mīkla uzskatāma par anulētu.

Ar rokas spiedienu — pa durvīm iekšā

Viktors Zaķis

Latvijā noziedzības līmenis ir augsts. Lai izsargātos no nevēlamajiem viesiem, esam spiesti tērēt lielu naudu sarežģītām telpu aizsargierīcēm. Rīgas veikalos plašā izvēlē pārdod rokturus, aizbīdņus un slēdzenes. Kā orientēties šajā preču klāstā?

Konsultē Kaspars Garlejs (firma *Bilde*).

Preces no austrumiem. Latvijas tirgus ir pārpildīts ar Ķīnas, Taivānas un Turcijas izstrādājumiem. Šo valstu ražotājiem rokturiem, atslēgām, aizbīdņiem, durvju engēm un mēbeļu furnitūrai kvalitāte nav visai augsta.

Tādēļ tie arī lēti. Piemēram, Taivānā ražotie durvju atslēgas maksā tikai nedaudz vairāk par pieciem latiem.

Izstrādājumi ar garantijas laiku. Amerikas un Eiropas valstu ražotājiem ir laba kvalitāte, mūsdienīgs dizains un liela izturība. Šie izstrādājumi ir aptuveni divas reizes dārgāki par Turcijas vai Ķīnas analogiem. Vienkāršākajiem rokturiem un slēdzenēm firma *Weiser* (ASV) dod piecu gadu garantijas laiku. Krietni dārgāki ir izstrādājumi, kuriem garantijas laiks nav ierobežots. Ja lietošanas laikā ar nopirktu preci atgriezīsies kas neparedzēts, firma to apņemas nomainīt pret jaunu.

Atslēgu standarti. Iegādājoties durvju atslēgas un rokturus, jāievēro, ka dažādām ražotājvalstīm (Turcijai, Anglijai, Itālijai utt.) ir savi izmēru standarti. Atšķirība ir atbilstamā starp slēdzenes vietu un rokturi. Tādēļ nesteidzieties iegādāties Itālijas slēdzeni un Anglijā ražotu dekoratīvo rokturu apdari. Tos jums ne-

izdosies sakomplektēt! Es iesaku pirkst vienas valsts (vēlams, pat vienas firmas) izstrādājumus.

Slēdzenju sarežģītības līmenis. Cilvēki veikalā apmuls, redzot ārēji līdzīgas atslēgas par ļoti atšķirīgiem cenām. Tās saistītas ar slēdzenes sarežģītības pakāpi. Jo augstāks ir atslēgas konstrukcijas sarežģītības līmenis, jo tā ir dārgāka. Dzīvokļu vai privātmāju ārdurvīm parasti izmanto 3 — 5 līmeņu atslēgas. Veikalu ārdurvīm izvēlas 5 — 7 līmeņu atslēgas. Garažu un nolikta ārdurvīm parasti tiek 9 līmeņu atslēgas, bet 13 līmeņu atslēgas paredzētas seifu durvīm. Atslēgas sarežģītības līmenis norādīts uz iepakojuma.

Ražotāji. Latvijā iecienītākā mēbeļu furnitūra ir Anglijas firmu *Securit* un *Daleline*, kā arī Amerikas firmas *Weiser* ražojumi. Slēdzenes savukārt piedāvā Anglijas firma *Era*. Kvalitatīvi ir arī Vācijas izstrādājumi. Minēto firmu produkcija paredzēta dzīvokļiem, telpām — atslēgas un rokturi ārdurvīm un vannas istabām, enges, aizbīdņi, logu rokturi. Firmas piedāvā iegādāties vienotā dizainā arī mēbeļu furnitūru — skapi un atvilktnu rokturus, enges, kā arī drēbju pakaramos. Itālijas firmas *Fader*, *Fantiles* un *Abindotti* ražo rok-

Firmas *Era* 5 līmeņu ārdurvju atslēga pasargās jūs dzīvokli vai māju no nevēlamajiem viesiem

turus un atslēgas birojiem un sabiedriskām telpām.

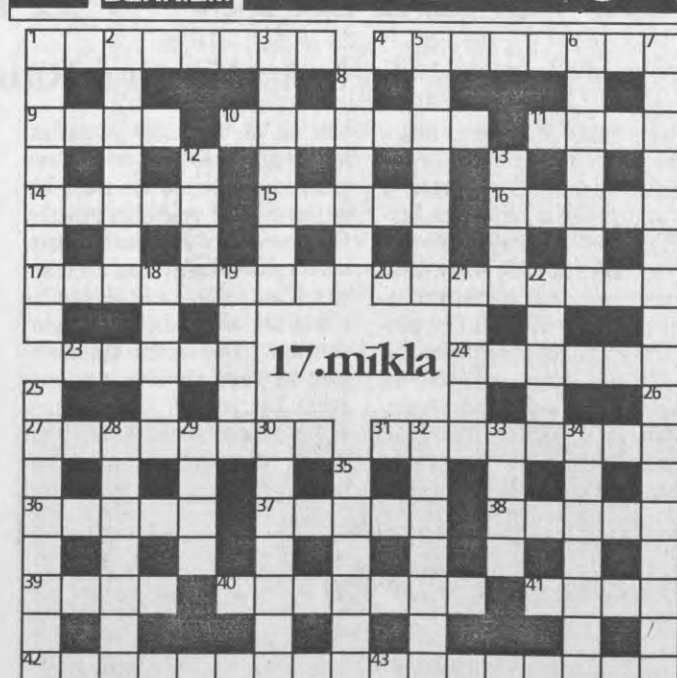
Firma *Securit* savus izstrādājumus metāla atļē Indijā, bet apstrādā Anglijā. Tādēļ tās izstrādājumi ir lētāki nekā firmas *Daleline* ražojumi, kurus atļē un apstrādā tikai Anglijā. Piemēram, *Securit* durvju atslēga maksā aptuveni Ls 6 — 12, bet analogs *Daleline* izstrādājums Ls 8 — 16. Abas minētās firmas piedāvā dažādus rokturu dizainu stilus — no antīka līdz pat mūsdienīgam. Ari rokturu krāsas ir lielā izvēlē — zelta, sudraba, melni, balti, spīdīgi vai matēti.

Iecienītākie *Weiser* izstrādājumi ir lodveida durvju rokturi. Tie nopērkami ar atslēgu no vienas vai abām pusēm, ar fiksatoru vai

bez tā. Vienā komplektā vai arī atsevišķi var iegādāties firmas *Daleline* durvju enges. Piemēram, slīpās durvju enges pašas aizdarīs atvērtās durvis. Savukārt durvju atduras neļaus sabojāt durvju vai sienas krāsojumu to saskarsšanās vietā.

Pašreizējās apstākļos katrā dzīvoklī noderēs durvju ķēde. Tā izgatavota no īpaši izturīga metāla, kuru nespēs pārraut pat spēcīgs tēvainis. Taču pirms durvju atvēršanas drošāk paskatīties aciņā. Jums pavērsies 180 grādu lenķi notiekošais aiz ārdurviem. Ja viesis liekas aizdomīgs, labāk durvis papildus vēl aizbūvēt. Kārtīga durvju bulta maksā Ls 3,30 — 5,00. To piedāvā gan firma *Daleline*, gan arī *Era*. ♦

Asini prātu

17.mikla

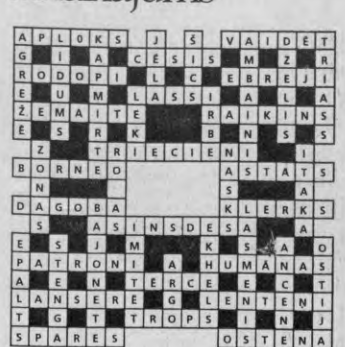
Kārlis Karlsons

Horizontāli. 1. Ūdens pilnienu izdalīšanās no neievainotu augu lapām. 4. Patmīlīgais sieviete. 9. Vieglprātīga drausku. 10. Koka elementi krustenisku koku sastiprināšanai. 11. Visas kreisā krasta pieteka. 14. Aprūtinājums. 15. R. Blaumaņa komēdija. 16. Mānīt, maldināt. 17. Cieņa, bijība. 20. Juma seguma materiāls. 23. Sens, timpāms līdzīgs krievu mūzikas instruments. 24. Mugurkaulnieku lielākais dziedzis.

27. Nemiera gari (cilvēki). 31. Kāda koka auglis — svarīgs pārtikas produkts Vidusjūras apgabalā. 36. Nevarīgs, neveikls. 37. Kvalifikācijas pakāpe, kategorija. 38. Paklausīga. 39. Diplomātisks akts. 40. Blāvi, neskaids. 41. Likumprojekts Lielbritānijā un ASV. 42. Ziditāju dzīvnieku piena dziedzeris. 43. Neliels restorāns, krogs (Itālijā).

Vertikāli. 1. Itāļu stīgu instrumentu meistaru dzimta (XVII—XVIII gs.). 2. Abstraktais ekspresionisms. 3. Pārvests neitrāls vielas

14.miklas atrisinājums

BIZNESS

Vērojama zināma stabilizācija elektronikas un elektrotehniskajā rūpniecībā

Ēriks Matulis

Rīga, 22.febr. Latvijas elektrotehniskā un elektrotehniskajā rūpniecībā vērojama zināma stabilizācija un 1995.gadā gaidāms sarazotā kopprodukta pieaugums salīdzinot ar 1994.gadu aptuveni par 16%, trešdien preses konferencē teicis Rīgas elektromehāniskās rūpnīcas padomes priekšsēdētājs Inārs Smilģis. Angļu konsultantu firmas *Segal Quince Wicksted* vecākais konsultants Collins Marrs teica, ka Latvija sekmīgi uzsākušas darbu vairākas jaunas elektronikas un elektrotehniskās sabiedrības un tās var kalpot par piemēru citām sabiedrībām.

Latvijas attīstības aģentūras (LAA) veica 46 nozares uzņēmumu salīdzinošo novērtējumu. Ka uzņēmumus ar ievērojamām sasniegumiem un labām perspektīvām atzīmēti astoņi uzņēmumi. Tie ir *Anda* (optiskās šķiedras un lāzērinstrumenti), *Elitat* (tālrunu kontroles sistēmas), *Dambis* (gaunas produkcijas ieviešana), *LauWER* (amatnieku instrumenti), *DerWest* (balss pārrādes un sakaru iekārtas), *Rebir* (plaša patēriņa elektroinstrumenti), *RER* (dzelzceļa elektroiekārtas), *Vermek* (elektriskās lampas). Uzņēmumu izvēli noteica četru rādītāju novērtējums: produkcijas dizains, ražošanas potenciāls, mārketinga un vadības iniciatīva.

Šo uzņēmumu vidū nav valsts akciju sabiedrības *VEF*, kas bija viens no lielākajiem elektrotehniskās produkcijas ražotājiem bijušā PSRS teritorijā. Veikto pētījumu slēdzienā teikts, ka Latvijas elektronikas un elektrotehniskajā nozarē ir vājas izredzes atgūt bijušās Padomju Savienības industriālā satelīta lomu.

Pētījumā teikts, ka nozarē ir salīdzinoši mūsdienu un efektīvas ražotnes, bet ar ievērojamām neizmantotajām jaudām. Jāsekmei ražotņu racionalizācija, atbrīvojoties no nevajadzīgajiem jaudām un jākoncentrējas uz rentablu ražošanu. Lai veicinātu ražotās produkcijas eksportu

atsevišķiem uzņēmumiem vēl jānodrīkst līdz sapratnei, ka kvalitātes prasības rietumos ir daudz augstākas nekā austrumos pieņemtas.

Latvijas elektronikas un elektrotehniskās rūpniecības nozares izpētes gala atskaitē secināts, ka, lai līderīgi izmantotu tehniskos un rūpnieciskos resursus un iesaistītos starptautiskajā biznesā, nozares uzņēmumiem ir jāsadarbības, izveidojot nozares asociāciju.

Pētījumā teikts, ka ātrākais ār-

zemju investīciju piesaistīšanas veids ir kopuzņēmumu veidošana, sākot ar nozīmīgas akciju daļas pārdošanu un beidzot ar nelielu piegāžu kontraktu slēgšanu. Uzņēmumiem jāuzlabo finansu pārvaldība un vadības finansu informācijas metodes. Jāpalielina darbinieku apmācības iespējas. Izpēti LAA uzdevumā veica ārzemju un vietējo ekspertu grupu, ko koordinēja *Segal Quince Wicksted Ltd* un finansēja Eiropas savienības *PHARE* programma. ♦

LATVIJAS BANKA

Latvijas Banka 1995.gada 23.februārī nosaka šādus konvertējamo valūtu kursus latos:

Valūta	LS	Valūta	LS
1 ATS (Austrijas šilīns)	0,0517	1 FRF (Francijas franka)	0,1041
1 AUD (Austrālijas dolārs)	0,397	1 GBP (Anglijas mārcina)	0,849
1 BEF (Beļģijas franka)	0,0177	100 ITL (100 Itālijas liras)	0,0330
1 CAD (Kanādas dolārs)	0,384	100 JPY (100 Japānas jēnas)	0,552
1 CHF (Šveices franka)	0,429	1 KGS (Korzejāņu soma)	0,0497
1 DEM (Vācijas marka)	0,364	1 LTL (Lietuvas lita)	0,134
1 DKK (Dānijas kruna)	0,0920	1 NLG (Holandes guldenis)	0,324
1 ECU (Eiropas norēķinu vienība)	0,681	1 NOK (Norvēģijas krona)	0,0826
1 EEK (Igaunijas krona)	0,0455	1 SDR (SVF norēķinu vienība)	0,7997
100 ESP (100 Spānijas pesetas)	0,414	1 SEK (Zviedrijas krona)	0,0734
1 FIM (Somijas marka)	0,118	1 USD (ASV dolārs)	0,537

Latvijas Banka 1995.gada 23.februārī pērk un pārdod šādas valūtas bezskaidrā naudā komercbankām un to nodalījumiem:

Valūta	pērk	pārdod
1 DEM	0,3603	0,3675
10 FRF	1,0304	1,0512

Latvijas Banka 1995.gada 23.februārī pārdod komercbankām un to nodalījumiem skaidras naudas ASV dolārus pēc kursa 1 USD = 0,553 LS

Latvijas Banka perioda no 1995.gada 27.II — 5.III nosaka šādus nekonvertējamo valūtu kursus latos:

Valsts	BNV*	Ls	Valsts	BNV*	Ls
Baltkrievija	1000	0.0460	Armēnija	1000 (drams)	1.32
Kazahstāna	1 (tenga)	9.01	Turkmenistāna	1 (manats)	2.75
Azerbaidžāna	1000 (manats)	0.124	Moldova	1 (leja)	0.122
Krievija	1000	0.123	Tadžikistāna	1000	0.123
Uzbekistāna	1 (sums)	0.0215	Ukraina	1 000 000	4.25
Gruzija	1000 000	0.413			

*Bezskaidrās naudas vienība

*Bezskaidrās naudas vienība

Latvijas Banka 1995.gada 23.februārī pērk un pārdod ierobežotā daudzumā valsts parādzinājumus ar šādiem līkumiem:

Periods	Emisijas nr.	Parādzinājuma datums	Priekšmaksas diskonta likme	Pārdošanas gada diskonta likme
1.mēn.	142	24.2.95.	16,5%	16,0%
	143	3.3.95.	16,5%	16,0%
	144	10.3.95.	16,5%	16,0%
	145	17.3.95.	16,5%	16,0%
3.mēn.	210	24.2.95.	19,0%	17,0%
	211	3.3.95.	19,0%	17,0%
	212	10.3.95.	19,0%	17,0%
	213	17.3.95.	19,0%	17,0%
	216	24.2.95.	19,0%	17,0%
	217	3.3.95.	19,0%	17,0%
	218	10.3.95.	19,0%	17,0%
	219	17.3.95.	19,0%	17,0%
	220	24.2.95.	19,0%	17,0%
	221	3.3.95.	19,0%	17,0%
	222	10.3.95.	19,0%	17,0%

Parādzinājuma cena tiek aprēķināta atbilstoši no dienu skaita līdz dzēšanas termiņam.

Latvijas Bankas prezidents E.Repše

SERITIFIKĀTI

Pārskats par darījumiem privatizācijas sertifikātu tirgū 1995.gada 22.februārī

Darījumu apoms	sertif.	Biržās, izsolās	Neorganizēti, tajā tirgū	Valsts
Realizētais piedāvājums	LS	0,0	160651,6	160651,6
Realizētais piedāvājums	LS	0,0	486283,0	486283,0
Viens sertifikāts	buģ.	0,00000	5,17000	5,17000
Viens sertifikāts	zem.	0,00000	1,00000	1,00000
cena	pirmā	0,00000		
LS	pēdējā	0,00000	0,02694	0,02694
% pret iepriekšējo*		0,0	-1,1	-0,8
10 dienas** LS		3,02		

*Vidējās cenas izmaiņas pret iepriekšējās dienas vidējo cenu

**Vidējā cena pēdējās 10 dienās

Privatizācijas un sertifikācijas informatīvā nodrošinājuma centrs

ACS labākas atsauksmes devusi SAS un BIA USA priekšlikumam

Ēriks Matulis

Rīga, 21.febr. *Dienas* informācijas avoti apstiprināja presē izskatīto informāciju, ka auditorfirma ACS devusi labāku vērtējumu *Scandinavian Airlines* (SAS) un *Baltic International USA* (BIA USA) priekšlikumam par jaunas nacionālās aviosabiedrības izveidošanu Latvijā nekā *Latvijas avioliņiņu* (*Latavio*) projektam.

ACS slēdzienā teikts, ka SAS un BIA USA jaunās aviosabiedrības ieņēmumu prognozes balstītas uz piesardzīgu pārvaldājamo pasažieru skaita pieaugumu. Tomēr dažviet optimistiski plānotas izmaksas, kas var samazināt ieņēmumus un attālināt pirmās peļņas brīdi, kas plānota pēc trim gadiem.

Savukārt *Latavio* priekšlikumā ieņēmumu aprēķins balstīts uz *Latavio* optimistiski prognozēto pasažieru skaita pieaugumu. Pēc privatizācijas *Latavio* prognozē palielināt apgrozāmos līdzekļus no 7,9 miljoniem latu 1994.gadā līdz 27 miljoniem latu 1995.gadā, kas ir maz ticams. Līdz ar to plānotā peļ-

ņa neesot reāla, teikts ACS slēdzienā. *Latavio* sola arī ātru peļņu pirmajā gadā.

SAS un BIA USA priekšlikums neparedz kredītu atmaksāšanu *Bankai Baltija*, kam *Latavio* ir parādā aptuveni 11 miljonus ASV dolāru. *Latavio* priekšlikums paredz, ka parāds *Bankai Baltija* tiks kompensēts, iesaistot banku kā akcionāru jaunajā aviosabiedrībā, pārvēršot tās izsniegtu kredītu un neveiktas izmaksas par pamatkapitālu.

Latavio priekšlikums paredz aviosabiedrības izveidošanu pēc *Latavio* privatizācijas ar pamatkapitālu 25 miljoni latu, kura lielu daļu veidos *Bankai Baltija* neatdotais kredīts. *Latavio* priekšlikumā minēts, ka Latvijas valdībai piederēs 51% akciju, 36% — *Bankai Baltijai* un citiem akcionāriem, 10% — Latvijas un ārvalstu aviosabiedrībām un 3% — uzņēmuma darbiniekiem. Nav zināms pārējo akcionāru sastāvs, teikts ACS slēdzienā.

Jaunās aviosabiedrības finansēšanai SAS un BIA USA paredz izmantot aizdevumu 14,5 miljoni ASV dolāru ar gada likmi no 16%

Latvija izpildījusi savas saistības Baltbata mācību centra veidošanā

Līga Laizāne, *Dienas* specialkorespondente Oksbolā

Rīga, 21.febr. Baltbata ārvalstu palīdzības grupas militārās daļas vadītājs Dānijas aizsardzības spēku pulkvedis Knuts Pālssens atzina, ka Latvija ir veikusi Ādažu mācību centra celtniecību atbilstoši Baltijas valstu, ziemeļvalstu un Lielbritānijas vienošanās prasībām, materiālā bāze ir nodrošināta, lai veiktu nākamo mācību posmu — militāros treniņus vadošajam sastāvam un rotu mācības.

Baltijas bataljona otrais attīstības posms, kā jau *Diena* rakstīja, sākas 6.februārī, kad Latvijas, Lietuvas un Igaunijas rotu komandējošais sastāvs Ādažos paralēli angļu valodas mācībām sāka militāro priekšmetu mācības. Militāro zini-

bu apguve ilgs līdz 30.septembrim. Pēc mācībām virsnieki dosies uz savām nacionālajām apmācību bāzēm, kur gatavos savus karavīrus. 1996.gada februāri divas nedēļas visām trim rotām atkal būs kopīgas karjurs mācības Ādažos. Plānots, ka pēc tam katra rota kādas ziemeļvalsts miera spēku sastāvā dosies uz pasaules karstajiem punktiem.

Svētdien intervijā *Dienai* un *BNS* K.Pālssens stāstīja, ka 30.martā Kopenhāgenā sanāks ārvalstu palīdzības darba grupas karstā sēde, kurā spriedīs par bataljona tālāko attīstību, kā arī meklēs un koordinēs ārvalstu palīdzību Baltbata. Pēc šīs tikšanās sāksot Baltbata apgādes un šāda rotas veidošanu. Darba grupa jau aizsūtījusi pārstāvjus uz Vāciju, kur tie ASV militārajās bāzēs no pārdodamās

līdz 12%, neprasot valdības garantijas. Savukārt *Latavio* priekšlikumā nav noteikti uzņēmuma finansēšanas avoti un ir mērķis nepamatots kreditorsu apjoms — 27 miljoni latu, turklāt kredītlīdzekļu piesaistīšanai nepieciešamas valdības garantijas.

SAS un BIA USA sniegto pakalpojumu cenas aprēķinātas, vadoties pēc rentabilitātes, un tās būs samērojamas ar konkurentu cenām. Savukārt *Latavio* sola zemākas cenas un lielas atlaides. Gan vienā, gan otra projekta autori vēlas saņemt valdības atbalstu lidošanas tiesību iegūšanai.

SAS un BIA USA vēlas pārņemt rentablos *Latavio* reismus un BIA regulāros reismus. Savukārt *Latavio* isā laikā sola atklāt 15 jauns reismus, nepārtraucot ekspluatēt esošos. Daži reisi nav rentabli, teikts ACS slēdzienā.

ACS slēdzienā teikts, ka Latvijas valdībai nav iespēju nomainīt jaunās SAS un BIA USA veidotās aviosabiedrības valdes sastāvu, ja tās darbs Latvijas pusi neapmierinās. ♦

Lugažos notverts no Pārlieles cietuma izbēgušais noziedznieks

Gaida Liepiņa

Valmiera, 21.febr. 17.februārā vakarā Valkas rajona Lugažu dzelzceļa stacijas robežkontroles punktā, veicot pārbaudi vilcienā Rīga—Sanktpēterburga, robežsargi aizturēja personu, kas uzrādīja aizdomīga izskata PSRS ārzemju pasi, kas izdota Aleksandram Bezručenko. Pārbaudot dokumentu, speciālisti atklāja viltojuma pazīmes — pasē bija pārlīmēta uzrādītāja fotogrāfija, kas piespiņināta ar rozā nagu laku, arī zīmogā bija izdarīti labojumi. 20.februārī aizturētais, kas tagad uzdevās par Guntaru Purīti, ūka no-

gādāts Valkas kriminālpolicijā. Tur drīz vien noskaidrojās, ka viņš ir no Jelgavas Pārlieles cietuma izbēgušais Ēriks Atkačovs, dzimis 1973.gadā Jēkabpilī, par laupīšanu sodīts ar brīvības atņemšanu uz sešiem gadiem un sešiem mēnešiem. Par to *Dienu* 21.februārī informēja I.Valmieras robežsargu bataljona štāba priekšnieks Arvids Mīkelsons. Ar Valkas kriminālpolicijas vadību sazināties diemžēl neizdevās. *Diena* jau rakstīja, ka pērn 28.jūlijā no Jelgavas Pārlieles cietuma izbēga 89 noziedznieki, patlaban vēl bēgļi 13. Nav notverti arī trīs no Grivas cietuma izbēgušie. ♦

KDS ir par obligātu ticības mācības ieviešanu skolās

Nellijs Ločmele

Rīga, 21.febr. Kristīgo demokrātu savienība sāks vēlēšanu parakstu vākšanu likumprojektam, kas paredz obligātu ticības mācības ieviešanu valsts skolās, ja šis priekšlikums netiks ietverts reliģisko organizāciju likumā. Likumprojekts pašlaik ir sagatavots otrajam lasījumam, bet tā izskatīšana Saeimā ir atlikta, notiek projekta saskaņošanas ar konfesiju pārstāvjām.

«Mūsu frakcija pašmēr vēstules, kurās simtiem cilvēku izsaka vēlmi ieviest ticības mācību kā obligātu skolu mācību priekšmetu,» prese i-

otrdien sacīja KDS frakcijas konsultants Arnis Kurgs. Tapēc KDS padome sestdien nolēma — ja šī prasība negūs Saeimas atbalstu reliģisko organizāciju likumā, būs jāskat vēlēšanu parakstu vākšana, lai ierosinātu tautas nobalsošanu Satversmē paredzētajā kārtībā.

KDS uzskata, ka nebus problēmu savākt pirmos desmit tūkstošus notariāli vai pašvaldībā apstiprinātus vēlēšanu parakstus, kas nepieciešami, lai likumprojektu iesniegtu Centrālajā vēlēšanu komisijā. KDS pirms tam konsultēsies ar visām piecām lielākajām Latvijas konfesijām. ♦

Ulmani aicina arī uz Parīzi

Jānis Kulmanis

Rīga, 21.febr. Otrdien Valsts prezidents Guntis Ulmanis saņēma ielūgumu ierasties Parīzē, lai 8.maijā piedalītos Otrās pasaules kara beigū 50.gadadienas svinībās, informē Valsts prezidenta kanceleja. Valsts prezidents jau saņēmis ielūgumu no Krievijas prezidenta Borisa Jeļcina ierasties Maskavā, līdzīgs uzaicinājums saņemts arī no Londonas. *Kā Dienai* šovakar apstiprināja pre-

zidenta ārlietu padomnieks Aivars Markots, par visiem ielūgumiem Latvijas prezidents ir pateicīgs, taču oficiālu atbildi uz kādu no tiem vēl nav devis. Prezidents lēmumu pieņemot, konsultējoties ar Ministru prezidentu Māri Gaili, Saeimas priekšsēdētāju Anatoliju Gorbunovu un citiem diplomātiem. Viens no apspriežamajiem variantiem ir — nepieņemt nevienu no ielūgumiem, bet nostīties uz pašākumiem kādas zemāka ranga valsts amatpersonas. ♦

KRIMINĀLVĒSTIS

Rīga, 22.febr. 13.II Talsu rajona lidlauka angārā izvairta 1979.gadā dzimusi Talsu iedzīvotāja S. Uz aizdomu pamata par šo noziegumu meklē cīņā ar iesauku Stopis. ♦

18.II plkst.20.30 Tukuma rajona Pūres pagastā, piedraudot ar granātu, no Joas D. kioska nolaupti LS 45 un trīs bundžas alus. Par šo noziegumu izdarīšanu aizturēti agrāk trīs reizes sodītais Komi Republikas iedzīvotājs Jānis B.(1960). ♦

19.II plkst.21 Jelgavā, Zemgales prospektā pie veikala *Noroc*, nenoskaidroti noziedznieki iesitīši pa galvu B. un nolaupijuši viņam automašīnas *BMW* un *VW Transporter*, LR pilsoņa pasi, automašīnas tehnisko pasi, autovadītāja tiesības un kredītkartu. ♦

20.II no plkst. 16 līdz 22 Rīgā, Maskavas ielā 323, no automašīnas *VAZ 2103*, izsītot viedlodziņu, nozagta automaģetola, akustiskās sistēmas, antena, aptiecinā, divas audiokasetes, spoguļi un LS 3000. ♦

20.II plkst.23.30 Rīgā, Blaumaņa ielā 31, atrasts nenoskaidrota vīrišķa līks ar miesas bojājumiem. Pazīmes: vecums 50 līdz 55 gadi, augums 170 līdz 175 cm, brūni mati, augšēja un apakšējā žoklī četri kronīši no dzeltena metāla. ♦

20.II ap plkst.11 Rīgas Centrālcietuma 112.kamerā smagā stāvoklī atrasts Imants L.(1958), kas ceļā uz slimnīcu miris. Ārējas vardarbības nāves pazīmes nav konstatētas. Imants L. arestēts par laupīšanu 1994.gada 11.II. ♦

21.II rītā caurstaigājama sētā Rīgā, starp Brunģinieku ielu 72a un Stabu ielu 91, atrasts Guntis M.(1970) līks ar redzamiem miesas bojājumiem. ♦

21.II Liepājā, Sakpu ielā 13, atrasts Jevgeņija D. līks ar galvas traumu un durtām brūcēm krūtīs. Izmeklēšanas pasākumu rezultātā par šo noziegumu aizturēti agrāk vēl nesodītie liepānieki Aleksandrs N.(1968), Jurijs I.(1964) un Vasiļijs B.(1972). ♦

Uldis Rudaks

ĀRZEMJU ZINĀS

Čečenijas kara vaininiekus meklē Maskavā

Pāvels Širovs, *Dienas* korespondents Maskavā

Maskava, 22.febr. Speciāla Krievijas Valsts domes komisija, kas izmeklē Čečenijas krīzes iemeslus, noturējusi pirmo atklāto sēdi. Tomēr, ņemot vērā komisijas raibo sastāvu (dažādu parlamenta frakciju deputāti pārstāv gan valdības rīcības atbalstītājus, gan pretiniekus), komisijai diez vai izdosies nonākt pie nepārprotamiem secinājumiem.

Pirmdien uz sanāksmi bija uzaicināti vairāki augsti stāvoši Krievijas valstsvaldi, kā arī politiķi, kas agrāk ieņēmuši nozīmīgus posteņus: Jegors Gaidars — 1992.gadā pirmais vicepremjers, bijušais Krievijas AP priekšsēdētājs Ruslans Hasbulatovs, bijušais viceprezidents Aleksandrs Ruckojs. Ielūgts bija arī pašreizējais aizsardzības ministrs Pāvels Gračovs un Federālā pretizlūkošanas dienesta direktors Sergejs Stepašins. Viņi gan uz sēdi atsūtīja savus pārstāvjus, kas, protams, neko konkrētu komisijai nepaziņoja. Uzstāšanās laikā viedokļu bija gandrīz tikpat daudz, cik runātāju. A.Ruckojs visā vainojuma prezidentu Borisu Jeļcinu un paziņoja — ja prezidents būtu piekritis viņa (Ruckoja) priekšlikumam ieviest Čečenijā ārkārtas stāvokli 1991.gadā, pašreizējā bruņotā konflikta nebūtu. Savukārt R.Hasbulatovs, it kā pēkšņi aizmirsis, ka tolaik tieši AP uzstājās pret ārkārtas stāvokļa ieviešanu Čečenijā, apgalvoja, ka parlaments ir izdarījis visu, lai novērstu konfliktu, bet prezidents... «Ja nebūtu parlamenta apšaunāšana 1993.gadā, nebūtu arī kara Čečenijā,» uzskata bijušais spikers. R.Hasbulatovs paskaidroja, ka vi-

ņa miera misija pagājušā gada rudenī neesot izdevusies tikai tāpēc, ka Maskavā baidījies, ka tie varas Čečenijā varētu nākt «nepareizie cilvēki». Vinaprāt, Čečenijas krīzi var atrisināt, tikai pārtraucot bruņotās sadursmes un «aizvācot no turienes šos bēdbrāļus opozicionārus (Umaru Avturhanovu un Salambeku Hadžievu), kas tikai ļaunu vien nodara».

Tā dēvētās Čečenijas nacionālās atdzimšanas valdības priekšsēdētājs S.Hadžievs sanāksmē paziņoja, ka «Hasbulatovam prātā tikai cīņa par varu». Vinaprāt, ar Čečenijas prezidentu Džoharu Dudajevu vienoties nav iespējams un pēdējās cerības uz mieru izgaisušas 1993.gada vasarā pēc Čečenijas parlamenta atlaiššanas. Šā parlamenta priekšsēdētājs, 1991.gadā vēl Dž.Dudajeva atbalstītājs Jusufs Soslambekovs tam, protams, piekrita. Pēc viņa vārdiem, 1991. — 1992.gadā Čečenijā nevienš ierocis neesot sagrābis. To savukārt noliedz A.Ruckojs, kas ilgi stāstīja, ka čečeņi sagrāba ierocu noliktavas, un aicināja noskaidrot, «no kurienes Čečenijā vispār parādījies ierocis». Šo retorisko jautājumu centās uzdot J.Gaidaram, kas 1992.gadā faktiski bija valdības vadītājs. Viņš paziņoja, ka ne ar kādiem ierociem valdība nav nodarbojusies un risinājusi tikai ekonomikas un finansu jautājumus. Turklāt Čečenijā tolaik nevienš neesot apgādājis.

Kaut komisijas sēdē nebija nekādu rezultātu, komisijas vadītājs deputāts Stanislavs Govoruhins (bijušais kinorežisors) paziņoja, ka nākamajās sēdēs situācija tiks pētīta detalizētāk.

Komisijas statusus joprojām nav precīzi noteikti. B.Jeļcins uzreiz

pēc tās izveidošanas paziņoja, ka visvisādās komisijas ir nelegitīmas. Vēlāk, tiesa, kā *Dienai* pastāstīja viens no komisijas dalībniekiem, ar prezidenta palīga Georgija Satarova starpniecību B.Jeļcins komisiju atzina par labu un novēlēja panākumus darbā. Tapēc novērotāji uzskata, ka prezidents komisiju paredzējis izmantot saviem mērķiem. Piemēram, ja deputāti atzīs par vainīgu kādu amatpersonu, kuru prezidents vēlas atcelt, to varēs darīt, atsaucošies uz šo savdabīgo *vox populi*. Pretējā gadījumā, atsaucošies uz komisijas nelegitimitāti, lēmumu vienkārši varēs ignorēt. ♦

Nellijs Ločmele

Rīga, 21.febr. Marta sākumā plānotas pirmās oficiālās Ziemeķu savienības un Kristīgo demokrātu savienības vadības sarunas par priekšvēlēšanas koalīcijas izveidošanu, bet par to galīgi jāizšķir līdz 25.maijam. Ar publisku aicinājumu veidot koalīciju KDS vērsās pie ZS pagājušajā piektdienā — ZS kongresa laikā. Neoficiāli piedāvājumi veidot koalīciju jau agrāk izskanējuši no ZS pārstāvju pusēs, bet KDS pirmā šo jautājumu izšķirusi ar valdes un padomes lēmumu, kas aicina abas partijas uz sarunām, otrdien KDS informēja žurnālistus. Analizējot KDS

ĀRZEMJU ZIŅAS

Lielbritānija un Īrija vienojas par mieru Ziemeļīrijā

Dienas ārzemju ziņu birojs

Belfāsta, 22.febr. Pēc divus gadus ilgajām «slēgto durvju» sarunām Lielbritānija un Īrija trešdien izsludināja kopīgo plānu par miera nodibināšanu Ziemeļīrijā, ziņo AP.

Priekšlikums *Vienotības jaunās pamatnostādnes* ir kompromiss starp provinces diviem nesamierināmajiem — britus atbalstošajiem protestantiem un īru nacionālistiem. Īrijas Republika ir solījusi mainīt tās konstitucionālās prasības Ziemeļīrijai, bet Lielbritānija izstrādājusi plānu atjaunot provinces parlamentu.

Jaunajā parlamentā būtu 90 pārstāvi, kas nodrošinātu «lielāku vienošanos», pārstāvēniecību un atbildību». Pēc AFP informācijas, britu premjers Džons Meidžers ierosinājis arī jaunas vietējās valdības izveidošanu Ziemeļīrijā. Valdības sastāvu savukārt kopīgi apspriedis Londona un Olsteras politiskās partijas, tādējādi aizstājot 1973.gadā izformēto iepriekšējo valdību. Kopš tā laika Olsteru tieši pārvaldīja no Londonas.

«Pēdējos 22 gadus Ziemeļīrijā nav bijis efektīvi reāli strādājošas asamblejas, tādējādi jaunajai valdībai būs jāatjauno demokrātija un atbildība par vietējām vajadzībām tā, lai tās atbilstu Ziemeļīrijas unikālajām tradīcijām un apstākļiem», sacīja Dž.Meidžers. Tomēr bazas rada jautājums, cik daudz frakcijas varētu būt pārstāvētas šajā asamblejā. Īri-

jas premjers Džons Brutons gan sacīja, ka «nevienu partiju nav jābaidās no šā dokumenta», un visas puses aicināja priekšlikumu apsvērt «mierīgi un pārdomāti». Dž.Meidžera un Dž.Brutona piedāvātais plāns pagaidām daudzējādā ziņā ir balstīts uz konfliktā iesaistīto politiskā naidīgo pušu labo gribu piedalīties sarunās. Tomēr vispretrunīgākais vēl joprojām paliek jautājums, kā izveidot kopīgu britu pārvaldītās Ziemeļīrijas daļas un Īrijas institūciju, kas sekmētu kopīgu lēmumu izstrādāšanu un pieņemšanu. Šāda institūcija, ko jau iepriekš noraidīja protestantu unionistu politiķi, koordinētu politiku abu pušu kopīgo interešu jautājumos — tūrisma, lauksaimniecības un Eiropas savienības subsidijās, bet tai būtu jāatskaitās Ziemeļīrijas asamblejai un Īrijas parlamentam.

Pēdējos piecus mēnešus Ziemeļīrijā valdījis pamiers, ko pagājušā gada 1.septembrī pasludināja Īru Republikāņu armija, un 13.oktobrī ar to pašu atbildeja protestantu lojālisti. Arī Lielbritānija piekāpjosies šai grozījumu likumos, kas nosaka tās pilnu pārvaldi Ziemeļīrijā. Tas ļautu lielākajai daļai Ziemeļīrijas iedzīvotāju «noteikt Ziemeļīrijas konstitucionālo statusu, izņemot, vai tā paliks Apvienotās Karalistes daļa vai veidos apvienotās Īrijas daļu». 60% no Ziemeļīrijas 1,58 miljoniem iedzīvotāju ir protestanti. Lielākā to daļa sevi uzskata par britiem, bet vairums katoliku tajā pašā laikā uzskata, ka ir īri. ♦

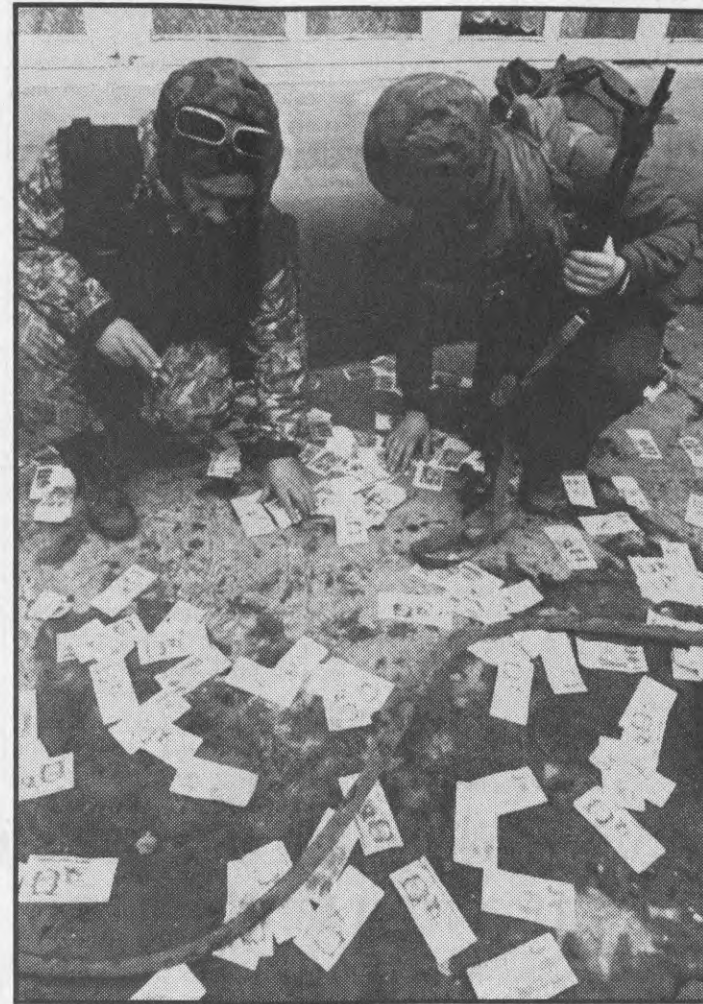
Čečeni 23.februāri pasludina par tautas atgriešanās dienu

22.febr. (BNS—Interfax) Čečenu tautas nacionālais kongress, kas šodien beidza darbu Kurčalo ciemā (aptuveni 40 kilometrus uz dienvidaustrumiem no Groznijas), pasludināja 23.februāri — 51.gadadienu kopš čečenu un ingšu deportācijas — par tautas atgriešanās dienu. Rezolūciju pieņēmuši 700 delegāti no visiem Čečenijas rajoniem, kā arī čečenu militāro formējumu un garīdzniecības pārstāvi.

Čečenijas prezidenta preses dienesta vadītājs Movladi Udugovs nekonkrēti ziņoja, ka nozīmē šis lēmums. Krievijas vadības ieceltie Čečenijas vadītāji kongresa rezolūcijā tiek nosaukti par noziedzniekiem un nacionālajiem atkritējiem. Čečenijas prezidents Džohars Dudajevs kongresā paziņoja, ka Čečenijas tautai «ir visas tiesības un resursi, lai aizstāvētu savu dzīvību, brīvību un neatkarību». Čečenijas līderis aicināja Starptautisko valūtas fondu, lai tas ar atbildības sajūtu risinātu jautājumu par kredīta piešķiršanu Krievijai, kas tiks «izmantots Krievijas armijas pārgrupēšanai un jaunas neopieņemiskās politikas realizēšanai».

Trešdien situācija Groznijā bijusi diezgan mierīga, ziņo *Interfax* korespondents no Groznijas. Krievijas karaspēks vairs neapšauda ar artilēriju pilsētas dienvidrietumu rajonus, kurus joprojām kontrolē čečenu neatkarības cīnītāji.

Vairāki desmiti Krievijas armijas bruņutehnikas vienību, kas atdrienas vakarā bloķēja no Groznijas teritoriju, kas atrodas līdzās

Otrdien, veicot «apgaitu» Groznijas dzīvokļos, Krievijas karavīri citīgi uzslasja 5000 rubļu naudaszīmes. Foto — EPA—A.F.I.

automaģistrālei Rostova—Baku, atrodas iepriekšējās pozīcijās. Nemēģinot uzbukt čečenu kontrolētajai Groznijas piepilsētai Černo-

rečei, krievi ir ierakuši tankus laukā aptuveni pusotru kilometru no maģistrāles, nepieciešamības gadījumā spēdami to apšaudīt. ♦

Vašingtona. Sarunās ar Krievijas ārlietu ministru vietnieku Georgiju Medvedovu, kas sākas trešdien, ASV centīsies panākt, lai Krievija izrādā labas gribas žestu pret Rietumiem, pievienojoties NATO programmai *Partnerattiecības mīlētājam* un atsakoties no plāniem, kas ir preturā ar ASV ieroču kontroles politiku. ♦

Brieste. Zviedrijas un Somijas vēlēšanas pievienoties Eiropas savienības dalībvalstu grupai, kas gatavojas atcelt robežu kontroli, varētu likt abām valstīm slēgt robežas ar Norvēģiju, otrdien izteicās Beļģijas Eiropas lietu ministrs Roberts Ūrberns. Saskaņā ar Šengena konvenciju

26.martā tiks atcelta robežu kontrole starp Beļģiju, Franciju, Vāciju, Luksemburgu, Nīderlandi, Portugāli un Spāniju. ♦

Parīze. Francijā ir apstādējusi četrus amerikāņu diplomātus un vēl kādu ASV pilsoni par politisko un ekonomisko spieģošanu Francijā ASV labā, kā arī izdevusi pavēli tiem nekavējoties atstāt valsti, trešdien rakstīja

laikraksts *Le Monde*. ♦

Vašingtona. Otrdien ASV Kongresā iesniegts likumprojekts par angļu valodas noteikšanu par oficiālo valodu ASV un divas valodas noteikšana izglītības procesa apturēšanu. Tas izraisījis protestus, ka šāds likums liegts tūkstošiem amerikāņu piedalīties vēlēšanās un izmantot sociālos pakalpojumus. ♦

Vašingtona. Saskaņoties ar Kongresa spēcīgu opozīciju, Baltais nams ir atteicies no plāna noteikt robežas šķērsošanas maksu cilvēkiem, kas Savienotajās Valstīs iebrauc no Meksikas un Kanādas. ♦

AP, LEITA—AFP, BNS—Reuters, DPA)

Krievijas VD pieņem likumu par federālo drošību

Vai tā ir KGB atgriešanās?

Pavels Širovs, *Dienas korespondents Maskavā*

Maskava, 22.febr. Krievijas Valsts dome šodien pieņēma likumu «Par Federālo drošības dienestu» (FDD). Šis dokuments, kas izstrādāts ar pašreizējā Krievijas prezidenta (FPD) darbinieku dalību, paredz ne tikai iestādes nosaukuma maiņu, dokuments piešķir FDD arī izlūkošanas funkcijas.

Turklāt FDD tagad būs savas izmeklēšanas struktūras un pienākums cīnīties ar organizēto noziedzību. Par to, lai dienestam tiktu atdots izmeklēšanas aparāts, sevišķi iestājas FPD direktors Sergejs Stepašins. Pēc viņa domām, nav iespējams veikt tiesībsargāšanas struktūras funkcijas, ja dienesta rīcībā nav izmeklētāju un attiecīgu tiesību. Tagad šis tiesības dienests ir saņemis. Piemēram, tiesības bez šķēršļiem iekļūt iestādē un firmu telpās, kā arī pilsoņu dzīvokļos, «ja ir pamats domāt, ka tur tiek veikts vai jau ir izdarīts noziedzums». Šis tiesības pārkāpj konstitūcijas likumu par dzīvokļa neaizskaramību, taču likuma izstrādātāji tam acimredzīgi nav pievērsuši uzmanību. Likumā tikai piebilsts, ka FDD darbiniekiem par mērķi noteiduro 24 stundu laikā jāinformē

prokuratūra. Likums atļauj FDD pieprasīt pilsoņu sadarbību, turklāt šo pilsoņu saraksts ir valsts noslēpums. Tiesa, atšķirībā no bijušās KGB FDD nav tiesību vērēt ziņotājus no Krievijas deputātu vidus.

Jāatgādina, ka šī nav pirmā bijušās KGB reorganizācija. Pēc 1991.gada augusta puča KGB vadība tika atzīta par vienu no sauszemes organizētājiem un kādreiz visu spēcīgā komiteja faktiski tika izformēta. Izlūkdienests, kas ieguva atsevišķas struktūras funkcijas, kļuva par PSRS, bet vēlāk par Krievijas ārējo izlūkdienestu (ĀD), un tā vadība nostājās viens no Mihaila Gorbačova *perestroikas* pirmā posma aktīviem dalībniekiem akadēmiķis Jevgenijs Primakovs. Savukārt prezidenta izlūkošanas funkcijas tika uzturētas Drošības ministrijai, kas pēc PSRS sabrukuma pilnībā iekļāvās atbilstošā Krievijas struktūrā. Otrā reorganizācija notika 1993./1994.gada ziemā pēc oktobra notikumiem, kuros, kā zināms, piedalījās arī neilgi pirms tam atvaļinātais bijušais Krievijas drošības ministrs Viktors Baranikovs. Drošības ministriju izformēja, un uz tās pamatiem izveidoja FPD. Izmeklēšanas aparāts tika nodots prokuratūras pārziņā, savukārt pēdējās militārās vienības — tā dēvē-

tās grupas *Alfa* un *Vimpel* — tika nodotas Galvenās apsardzes pārvaldes pakļautībā, kuru vada Borissam Jelcinam ļoti uzticamais Mihails Barsukovs. Tagad, ja jauno likumu apstiprinās Federācijas padome un prezidents, iestāde tiks atjaunota vismaz līdz tādai pakāpei, kādā tā bija 1993.gada oktobrī.

Tiesa, ĀD uzskata, ka izlūkošanas funkciju atdošana FDD nenozīmē, ka abi dienesti apvienosies. ĀD preses sekretārs Tatjana Samolisa *Dienai* pavēstīja, ka eksistē speciāls likums par izlūkdienestiem, kuru neviens nav atcēlis. «Viņiem ir savs likums, mums — savs. Mēs darbojamies atsevišķi, un mums nav kopīga priekšnieka, protams, izņemot prezidentu», uzsverta T.Samolisa. Likumā teikts, ka ĀD un FDD kopējā darbība tiek risināta, balstoties uz abu dienestu normatīvajiem aktiem. Taču, ja ĀD atbilstoši likumam veic izlūkošanas darbību ārvalstu teritorijās, kādā teritorijā strādās FDD izlūki? Varbūt Krievijas? Un kā šo darbību lai saista ar 1991.gada deklarāto atteikšanos no savu pilsoņu izsekšanas? Turklāt ievērojamā pilnvaru palielināšana FDD salīdzinājumā ar FPD liecina par šīs iestādes centieniem atgūt agrākā «surdienesta» statusu. ♦

Jelcins Minskā ierosina izveidot Balto Krieviju

Jurijs Švirko, *Dienas korespondents Minskā*

Minska, 22.febr. «Vispirms daudz dzīlāka integrācija, tad atsevišķu lielu korporāciju izveidošana, bet pēc tam — ņemsim un apvienosimies — būs *Bela—Ruś*», šodien paziņoja Krievijas prezidents Boriss Jelcins, apmeklējams Minskas autoritūpiņi.

Krievijas prezidents bija apmierināts ar redzēto, tiesa, viesis nebija mierā ar strādnieku zemo algu un paziņoja, ka Krievijai jāpalīdz Baltkrievijas ekonomikai, tai jāpārņem Baltkrievijas produkciju, arī smagās automašīnas MAZ. B.Jelcins kārtējo reizi apstiprināja, ka Baltkrievija no visām NVS valstīm ir viscieņīgākā integrēties ar Krieviju. Kad

Diena pajautāja Krievijas prezidentam, vai viņš nav uzaicināts uz Beļovežas garšu, B.Jelcins atbildēja: «Ko tur darīt? Šaut taču nedrīkst...»

Rita pusē autoritūpiņā notika incidenti. Pusstundu pirms B.Jelcina došanās pie godaviesu grāmatas (galda bija novietots galvenā konveijera gala) tam virsū gandrīz uzgāzās viens no jaunajiem automobiļiem. *Kā Dienai* pastāstīja strādnieki, mašīna neesot pareizi novietota un tāpēc nogāzās. Krievijas prezidenta apsardze ļoti nobijās un pārdzīvoja, ka visu nav paredzējusi. Kāds no žurnālistiem panteirēsās par Krievijas prezidenta veselības stāvokli, bet B.Jelcins reporteriem piedāvāja sacensties ar viņu jebkurā sporta veidā — lai tas būtu «lielais vai mazais teniss, futbols,

volejbols vai sadošana pa purnu».

Krievijas prezidents Minskā bija ieradies kopā ar sievu un pavēstīja, ka Naina Jelcina ir sajūsmā par pilsētu. Savukārt Baltkrievijas prezidents staigāja ļoti vientuļībā. Šodien Baltkrievijas lielākais laikraksts *Narodnaja gazeta* publicēja telefona intervju ar Baltkrievijas prezidenta sievu Gajnu Lukašenko, kas dzīvo Rižkoviču ciemā netālu no Šklovas pilsētas Mogiļovas apgabalā. Uz jautājumu, kāpēc viņa nepiedalās ceremonijās ar Jelcinu pāri, G.Lukašenko atbildēja: «Mani nevienam tur nav aicinājis». Baltkrievijas prezidenta dzīvesbiedre pavēstīja, ka Aleksandrs Lukašenko ir zeļm viņai «piezvanot, taču sen nav atbraucis». Savukārt uz Minsku viņa negatavojas pārcelties. ♦

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Pasniegtas Zinātņu akadēmijas balvas

Anda Miķelsone

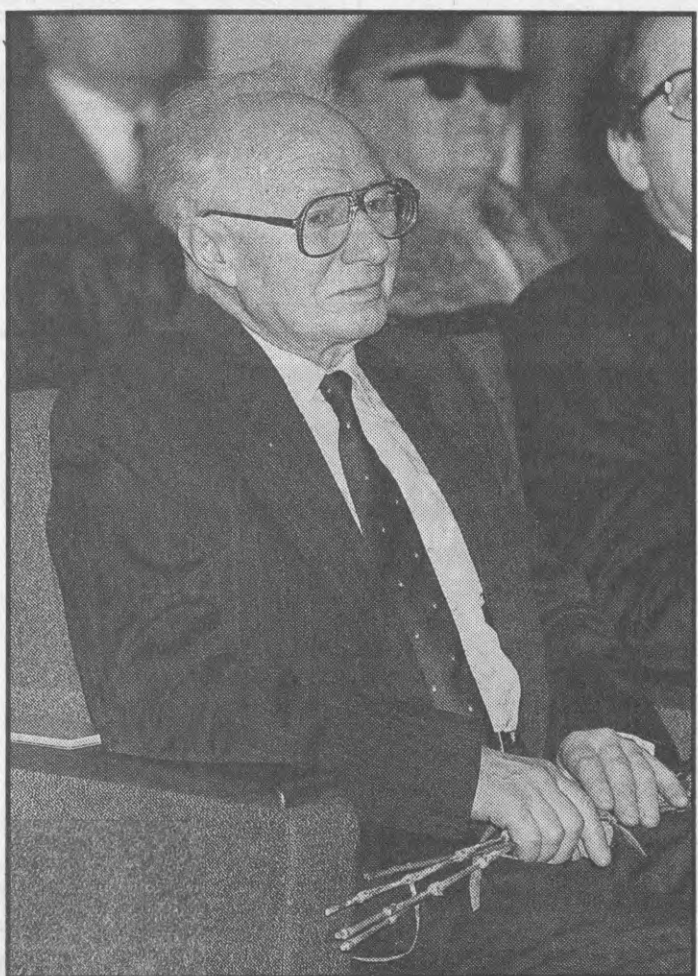
Rīga, 22.febr. Trešdien Latvijas Zinātņu akadēmijas (ZA) gadskārtējā pilnsapulcē ZA balvas tika pasniegtas Jānim Stradiņam, Konstantīnam Karulim un Jānim Latvietim. Pilnsapulcē piedalījās arī Ministru prezidents Māris Gailis, kas apsolīja, ka turpmāk arī valdība piedalīsies ZA balvu finansēšanā. M.Gailis izteica priekšlikumu, ka varētu izveidot Ministru prezidenta stipendiju fondu, no kura stipendijas varētu saņemt jaunie doktoranti. Pirmās stipendijas varētu tikt piešķirtas jau rudenī.

Organiskās sintēzes institūta laboratorijas vadītājam ķīmijas zinātņu habilitētajam doktoram Jānim Stradiņam piešķirta Gustava Vanaga balva par izcilu darbu ķīmijas zinātņu jomā — par zinātnisko darbu kopumu *Vienlektroņa reakcijas elektroorganiskajā ķīmijā un elektroķīmiskā ģenerāto radikāļu struktūra*.

Habilitētais filoloģijas zinātņu doktors Konstantīns Karulis ZA saņēma Jāņa Endzelīna balvu par izcilāko pētījumu latviešu valodniecībā un baltoloģijā. Latvijas Lauksaimniecības universitātes profesors habilitētais lauksaimniecības doktors Jānis Latvietis saņēma ZA un Lauksaimniecības un Meža zinātņu akadēmijas Paula Lejņa balvu par darbu kopumu *Lopbarību un dzīvnieku ēdināšana*.

Pilnsapulcē ZA prezidents Tālis Millers pastāstīja, ka pagājušais gads Latvijas zinātniekiem ir bijis reformu un pārmaiņu laiks.

Viņš uzskata, ka patlaban valdība vēl nepilnīgi izmanto zinātnie-

Konstantīns Karulis. Foto — Elmārs Rudzītis, A.F.I.

ku intelektuālo potenciālu, kam nav arī nodrošināts atbilstošs finansējums. Lai gan, apspriežot šā gada valsts budžetu, zinātnieki paredzētie līdzekļi tika palielināti 1,4 reizes, zinātnes daļa budžetā ir 0,35% no nacionālā kop-

produkta. T.Millers uzskata, ka šo daļu pakāpeniski vajadzētu palielināt (katru gadu par 0,1%), līdz zinātnieki paredzētie līdzekļi sasniegtu 1,5 — 2% no nacionālā kopprodukta, kā tas ir attīstītās pasaules valstīs. ♦

Militārie pensionāri pensijas saņems laikā

Baiba Melnace

Rīga, 22.febr. Krievijas militārie pensionāri pensijas par februāri saņems tuvāko dienu laikā, kaut arī *Lainbankai* ir grūtības ar naudas izmaksu. Trešdien Latvijas Banka jau ir konvertējusi Krievijas Aizsardzības ministrijas pārskaitīto valūtu, pārskaitījusi to *Latvijas krājbankai*, lai tā sāktu pensiju izmaksu Krievijas militārajiem pensionāriem. Šāda vienošanās, kas neparedz *Lainbankas* dalību februāra pensiju izmaksas nodrošināšanā, panākta starp *Lainbanku* un Krievijas vēstniecību Latvijā, trešdien tā bija jāapstiprina Krievijas Aizsardzības ministrijā.

Lainbankas viceprezidents Dzin-tars Pelbergs *Dienai* paskaidroja, ka *Lainbanka* palatālab nav spējusi izmaksāt Krievijas militārpersonu pensijām paredzētos līdzekļus, kaut

gan tos no Krievijas jau agrāk saņēmusi. Šī nauda izsniegta bankas klientiem, lai apmierinātu viņu prasības pēc bankas vadības aizturēšanas. Lai sakārā ar ārkārtējo stāvokli *Lainbankā* neciestu pensionāri, Krievijas puse piekritusi izmaksāt jau tagad avansā summu, kas būtu nepieciešama pensijām martā. Taču šoreiz nekonvertēs *Lainbanka*, bet gan Latvijas Banka, tādēļ gan neuzņemoties kādas papildu saistības. *Lainbanka*, kā paskaidroja Dz.Pelbergs, pensijas no plāna noteiktajiem izmaksās martā, līdz ar to šī finansu iestāde nepieciešamības gadījumā izpildīs savas saistības pret Krievijas Aizsardzības ministriju.

Pirmdien *Lainbankas* akcionāru ārkārtas pilnsapulcē pieņemts lēmums palielināt bankas pamatkapitālu līdz sešiem miljoniem latu, sākot piekto akciju emisiju. ♦

Neapstiprinās Cepurnieku

No 1.lpp.

Taču *Latvijas ceļa* frakcija nolēmusi atbalstīt savu kandidātu — Lai-ņa Kalmadiņa apstiprināšanu SAB vadītāja amatā arī pēc atkārtotās šā jautājuma apspriešanas frakcijas sēdē trešdien kopā ar M.Gaili. LC frakcijas vadītājs Andrejs Panteljevs šodien presē vēlreiz apstiprināja, ka NDP lēmums esot viņu pār-

steidzis.

LNNK pārstāvis Andrejs Krasņevs presē teica, ka frakcijai E.Cepurnieka apstiprināšana vai neapstiprināšana amatā nelietojot īpaši būtiska, tāpēc viņiem neesot konkrētas nostājas. Latvijas Zemnieku savienības frakcijas vadītājs Andris Rozentāls *Dienai* savukārt pastāstīja, ka LZS būšot brīvais balsojums

Ulmanis apmeklē Ogrī

Agita Bērziņa

Rīga, 22.febr. Trešdien plūdu nelaimis piemeklētājā Ogrē ieradās Valsts prezidents Guntis Ulmanis un valsts reformu ministre Vita Tērauda. Cilvēki prezidentu informējusi par neorganizētību plūdu pirmajās stundās. Pirmās atvestās gumijas laivas imantojuši cilvēki, lai glābtu mauti. Vēlāk pamodušies cilvēki mājas bijuši spiesti atstāt vēlā. Nevienam neesot varējis pateikt, kur lai griežas pēc palīdzības. Nesot piedāvāta palīdzība pat sliemot cilvēkiem. Pēc tikšanās ar iedzīvotājiem Valsts prezidents ieradās uz tikšanās pilsētas valdē, kur apspriest neattiecināmkā pasākumi un ogrieņu vajadzību apmierināšanas iespējas. Palīdzība var būt nepieciešama vēl vismaz divus mēnešus, ja pavasara pali nenesīs vēl kādas problēmas. ♦

par E.Cepurnieka apstiprināšanu amatā, jo frakcijai konkrēta viedokļa neesot.

Arī otdien notikušajā Aizsardzības un iekšlietu komisijas sēdē deputāti nav atbalstījuši E.Cepurnieka kandidātūru. Vienīgā frakcija, kas paziņojusi par lēmumu atbalstīt E.Cepurnieka kandidātūru, ir Tautsaimnieku politiskā apvienība. ♦

Pazīstamas firmas

No 1.lpp.

Auditori pērnā gada nogalē atzinuši arī, ka akciju sabiedrība *RBS TV* 1,83 miljonus dolāru lielo kredītu spēš atmaksāt, taču, spriežot pēc pēdējām notikumiem un tiesu procesiem pret šo firmu, jāsaubās, vai tā varēs atdot kredītu.

Taču par lielākās daļas kredītu lietotāju iespējām pārbaudītāji nav tikusi isti skaidrībā, un atzinumā rakstīts, ka «slēdzienu varēs sniegt otrreizējās pārbaudes», pārvarā šo firmu pašreizējais stāvoklis vērtēts kā nestabils, smags, daudzos uzņēmumos ražošana apstājusies. Starp tām ir arī vairākas Latvijas visiem zināmas firmas. Piemēram, *Software House Rīga* saņēmusi trīs miljonu dolāru kredītu, daļu no tā novirzījusi meitasfirmā, firma pagājušā gada 9.mēnešos stādījusi ar zaudējumiem, tādēļ nepieciešama atkārtota auditorpārbaude šajā firmā, ieteicams arī meitasuzņēmumos. Arī par firmu *Man-Tess* auditori nav pārliecināti — tās finansilais stāvoklis esot nestabils (kredīta lielums — 2,96 miljoni dolāru). *RAF* trīs miljonus dolāru lielo kredītu nav izmantojusi biznesa plānā noteiktajiem mērķiem, šis uzņēmums ir parādā arī budžetam sociālā nodokļa maksājums. Centrālā

savienība *Turība* pie ārvalstu kredītiem tikusi pat divas reizes, kopā tā saņēmusi 3,175 miljonus dolāru, taču tās finansilais stāvoklis ir sa-
rēģējis un par kredīta atdošanu lai-
kā auditori nav pārliecināti. Arī *SIA Liplat* iespējas netiek vērtētas visai optimistiski, kaut gan tā saņēmusi 1,563 miljonu dolāru aizdevumu.

Pēc valsts ministres ārējo resursu jautājumos Indras Sāmites vārdiem, kredītu neatdošana šajā gadījumā nav valsts problēma, jo visiem kredītiem ir komercbanku garantijas un šīm bankām arī būs jāatbild par aizdevumu atmaksu.

Pārbaudī visās firmās veica auditorfirmas *Invest-Rīga, Coopers & Lybrand, SIA Grāmatvedis un Interadits*. *SIA Grāmatvedis* ziņojumā teikts, ka Zemes bankas at-
tiekums pret G-24 kredītu izman-
tošanos pārbaudi cetrās firmās (*SIA Rit-line, a/s Magrotēks, SIA Elste, SIA No*) bijusi noraidīta, tā par pāris nedēļām aizkavējusi auditoru darbu, neizsniedzot šo fir-
mas adreses, un šajā laikā visas fir-
mas kredītus esot atdevušas. Atzi-
mēta arī Zemes bankas nenopie-
lāt atbilstam pret kredītu izsnie-
šanu — tā nav prasījusi ķīlas, pār-
kāpusi noslēgtā kredītīguma no-
sacījumus. ♦

Latvija nevarēs

No 1.lpp.

Līdzekļu trūkuma dēļ Lielvārdes lidlauks nedarbojas pilnīgi, lidmašīnas var nosēsties tikai dienā, jo naktī lidlauks nav apgaismots, tāpat arī nevar nosēsties sniegotā lai-
kā, jo nav tehnikas, ar ko tīrīt snie-
gu. Degvielas uzpilde jāveic, igno-
rējot drošības noteikumus, jo lidlau-
kā nav ugunsdzēsības mašīnas.

Gaisa spēku komandieris Kārlis Kins darīja ministram zināmu, ka ar pašreizējām iespējām Latvijas gaisa telpas novērošana ir nepietie-
kama. Viņš uzskata, ka noteicoša-

jam principam gaisa telpas kontrole jābūt sadarbībai starp civilajiem un militārajiem gaisa telpas novērošanas dienestiem, kas nav pietie-
kama. Pēc viņa domām, informāci-
ju no visiem avotiem vajadzētu kon-
centrētēs vienā centrā, kas savu-
kārt kontaktētos ar pārējām Balti-
jas valstīm. Viņš stāstīja, ka civilie
gaisa dienesti pāries uz jaunu teh-
niku — šie lokatori redzēs tikai tos
objektus, kas to vēlas, bet gaisa tel-
pas pārkāpjot, protams, nepieder
šīs kategorijas. Aizsardzības mi-
nistrija un Satiksmes ministrija sa-

vulaik bija izveidojusi sadarbības
grupu, kas nodarbotos ar koordinā-
cijas jautājumiem. Bija izstrādāta
kopīga koncepcija, ko apstiprināju-
si arī Nacionālā drošības padome.
Taču, mainoties valdībai, tā esot pa-
zudusi Ministru kabinetā.

Gaisa spēkiem ir jākontrolē un
jāsargā Latvijas gaisa telpa, jānovē-
ro sauszemes un jūras robeža, kā
arī ekonomiskā zona Baltijas jūrā.
Tie veic arī valdības pārvadājumu
uz ārzemēm un kravu pārvadāju-
mus NBS vajadzībām, piedalās
glābšanas un meklēšanas darbos. ♦

mēja, ka kopš pagājušā gada pava-
sara *Lata International*, šo kredi-
tu pārmantotāja, nav spējīga norē-
ķināties ar ārzemju kreditoriem un
šis parāds līdz kredīta termiņa
beigām var sasniegt vairāk nekā 50
miljonus dolāru.

Iespējams, ka aizdevums Latvi-
jas valdībai bija tā stiprā aizmugu-
re, kas līdz šim ļāva *Latat* vadībai
netraucēti rīkoties ar valdības ga-
rantētiem kredītiem, kā rezultātā tie
ir izsaimniekoti. *Lata International*
atzīta par maksātnespējīgu, bet tā
bijusi ģenerāldirektore Edite Janso-
ne un viņas vietnieks Māris Spro-
ģis saukti pie kriminālatbildības.

Tas arī varēja būt iemesls, kāpēc
Godmaņa valdība neuzdrīkstējās
neko darīt, lai atstādīnātā E.Janso-
ni no *Latat* vadītājas amata, kaut arī
LR Galvenā finansu inspekcija
1993.gada janvārī oficiāli griezās pie
valdības ar ieteikumu izskatīt jau-
tājumu par Jansones atbilstību ie-
ņemamajam amatam.

Zināšanai tika pieņemts arī pir-
mais ziņojums, kurā tika uzskaiti-
ti *Latat* vadības pieļautie pārkāpu-
mi. Šis dokuments tika saņemts
Ministru Padomē 1992.gada
18.septembrī — tajā pašā laikā,
kad tika veikts darījums ar 500 000
dolāru. ♦

REKLĀMU UN SLUDINĀJUMUS PIENĒM
Rīgā, Pils ielā 12, 2.stāvā. Tāl. 221133.

Cienījamie lasītāji! Ja jums nav izdevies kioskā nopirkt mūsu avīzi, lūdzu, zvaniet pa tālr. 327237	
LĪDZJŪTĪBAS	
Miris jahtu kapteinis, republikas kategorijas burāšanas	